

ส่วนที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญ

"นางโชว์" หนึ่งในอาชีพในฝันของกะเทย ที่ได้แต่งตัวสวยๆ งามๆ บนเวที เป็นอาชีพของนักแสดงอย่างหนึ่งที่ถูกต้องตามกฎหมายและศีลธรรม พวกเขาหรือเธอทำหน้าที่เป็นเอ็นเตอร์เทนเนอร์เพื่อลูกค้าที่มาเยือนจะได้ประทับใจ ตัดใจกลับมาใช้บริการอย่างหนาแน่น แสง สี เสียงของการแสดงลิปซิงค์ ได้เริ่มขึ้นท่ามกลางแขกผู้มาเยือนอย่างแน่นเต็มดับ เพลงที่ดังขึ้นมาพร้อมกับการแสดงของนางโชว์ สะกดจิตคนดูทั้งหลายเหมือนกับทุกคนอยู่ในสมาธิ ทั้ง อึ้ง ชื่นชมมีอารมณ์ร่วมโดยไม่ต้องถูกบังคับ (เดชาวุฒินันทกะโร. 2552 : ออนไลน์)

โรงโชว์ เป็นพื้นที่หนึ่งที่ทำให้กะเทยผู้เป็นนางโชว์สามารถอ้างอิง และเป็นที่เป็นทางให้ได้รับความอบอุ่นจากครอบครัวอีกครั้งในฐานะที่ไม่ใช่คนไร้ค่า หลายเสียงให้ความหมายว่า โรงโชว์ เป็นพื้นที่ที่ทำให้ได้ชีวิตใกล้ชิดกับคนที่เข้าอกเข้าใจ หลายเสียงบอกว่าโรงโชว์เป็นปัจจัยช่วยพลิกกลับความหมายที่ครอบครัวเคยให้กับตัวตนกะเทยว่าไม่ดี ไปสู่การยอมรับในความเป็นลูกที่ดี ที่จนเจือผู้มีพระคุณ โรงโชว์จึงเป็นสถาบันที่ทำให้เกิดกลุ่มสังคม เกิดอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่เข้มแข็งขึ้น ร้อยรัดและสะท้อนภาพลักษณ์ใหม่ๆ ของกะเทยกลับคืนให้สังคม (เปรมปรีดา ปราโมช ณ อยุธยา. 2545 : 45)

การโชว์คาบาเรต์ของกะเทยในคลับหรือบาร์เกย์ จะเป็นการโชว์เพื่อความเพลิดเพลินหรือเพื่อความบันเทิง กะเทยซึ่งเป็นนางโชว์จะต้องรับผิดชอบงานของตัวเอง ปรับเปลี่ยนชุดการแสดงเองตามความสามารถและศักยภาพของตน ลักษณะการทำงานจะต่างกันไป เช่น การวิ่งรอกโชว์ ที่ต้องนัดหมายเวลาทำงานกับเจ้าของสถานประกอบการแต่ละแห่งให้คลาดเคลื่อนกัน เพื่อจะได้มีเวลาสำหรับการเดินทางไปโชว์ได้ในหลายที่ต่อหนึ่งคืน เนื่องจากไม่อาจทำการโชว์ประจำให้กับสถานบริการแห่งใดแห่งหนึ่งอย่างผูกขาดได้ เพราะเหตุผลว่าอัตราค่าจ้างที่ได้รับจากแต่ละแห่งไม่มากนัก หรือนางโชว์ที่ทำงานโชว์ให้กับสถานประกอบการแห่งใดแห่งหนึ่งแบบโชว์ประจำที่มีค่าตอบแทนในสองสัปดาห์ต่อหนึ่งครั้งหรือรับเงินเดือนเป็นวีค ส่วนใหญ่เป็นเวทีโชว์คาบาเรต์ขนาดเล็กในคลับหรือบาร์ที่ไม่เน้นการออกแบบเวทีหรือเสื้อผ้ามากนักอีกทั้งใช้นักแสดงในแต่ละชุดจำนวนไม่มาก จะมีผู้ใช้บริการแบบกลุ่มย่อยหรือเดินทางมาใช้บริการเพียงลำพัง

โชว์คาบาเรต์ขนาดใหญ่อีกสองแห่งบนถนนพญาสาย 2 คือ อัลคาซาร์และทิฟฟานี ที่มีการประชันขันแข่งกันลงทุนเพื่อชิงความเป็นหนึ่งด้านธุรกิจและรองรับนโยบายการท่องเที่ยว เกิดภาพของความเป็นคาบาเรต์โชว์สองแบบคือ คาบาเรต์โชว์แบบดั้งเดิมกับอะเมซิ่งคาบาเรต์ แต่ไม่ว่าจะแบบใดต่างทุ่มทุน เพื่อเนรมิตโรงโชว์แบบเธียร์เตอร์ขึ้นมา ประกอบด้วยเวทีการแสดงขนาดใหญ่ การจัดแสงสีที่

เต็มไปด้วยร่างไฟและเทคนิคทันสมัย ระบบเสียงดังที่ดังกระหึ่มเพื่อความสมจริง การจัดฉากที่อลังการ เต็มไปด้วยความงดงามและโรแมนติก เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่พิถีพิถันในการออกแบบและกลายเป็นตัวควบคุมกำหนดอัตลักษณ์ของนางโชว์บนเวที การแสดงที่ผ่านการซักซ้อมอย่างเข้มข้น และนักแสดงต้องแสดงออกให้ชัดในแต่ละบทบาทที่มีคนตรีกำหนด นอกจากองค์ประกอบบนเวทีที่คัดสรรจัดแต่งเป็นอย่างดีแล้ว ความเป็นเรียลเตอร์ยังต้องอาศัยทีมงานด้านอื่นๆเป็นองค์ประกอบด้วย ไม่ว่าจะเป็นงานด้านบริการ การประชาสัมพันธ์ หรือการวางแผนการตลาดโดยมีเครือข่ายโยงใยอยู่กับบริษัททัวร์

วิถีชีวิตของกะเทยรวมไปถึงชายรักร่วมเพศเดียวกันในกรุงเทพมหานครยุคสมัยนี้ มักถูกนำไปผูกติดอยู่กับถนนสายหนึ่งชื่อสีลม จนกลายเป็นภาพลักษณ์ใหม่ที่ให้กับถนนสีลมไปแล้วว่าตกค่ำเมื่อไร จะกลายเป็นสถานบันเทิงในทันที แม้จะมีหญิงชายเดินขวักไขว่ ในตลาดนัดสินค้าคุณภาพดีราคาถูก แม้บาทวิถีจะถูกพ่อค้าแม่ขายช่วงชิงไปเป็นถิ่นทำมาหากิน แม้ภาวะจราจรเป็นอัมพาตจะก่อความเบื่อหน่ายจนเริ่มชิน (ยศ สันตสมบัติ. 2539 : 22-23) แต่สีลมกลับถูกให้ความหมายใหม่ในฐานะ พื้นที่แห่งการเปิดเผยตัวตนของชายรักร่วมเพศ สถานบริการต่างๆมีไว้รองรับเกย์-กะเทย ดังนั้น นางโชว์จึงหนีไม่พ้นที่จะปรากฏแก่สายตานักท่องเที่ยวที่สีลม และในยุคนี้ งานโชว์คาบาเรต์ในบาร์หรือไนท์คลับสำหรับชายรักร่วมเพศเพื่อเพิ่มสีสันคันเวลาจึงกำลังได้รับความนิยมสูงที่สีลม

ความเป็นมาของการดำรงอยู่ของอาชีพนางโชว์

คาบาเรต์เกิดขึ้นมาและเป็นที่รู้จักแพร่หลายในสังคมไทยปัจจุบันได้อย่างไร มีที่มาของคำตอที่ไม่ตรงกันเลย นั่นอาจเป็นการเมืองเรื่องของธุรกิจและการช่วงชิงความเป็นหนึ่งจากแต่ละสถาบัน เช่น จากนิตยสารเกย์ ในบทสัมภาษณ์คุณวิชัย เลิศฤทธิ์เรืองสิน ผู้ริเริ่มคณะโชว์แห่งหนึ่งซึ่งปัจจุบันกลายเป็นสถานประกอบการโชว์คาบาเรต์ขนาดใหญ่และมีชื่อเสียงมากในเมืองพัทยา ภายใต้สโลแกนที่ว่า "Original Cabaret Show" บทความทำให้รู้ว่าเมื่อประมาณ 40 ปีก่อนคุณวิชัยเริ่มเปิดบาร์เกย์เป็นแห่งแรกๆ ในกรุงเทพฯ เมื่อถึงงานเทศกาล เช่น งานฉลองขึ้นปีใหม่ ทางบาร์มักจัดให้มีการแสดงของชายแต่งกายเป็นหญิงแล้วออกมาขึ้นทำปากมุขมิบประกอบเพลงเพื่อเรียกอารมณ์ขันจากลูกค้าในบาร์ ต่อมาคุณวิชัยขยายกิจการมาเปิดบาร์เกย์ที่พัทยาได้และในวันที่มีลูกค้าน้อยลง จึงได้ลองนำการแสดงโชว์คาบาเรต์มาแสดงที่พัทยาบ้าง จนได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อยๆ หลังจากนั้นก็มีผู้ที่สนใจในงานโชว์คาบาเรต์ได้เดินทางไปต่างประเทศโดยเฉพาะอเมริกา ทำให้ได้เห็นตัวอย่างการแสดงประเภทนี้แล้วนำเรื่องราวเกี่ยวกับการแสดงมาเล่ากันจนมีหลายคนช่วยออกความคิดปรับแต่งการแสดงในรูปแบบนี้ให้พัฒนามามีรายละเอียดมากขึ้นทั้งเรื่องของรูปแบบการแสดง เพลงที่เลือกมาแสดง เครื่องแต่งกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งลูกเล่นที่สอดแทรกลงในเพลง (มิถุนา จูเนียร์ ฉบับที่ 31. 2529 : 102-108) การแสดงที่รู้จักกันในชื่อการแสดงลิปซิงค์ คือการแสดงที่ออกมาขึ้นทำริมฝีปากให้เข้ากับเสียงเพลงที่เปิดจากเทปหรือแผ่นเสียง ในอดีตการแสดงรูปแบบนี้ไม่มีการเคลื่อนไหวมากนัก เพิ่งมีวิวัฒนาการมาใส่ลีลา

เคลื่อนไหว ในเครื่องแต่งกายที่ฟูฟ่า และเมื่อมีการปรับแต่งสอดแทรกเทคนิคต่างๆทั้งภาคการแสดง รวมทั้งเทคนิควิถีทางการตลาดลงไปเป็นผลให้จากลิปซิงค์กลายเป็นคาบาเรต์โชว์ (มิถุนา จูเนียร์ ฉบับที่ 34. 2529 : 21-23)

ทิฟฟานีโชว์ เป็นคาบาเรต์คณะแรกของประเทศไทยและเอเชีย-แปซิฟิก เมื่อประมาณ 29 ปีมาแล้ว โดยเริ่มจากการละเล่นของกิจการบาร์เล็กๆ ณ พัทยาใต้ และได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวในเมืองพัทยาจำนวนมาก หลังจากนั้น ทิฟฟานีโชว์ก็ยังคงได้รับกระแสความนิยมอยู่เรื่อยๆ ส่งผลให้เป็นที่รู้จัก และได้รับความนิยมาอย่างสูงสุดจากนักท่องเที่ยวทั่วโลก สมกับที่ได้รับขนานนามว่า "แม่แบบแห่งคาบาเรต์ไทย" (The Original Transvestite Cabaret) ในปี พ.ศ. 2517 ทิฟฟานีโชว์ได้ก่อตั้งขึ้น ณ พัทยาใต้ ด้วยนักแสดงเพียง 3 คนที่รักในการแสดงและมีพรสวรรค์ด้านการแสดง โดยแสดงเลียนแบบคารานักกร้องชื่อดังของละครบรอดเวย์, สหรัฐอเมริกา เช่น มาริริน มอนโร, บาบารา สไตเซน, ดอนน่า ซัมเมอร์ การแสดงของทิฟฟานีโชว์โด่งดัง และมีนักท่องเที่ยวมาชมมากขึ้นเรื่อยๆ จึงทำให้ทิฟฟานีโชว์ได้ย้าย โรงละครไปอยู่ที่พญาสายสอง โรงละครมีความโอ่งอ่า และทันสมัยของระบบแสง สี เสียง และเทคนิคของเวที ปัจจุบัน ทิฟฟานีโชว์มีนักแสดงกว่า 100 ชีวิต ในการแสดงที่น่าประทับใจ และเป็นประสบการณ์ที่น่าจดจำ เพราะการแสดงที่สวยงามอลังการและเป็นสถานที่แรกที่ถูกขนานนามว่าเป็น คาบาเรต์โชว์สาวประเภทสองที่ใหญ่ที่สุดและสวยที่สุดในเอเชีย

อัลคาซาร์ คาบาเรต์โชว์ ได้เปิดดำเนินการครั้งแรกเมื่อ วันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2524 ภายใต้แนวคิดของครอบครัว "เพชรตระกูล" ซึ่งเดิมประกอบธุรกิจด้านการรับเหมาก่อสร้างในนาม "ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามประสิทธิ์" แรกเริ่มโรงละครอัลคาซาร์สามารถจุผู้ชมได้เพียง 350 ที่นั่ง และมีทีมนักแสดงชาย และสาวประเภทสองกลุ่มเล็ก ๆ พร้อมทีมงานเพียง 100 คนเศษเท่านั้น แต่ด้วยวิสัยทัศน์ของคณะผู้บริหารที่ต้องการรองรับการมาเยือนของนักท่องเที่ยวจากทั่วทุกมุมโลกได้อย่างเพียงพอในอนาคต โรงละครหลังใหม่จึงถูกสร้างขึ้นให้มีขนาดใหญ่กว่าเดิมภายใต้รูปลักษณะของสถาปัตยกรรมอันทันสมัยที่จุผู้ชมได้กว่า 1,000 คนต่อรอบการแสดง โรงละครหลังใหม่จึงแล้วเสร็จ ในวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2533 โดยเปิดแสดงรอบปฐมทัศน์ขึ้นพร้อมระบบฉาก แสงสี เสียง และเวทีที่สมบูรณ์แบบกับความลงตัวของรูปแบบการแสดงที่เป็นเอกลักษณ์ขึ้นห้วยคูเมืองพัทยา โดยสามารถนำเงินตราต่างชาติหมุนเวียนเข้าสู่ประเทศไทยได้อย่างมหาศาล จนถึงวันนี้ นับได้ว่า อัลคาซาร์ คาบาเรต์ ถือเป็นอีกหนึ่งความหมายสำคัญที่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติตอบรับเข้าชมการแสดง

บทบาทและความสำคัญของนางโชว์

บทบาทนางโชว์ มีความสำคัญกับตัวตนของผู้แสดงหรือนางโชว์ องค์ประกอบของภาพลักษณ์ ผ่านเรือนร่างและท่วงท่าบนเวทีจึงเป็นที่น่าสนใจ สถานบริการที่มีนางโชว์จึงเป็นที่น่าตื่นเต้นแก่นักท่องเที่ยวโดยเฉพาะชายหนุ่ม การเป็นนางโชว์ลิปส์ซิงหรือที่เรียกกันว่าคาบาเรต์ โชว์ว่าเพียงทำปากพะงาบๆ ให้ตรงกับเนื้อเพลงเพียงอย่างเดียว แต่การลิปส์ซิงนั้นต้องมีพลัง ไหวพริบ ปฏิภาณ และที่สำคัญ คือ มีบุคลิกและมาดเป็นของตนเอง คนที่โชว์เก่งๆ ต้องสามารถสะกดคนดูให้หยุดนิ่งขณะตนเองแสดงได้ ให้เขารู้สึกเหมือนผู้โชว์เป็นตัวแสดงจริงๆ ไม่ใช่แค่ทำปากขยับให้ตรง โชว์ที่เก่งจะต้องเก็บรายละเอียดของเรื่องและรายละเอียดปลีกย่อยได้หมด ไม่เว้นแม้แต่เสียงของลมหายใจ เสียงเอื้อนเสียงในลำคอ แม้กระทั่งหางเสียง ต้องรู้ความหมายและอารมณ์ของเพลง นำตัวเองเข้าไปอยู่ในเพลงนั้นให้บังได้ ไม่ว่าจะเป็แนวคาท่าทางและความรู้สึก เพื่อสื่อออกมาให้ชัดและตรง มีพลังส่งถึงคนดู และทำให้เขากลือตามถึงความรู้สึกนั้นด้วย (เดชาวุฒิ นันทากระโร. 2545 : 72)

ประเภทโชว์ในอาชีพนางโชว์

การจัดประเภทโชว์ในอาชีพนางโชว์อาจแบ่งได้เป็นการจัดตามลำดับชั้นหรือวิธีการแสดง และสถานที่ที่แสดง ตามรายละเอียด ดังนี้

1. การจัดประเภทโชว์ตามวิธีการแสดง

นางโชว์ เป็นอาชีพที่ไม่มีหลักสูตร ตำรา กฎระเบียบตายตัว จะทำอะไรก็ได้ ที่ลูกค้าชอบสร้างความสุขให้ลูกค้า และต้องแสดงให้ดีที่สุด คิวการแสดงหลักอาจจะแบ่งได้ ดังนี้

1.1 ประเภทโชว์เปิด ลักษณะของการแสดงเพลงเปิด ต้องเตรียมเพลงฝึกซ้อมแบบอลังการ เสื้อผ้าหน้าผมต้องเรียกความสนใจลูกค้าได้

1.2 ประเภทโชว์เพลงกราวน์โซโล เป็นเพลงโชว์ความสามารถ ที่แสดงคนเดียว ผู้แสดง ต้องสามารถสะกดคนดูได้ ลิปส์ซิงต้องตรงกับปากมากที่สุด เพราะความสนใจทั้งหมดจะอยู่ที่คนๆ เดียว

1.3 ประเภทโชว์ตลก ต้องเรียกเสียงหัวเราะของผู้ชมได้ นางโชว์ต้องใช้ความสามารถพิเศษสูงหรืออาจเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การแสดงนานพอสมควร หากโชว์แล้วผู้ชมไม่มีอารมณ์ร่วมจะเป็นตลกฝึก

1.4 ประเภทโชว์ปิด ต้องแสดงให้ผู้ชมมีความประทับใจในชุดสุดท้ายที่แสดงสามารถจูงใจให้ผู้ชมกลับมาชมอีก อาจเป็นการแสดงของทุกคนในทีมงาน หรืออาจให้ทีมงานทุกคนมาโชว์ตัวหลังจากการแสดงจบลงเพื่อเป็นการขอบคุณ

2. การจัดประเภทโชว์ตามสถานที่ที่แสดง

2.1 โชว์แบบเชียร์เตอร์ เป็นโชว์ที่เนรมิตรองโชว์แบบเชียร์เตอร์ขึ้นมา ประกอบด้วยเวทีการแสดงขนาดใหญ่ การจัดแสงสีที่เต็มไปด้วยวางไฟและเทคนิคทันสมัย ระบบเสียงดังที่ดังกระหึ่มเพื่อความสมจริง การจัดฉากที่อลังการเต็มไปด้วยความงดงามและโรแมนติค เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่พิถีพิถันในการออกแบบและกลายเป็นตัวควบคุมกำหนดอัตลักษณ์ของนางโชว์บนเวที การแสดงที่ผ่านการซักซ้อมอย่างเข้มข้น และนักแสดงต้องแสดงออกให้ชัดในแต่ละบทบาทที่มีคนตรีกำหนด นอกจากนี้องค์ประกอบบนเวทีที่คัดสรรจัดแต่งเป็นอย่างดีแล้ว ความเป็นเชียร์เตอร์ยังต้องอาศัยทีมงานด้านอื่นๆ เป็นองค์ประกอบด้วย ไม่ว่าจะเป็นงานด้านบริการ การประชาสัมพันธ์ หรือการวางแผนการตลาดโดยมีเครือข่ายโยงใยอยู่กับบริษัททัวร์

2.2 โชว์ตามคลับหรือบาร์เกย์ เป็นการโชว์เพื่อความเพลิดเพลินหรือเพื่อคั่นเวลาเวทีโชว์ขนาดเล็กในคลับหรือบาร์ไม่เน้นการออกแบบเวทีหรือเสื้อผ้ามากนักอีกทั้งใช้นักแสดงในแต่ละชุดจำนวนไม่มาก ผู้แสดงโชว์เป็นผู้จัดหาเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายด้วยตนเอง ไม่ได้พิถีพิถันในการออกแบบเหมือนกับในเชียร์เตอร์ การแสดงมีการออกแบบและซักซ้อมกันเอง จะมีผู้ใช้บริการแบบกลุ่มย่อยหรือเดินทางมาใช้บริการเพียงลำพัง

ภาพลักษณ์กะเทยนางโชว์

ตัวตนและภาพลักษณ์ภายนอกเป็นสิ่งที่ถูกตัดสินเป็นอันดับแรกในสังคมแห่งการบริโภค ความเป็นกะเทยนางโชว์ในฐานะตัวตนทางวัฒนธรรมแขนงหนึ่ง มีภาพลักษณ์และการแสดงออกในความเป็นตัวตนของกะเทยในสังคมไทยในปัจจุบัน แสดงความสามารถให้ประจักษ์แก่สังคมในหลากหลายแง่มุมมากขึ้น ทั้งภาพลักษณ์กะเทยมักปรากฏเด่นชัดอยู่ในหลายเมืองท่องเที่ยว อาทิ เช่น เชียงใหม่ กรุงเทพฯ ภูเก็ต และพัทยา จึงเป็นที่น่าสนใจว่าภาพลักษณ์และตัวตนของกะเทยจะแสดงออกอย่างไรภายใต้บริบทของเมืองท่องเที่ยว และยิ่งไปกว่านั้น ตัวตนของกะเทยในบริบทของนางโชว์ ซึ่งถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการรวมกลุ่มกะเทยจะต่อสู้อย่างไรกับอิทธิพลของการผลิตเพื่อสนองการบริโภค

กะเทยนางโชว์ หลายคนมีอัตลักษณ์ทางเพศที่ถูกโจทษ์ขาน ถูกหัวเราะ ถูกล้อเลียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลือกที่จะปรุงแต่งร่างกายด้วยเสื้อผ้า เครื่องสำอาง และกลิ่นน้ำหอมที่ฉูดฉาดรุนแรง ถูกให้ความหมายว่าเป็นภาพลักษณ์ตายตัวของกลุ่มกะเทย การปรุงแต่งร่างกายให้ฉูดฉาดรุนแรง คือ วาทกรรมความงามที่กะเทยเป็นผู้สร้างให้กับสังคม ได้รับรู้ ความเข้มจัดของสีสันเมื่ออยู่ในบริบทการแสดง แล้วคือเสน่ห์ที่ดึงดูดสายตาผู้ชมให้เคลิบเคลิ้ม ความหลากหลายของเสื้อผ้าอาภรณ์ถูกนำเสนอผ่านท่วงทำนองดนตรีและการร้อยเรียงเรื่องราว กลายเป็นภาพลักษณ์แห่งการต่อต้านอำนาจกะเทยในบริบทของการท่องเที่ยวแม้รู้ดีว่าตนเป็นเพียงดอกไม้ประดับฉากให้แก่บาร์เกย์ เพราะลูกค้าส่วนใหญ่มุ่งหาความเพลิดเพลินจากบริการของหนุ่มในบาร์ แต่ความสุขส่วนหนึ่งของนางโชว์ในบาร์ คือการได้แสดง

อารมณ์ผ่านลีลาในเสียงเพลงที่ตนเลือกมาแสดงให้ชาวบาร์ ทั้งลูกค้า เด็กออฟ รวมทั้งกะเทยด้วยกันได้
 เพลินเพลินร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากได้รับน้ำใจจากลูกค้าเป็นคำทักหรือเรียกลงไปคุยด้วยแล้ว
 ก็จะเป็นบรรยากาศที่จรรโลงใจกะเทยนางโชว์ในบาร์เป็นอย่างมาก

จากข้อมูลที่ได้กล่าวมาในข้างต้น ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษากระบวนการถ่ายทอดทางสังคม
 การทำงานต่ออาชีพนางโชว์ เส้นทางอาชีพนางโชว์ ในลักษณะการเข้าสู่อาชีพ ความคงอยู่ในอาชีพและ
 การออกจากอาชีพนางโชว์ เพื่อทำให้ทราบและเข้าใจกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมการทำงานต่อ
 อาชีพนางโชว์ ลักษณะการเข้าสู่อาชีพ ความคงอยู่ในอาชีพและการออกจากอาชีพนางโชว์ และเป็นการ
 เปิดมุมมองให้กับคนในสังคมได้รับรู้วิถีชีวิตและความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพซึ่งมีพื้นฐานและ
 ความเป็นมาที่หลากหลายของผู้ประกอบอาชีพ อันอาจนำมาซึ่งการปรับเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่ออาชีพ
 ในทางลบและเปิดพื้นที่ทางสังคมให้ผู้ประกอบอาชีพนี้ได้มีสถานภาพที่สูงขึ้นในสังคมวงกว้าง

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาเส้นทางอาชีพในลักษณะการเข้าสู่อาชีพ ความคงอยู่ในอาชีพและการออกจาก
 อาชีพนางโชว์
2. เพื่อศึกษากระบวนการถ่ายทอดทางสังคมการทำงานต่ออาชีพนางโชว์

ขอบเขตและวิธีการศึกษา

1. พื้นที่ศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี เลือกศึกษากะเทยผู้ประกอบอาชีพนางโชว์ใน
 สถานประกอบการประเภทคลับหรือบาร์เป็นแหล่งข้อมูลหลัก ซึ่งสถานที่ตั้งอยู่บนถนนสายสีลมและ
 ถนนราชดำเนิน ในกรุงเทพมหานคร

2. วิธีการศึกษา

ผู้ศึกษาใช้วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ประกอบกับเทคนิคการสัมภาษณ์ ตลอดจนใช้
 การจดบันทึก โดยผู้ศึกษาผู้ศึกษาเข้าไปสังเกตการประกอบอาชีพนางโชว์ในบาร์ และสัมภาษณ์นางโชว์
 เพื่อประกอบข้อมูล

3. หน่วยและระดับการวิเคราะห์

การศึกษาครั้งนี้ มีหน่วยการวิเคราะห์ คือ กะเทยผู้ประกอบอาชีพนางโชว์ จำนวน 4 คน
 โดยพิจารณาอัตลักษณ์ในการประกอบอาชีพ เส้นทางอาชีพในลักษณะการเข้าสู่อาชีพ ความคงอยู่ใน
 อาชีพการออกจากอาชีพนางโชว์ และศึกษากระบวนการถ่ายทอดทางสังคมการทำงานต่ออาชีพนางโชว์

4. ขั้นตอนการศึกษา

4.1 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทฤษฎีปฏิบัติสังสรรค์สำคัญลักษณะ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมการทำงาน และอัตลักษณ์

4.2 นำแนวคิดทฤษฎี มาสังเคราะห์เป็นความคิดรวบยอด และเป็นกรอบแนวทางสำหรับใช้ในการศึกษาและคิดข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์กรณีศึกษาและผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อเก็บข้อมูล

4.3 เข้าไปศึกษาและเก็บข้อมูลโดยเข้าไปมีส่วนร่วมในเหตุการณ์และสถานที่จริง นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทาง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้เกิดความเข้าใจในเส้นทางอาชีพ ลักษณะการเข้าสู่อาชีพ ความคงอยู่ในอาชีพและการออกจากอาชีพนางโชว์

2. ทำให้ทราบกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมการทำงานต่ออาชีพนางโชว์

3. เป็นการเปิดมุมมองให้กับคนในสังคมได้รับรู้วิถีชีวิตและความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพซึ่งมีพื้นฐานและความเป็นมาที่หลากหลายของผู้ประกอบอาชีพ อันอาจนำมาซึ่งการปรับเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่ออาชีพในทางลบและเปิดพื้นที่ทางสังคมให้กะเทยได้มีสถานภาพที่สูงขึ้นในสังคมวงกว้าง

ส่วนที่ 2

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์

ทฤษฎีปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์ (Symbolic Interactionism) เป็นแกนหลักของสังคมวิทยาแนวการตีความ (Interpretive Sociology) หรือสังคมวิทยาชีวิตประจำวัน (Sociology of everyday life) ที่เน้นความสำคัญของความหมายในเชิงอัตวิสัย (Subjective meaning) นอกจากนี้ทฤษฎีปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์นี้แล้ว กรอบแนวคิดที่อยู่ในชุดเดียวกันนี้ได้แก่แนวการวิเคราะห์ทฤษฎีเชิงนาฏการ (Dramaturgy) ทฤษฎีประทับตรา (Labeling Theory) ทฤษฎีอัตถภาวะนิยม (Existential Theory) และประชาวิธีวิทยา (Ethnomethodology) (Douglas. 1980; อ้างอิงจาก ฉวีจรี สุวรรณภักดิ์. 2546 : 10-11) ทฤษฎีนี้มีจุดร่วมกันโดยมองว่ามนุษย์อยู่ในโลกอย่างมีความหมาย (Meaningful world) ซึ่งกระบวนการนิยามความหมายและการตีความหมายสามารถถูกสร้าง ปรับเปลี่ยน เรียนรู้ และถ่ายทอด ไปท่ามกลางกระบวนการทัศน์ปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์

สังคมวิทยาชีวิตประจำวันเป็นแนวทฤษฎีที่มุ่งเน้นความสนใจในการรับรู้ประสบการณ์ สังเกต ทำความเข้าใจ พรรณนา วิเคราะห์ และสื่อสารเกี่ยวกับผู้คนท่ามกลางการปฏิสังสรรค์ในสถานการณ์เชิงรูปธรรม ที่แสดงให้เห็นจุดยืนสำคัญ 3 ประการ คือ (Douglas. 1980; อ้างอิงจาก พงษ์สวัสดิ์ สวัสดิพงษ์. 2532) คือ

1. นักสังคมวิทยาชีวิตประจำวัน ทำการศึกษาการปฏิสังสรรค์ทางสังคมโดยการสังเกตและรับประสบการณ์ของกระบวนการดังกล่าวในสถานการณ์ธรรมชาติ ซึ่งหมายถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นอิสระจากการเข้าไปแทรกแซงของผู้ศึกษา เป็นสถานการณ์ที่ปรากฏอยู่ในชีวิตประจำวันอันเป็นที่มาของการเรียกชื่อแนวคิดนี้ว่า “สังคมวิทยาชีวิตประจำวัน” หรือชื่ออื่นๆ เช่น “สังคมวิทยาจุลภาค” (Microsociology) “การปฏิสังสรรค์นิยม” (Interactionism) และ “สังคมวิทยาแบบธรรมชาติ” (Naturalistic sociology)

2. นักสังคมวิทยาชีวิตประจำวัน เริ่มต้นจากการรับประสบการณ์และการสังเกตกลุ่มคนที่กำลังมีปฏิสังสรรค์ในสถานการณ์รูปธรรม ซึ่งเป็นการกระทำต่อกันโดยตรง (face-to-face) เป็นสถานการณ์ที่สมาชิกของสังคมได้ทำการปฏิสังสรรค์โดยตรงกับคนอื่นๆ จริงๆ นักสังคมวิทยาชีวิตประจำวันเริ่มจากการรับประสบการณ์ และสังเกตสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นตามธรรมชาติไม่ว่าจะเป็นการรู้สึก การรับรู้ การคิด และการกระทำต่างๆ ของสมาชิก

3. การวิเคราะห์ทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เริ่มจากการวิเคราะห์ความหมายที่ใช้โดยสมาชิกของกลุ่มสังคม (Members' meaning) หรือผู้ถูกศึกษา ซึ่งมักเรียกว่า “ความหมายตาม

สามัญสำนึก” (Common-sense meaning) หรือ “ความหมายในชีวิตประจำวัน” (Everyday life meaning) โดยสะท้อนประสบการณ์ภายในของสมาชิกที่เกี่ยวข้องกับการปฏิสังสรรค์ทางสังคมในรูปแบบต่างๆ นั่นคือ จุดสำคัญของนักสังคมวิทยาชีวิตประจำวันจะเริ่มต้นการศึกษาโดยการพยายามทำความเข้าใจและวิเคราะห์สถานการณ์ทางสังคมจากจุดยืนของสมาชิกทางสังคม

จุดสำคัญดังกล่าวข้างต้นทั้ง 3 ประการ ทำให้สังคมวิทยาชีวิตประจำวันแตกต่างไปจากสังคมวิทยาภาคแนวโครงสร้างหรือสังคมวิทยาโครงสร้างแนวปฏิฐานนิยม ซึ่งเป็นสังคมวิทยากระแสที่ส่งอิทธิพลรอบงำแนวความคิดทางสังคมวิทยามาหลายทศวรรษ แต่ท่ามกลางกระแสดังกล่าวแนวคิดสังคมวิทยาชีวิตประจำวันกลับได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีแนวคิดพื้นฐานที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่

1. ชีวิตส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อม

ชีวิตมนุษย์เป็นสิ่งที่ “อยู่ท่ามกลางสถานการณ์” (Being-in-the-situation) ดังนั้นเพื่อที่จะศึกษาและสังเกตมนุษย์ ผู้ศึกษาจึงต้องเข้าร่วมในสถานการณ์ทางสังคมและสังเกตสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เพื่อที่จะสามารถรู้ได้อย่างถูกต้องเชื่อถือได้ว่าแบบแผนการดำเนินชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างไร

2. ธรรมชาติของชีวิตส่วนหนึ่งเป็นสิ่งที่ปัญหาเสมอ

ชีวิตส่วนหนึ่งและสถานการณ์ทั้งหลายในชีวิตเป็นสิ่งที่ปัญหาหรือทำนายไม่ได้ จึงต้องเปิดกว้างเตรียมพร้อมไว้สำหรับสถานการณ์ที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป คัดแปลงส่วนหนึ่งของตนให้เข้ากับสถานการณ์รูปธรรมที่เกิดขึ้น นั่นคือ บุคคลต้องคำนึงถึงสถานการณ์และปรับการกระทำให้สอดคล้องไปตามลักษณะของสถานการณ์นั้นๆ

3. ธรรมชาติของชีวิตส่วนหนึ่งมีลักษณะที่ค่อนข้างจะเป็นปัญหาและต้องขึ้นกับสถานการณ์ในขณะที่ยังมีสิ่งอื่นๆ ค่อนข้างจะทำนายได้และไม่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์หรือข้ามสถานการณ์ มนุษย์มีความสามารถในการยกระดับตนเองข้ามผ่านสถานการณ์รูปธรรมที่ตนเองเผชิญเพื่อบรรลุสถานการณ์บางประการในอนาคต เช่น คนเราอาจจะมองข้ามความเจ็บปวดที่เท้า เพื่อความปลอดภัยที่ดีกว่า เป็นต้น แต่เราก็ต้องกระทำด้วยความระมัดระวังท่ามกลางสถานการณ์รูปธรรมเหล่านี้

4. การสร้างความหมายและวิธีการกระทำ

เนื่องจากความหมายและการกระทำต่างๆ ส่วนหนึ่งมีลักษณะที่เป็นปัญหา ดังนั้นบุคคลจึงต้องสร้างความหมายและการกระทำที่เป็นรูปธรรมเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทั้งหลายที่ต้องเผชิญในชีวิตประจำวัน

ชีวิตประจำวันของเราส่วนใหญ่มีกฎเกณฑ์เบื้องต้นที่ยึดถือร่วมกันจนเกือบจะเป็นสากลและส่วนใหญ่เป็นสิ่งที่ไม่มีปัญหาใดๆ เป็นกลุ่มความหมายและกฎเกณฑ์ รวมทั้งวิธีการกระทำที่สามารถนำมาเชื่อมโยงกันเข้าในลักษณะที่ไม่เป็นปัญหาและกลายเป็น “ตำรับการดำรงชีวิต” (Recipes

of living) ที่ให้ “แหล่งรวมความรู้” (Stocks of knowledge) ที่ไม่มีปัญหาแก่เรา แต่สิ่งเหล่านี้ไม่ได้เป็น ตัวจัดปัญหาเกี่ยวกับการดำรงชีวิตที่ดี เรายังคงต้องระมัดระวังในการรวมความรู้เหล่านี้เข้าด้วยกันใน แนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม สังเกตลักษณะพิเศษของสถานการณ์รูปธรรมที่มาตามต่อการดำรงชีวิต ของเราเอง แต่ส่วนหนึ่งก็ยังคงเปิดกว้าง ขาดความแน่นอน เป็นปัญหา รวมทั้งขึ้นอยู่กับสถานการณ์ รูปธรรมในแต่ละขณะด้วย

สำหรับแนวคิดการปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์ (Symbolic Interactionism) มีรากฐานแนวคิดมา จากผลงานของนักจิตวิทยาหลายท่าน ที่สำคัญ ได้แก่ ผลงานของ George Herbert Mead (1863-1931) ร่วมกับนักคิดรุ่นบุกเบิกคนอื่นๆ อีก เช่น John Dewey, William James, Charles Peirce, William Thomas และ Charles Horton Cooley ซึ่ง Mead เองก็ได้เขียนบทความออกมาเป็นจำนวนมาก แต่สิ่งที่มีอิทธิพล อย่างมากต่อแนวความคิดนี้ก็คือคำบรรยายในห้องเรียนของเขา และการจดบันทึกจากบรรดาสาธุศิษย์ ทั้งหลาย โดยมีเป็นผู้บัญญัติชื่อทัศนภาพนี้ว่า “Symbolic Interactionism” ซึ่งคำว่า ปฏิสังสรรค์ สัญลักษณ์นิยม นั้นหมายถึง ข้อเท็จจริงที่ว่ามนุษย์ “ตีความ” หรือ “ให้นิยาม” ซึ่งกันและกัน แทนที่จะมี เพียงปฏิกริยาต่อการกระทำของกันและกันเท่านั้น (Blumer. 1969 : 148) กรอบแนวคิดการปฏิสังสรรค์ สัญลักษณ์นิยม ประกอบด้วย สมมติธรรมหลัก 3 ประการ คือ ประการแรก สังคมมนุษย์ประกอบด้วย บุคคลทั้งหลายที่มีอัตตา (Self) ซึ่งหมายถึง “ความสามารถในการเป็นวัตถุแห่งการกระทำของตนเอง” ประการที่สอง การกระทำของบุคคลไม่ใช่สิ่งที่ถูกปลดปล่อยจากแรงขับตามธรรมชาติ แต่เป็นผลมาจากการ สร้างสรรค์โดยบุคคลนั้นๆ จากการบันทึกและการตีความลักษณะต่างๆ ของสถานการณ์ที่เขาได้ก่อ การกระทำนั้นๆ ขึ้นมา และประการสุดท้าย การกระทำร่วม (joint action) หรือการกระทำของกลุ่มเป็น ผลจากการประสานการกระทำของแต่ละบุคคลเข้าหากัน (Blumer. 1969 : 148) อย่างไรก็ตามกรอบ แนวคิดดังกล่าวได้รับการพัฒนาเป็นอย่างมากโดยบลูเมอร์ (Blumer. 1937) ผู้สร้างแนวคิดรากฐานใน การวิเคราะห์ปรากฏการณ์ตามทัศนภาพ การปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์เชิงกระบวนการไว้ 3 ประการ คือ

1. บุคคลทั้งหลายกระทำต่อวัตถุต่างๆ จากพื้นฐานของความหมายที่วัตถุเหล่านี้มีต่อเขา

ความคิดนี้เน้นความคิดของ Mead พฤติกรรมมนุษย์ไม่ได้ผลมาจากสภาวะทาง จิตวิทยาแต่เป็นทัศนคติหรือแนวโน้มเชิงที่จะกระทำของมนุษย์ก็มีได้มีสาเหตุมาจากมาจากเหตุปัจจัย ต่างๆ ที่มักจะเน้นหนักในกลุ่มนักสังคมวิทยา เช่น เจ็อนใจของสถานภาพ บทบาททางสังคม บรรทัด ฐานทางสังคม ตลอดจนค่านิยมทางสังคม ฯลฯ แต่การกระทำของมนุษย์ขึ้นอยู่กับว่าเขานิยามวัตถุต่างๆ อย่างไร และทำการจัดระเบียบการกระทำของเขามีต่อหญิงบางคนเหมือนกับว่าเขาเป็น โสเภณีก็เพราะ ชายคนนั้นกำลังหาโสเภณี ไม่ใช่เหตุผลที่เพียงพอ คำอธิบายที่สมเหตุสมผลกว่านี้จะต้องเริ่มจาก ความหมายที่สตรีคนนั้นมีต่อเขา ความหมายดังกล่าวมิได้ถูกนำมาเข้ามาสู่สถานการณ์โดยชายคนนั้น แต่สิ่งที่เกิดขึ้นมาในระหว่างการปฏิสังสรรค์ระหว่างบุคคลทั้งสองพฤติกรรมที่แสดงออกโดยสตรีคน นั้น ซึ่งเป็นตัวช่วยให้ชายคนนั้นนิยามเธอว่าโสเภณีอาจได้แก่ ลักษณะการพูดจาและท่าทางร่างกายที่

เป็นไปในลักษณะของการเชิญชวน เมื่อชายคนนั้นได้นิยามว่าเธอเป็นโสเภณีแล้ว เขาจะเริ่มวางแผนการกระทำของเขามีสื่อผู้หญิงคนนั้น ซึ่งจะรวมเอาการสนทนาภายในตนเอง โดยการสวมบทบาทและไต่ตรองทดสอบแนวการกระทำต่างๆ

2. ความหมายของวัตถุต่างๆ ที่มีต่อบุคคลเกิดขึ้นระหว่างการปฏิสังสรรค์ทางสังคมระหว่างเขากับคนอื่น

ความหมายของวัตถุทั้งหลายสำหรับบุคคลเกิดขึ้นมาจากวิถีทางที่คนอื่นๆ กระทำโต้ตอบเขาอันมีความเกี่ยวข้องกับวัตถุต่างๆ ดังนั้น ความหมายจึงไม่ได้อยู่ในวัตถุเหล่านั้น และความหมายของวัตถุก็ไม่ได้เป็นสิ่งที่ปรากฏอยู่ในความคิดของคนแต่ละบุคคลเช่นกัน แต่ความหมายมีรากฐานอยู่ในปฏิสังสรรค์ทางสังคม ตัวอย่างเช่น หญิงที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมบางอย่างจะถูกคนอื่นกระทำและให้นิยามในฐานะเป็นโสเภณีจากลักษณะ และปฏิภิกิริยาของคนอื่น ทำให้บุคคลในระหว่างการปฏิสังสรรค์กับผู้หญิงคนนั้นได้ทำการนิยามเธอว่าเป็นโสเภณี นั่นหมายความว่าโสเภณีเป็นผลผลิตทางสังคมที่ถูกสร้างขึ้นมาจากบุคคลทั้งหลายในกระบวนการปฏิสังสรรค์ทางสังคม โดยข้อเท็จจริงในสังคมอื่นๆ และในสถานการณ์อื่นๆ หญิงที่แสดงลักษณะท่าทางและใช้ภาษาแบบเดียวกันกับลักษณะของโสเภณีตามความคิดของเราอาจจะไม่ถูกนิยามว่าเป็นโสเภณีก็ได้ ทั้งนี้เนื่องจากว่าบุคคลผู้ซึ่งกำลังปฏิสังสรรค์กับสตรีเหล่านั้นมิได้มีประสบการณ์กับพฤติกรรมจากบุคคลอื่นๆ อันเป็นผลโดยตรงมาจากการปฏิสังสรรค์กับสตรีผู้มีภิกิริยา

3. ความหมายต่างๆ ได้รับการจัดการภายในและถูกเปลี่ยนแปลงในระหว่างกระบวนการตีความที่บุคคลใช้ในการจัดการกับวัตถุต่างๆ ที่เขาประสบ

บุคคลใช้ความหมายของวัตถุต่างๆ ในการปฏิสังสรรค์กับตนเองซึ่งตรงข้ามกับทัศนภาพภาพอื่นๆ จากจุดยืนของการปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์มีว่า เมื่อบุคคลใช้ความหมายใช้ความหมาย เขากระทำมากไปกว่าการประยุกต์เพียงความหมายที่ได้มาจากการปฏิสังสรรค์ทางสังคม แต่เขาใช้ความหมายต่างๆ ในระหว่างการมีพฤติกรรมในบ่งชีวัตถุต่างๆ ที่มีความหมายให้แก่ตนเองตลอดเวลาตามสถานการณ์และทิศทางกระทำของเขาในแต่ละช่วงเวลา การปรับเปลี่ยนอยู่ในความหมายนี้คือกระบวนการตีความอันเป็นกระบวนการซึ่งมีลักษณะของการก่อรูปและใช้ความหมายต่างๆ เพื่อนำแนวทางการกระทำของบุคคล

นอกจากนี้บลูเมอร์ยังได้ขยายความถึงความหมายของสิ่งหรือวัตถุต่างๆ ที่พอสรุปได้ดังนี้

1. ธรรมชาติของวัตถุถูกสร้างมาจากความหมายที่วัตถุนั้นๆ มีต่อบุคคลผู้ที่มีมันมีสภาพเป็นวัตถุสำหรับของเขา กล่าวคือ บุคคลจะให้ความหมายต่อสิ่งต่างๆ รอบตัวของบุคคลตามความหมายนั้นๆ เช่น การให้ความหมายต่อรถยนต์ว่าเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทาง ใช้ระดับบาร์มีหรือแสดงถึงฐานะของผู้ใช้ เป็นต้น

2. ความหมายนั้นไม่ใช่ความหมายที่แท้จริง แต่เป็นความหมายที่ได้มาจากบุคคลที่กระทำต่อวัตถุนั้นๆ
3. วัตถุทั้งหลายเป็นผลผลิตทางสังคมที่ถูกก่อรูปและเปลี่ยนแปลงจากการนิยามที่เกิดขึ้นในขณะที่เกิดการปฏิสังสรรค์ระหว่างบุคคล
4. บุคคลพร้อมที่จะกระทำต่อวัตถุต่างๆ จากพื้นฐานของความหมายที่วัตถุเหล่านั้นมีต่อเขา เมื่อเกิดปฏิสังสรรค์บุคคลก็พร้อมที่จะกระทำต่อวัตถุต่างๆ ที่อยู่รอบตัวตามพื้นฐานของความหมายของวัตถุเหล่านั้น
5. จากการที่วัตถุหนึ่งๆ เป็นสิ่งที่กำหนดชื่อได้ บุคคลสามารถที่จะจัดระเบียบการกระทำของเขาที่มีต่อวัตถุหรือตัดสินใจว่าจะกระทำต่อวัตถุเหล่านั้นหรือไม่

จากกรอบแนวคิดทฤษฎีปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์ (Symbolic Interactionism) ดังกล่าวข้างต้น ที่มุ่งเน้นศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคมที่เป็นรูปธรรมตามสภาพที่เกิดขึ้นจริงตามธรรมชาติในชีวิตประจำวัน โดยให้ความสำคัญกับระบบความหมายที่ใช้โดยสมาชิกกลุ่มหรือผู้ศึกษาภายใต้สถานการณ์นั้นๆ ซึ่งรวมถึงการให้ความสนใจในการวิเคราะห์ ตีความ การให้ความหมาย การสร้างความเข้าใจของบุคคลเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของพวกเขา จึงทำให้แนวคิดทฤษฎีปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์มี “จุดยืน” ที่โดดเด่นแตกต่างจากแนวคิดหลักอื่นๆ ทางสังคมวิทยาส่วนใหญ่มักจะให้ความสนใจศึกษาวิเคราะห์ในระดับ “โครงสร้าง” ขณะที่แนวคิดปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์ให้มุมมองในการวิเคราะห์รูปแบบของการปฏิสังสรรค์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นการปฏิสังสรรค์ระหว่างบุคคล โดยเฉพาะการปฏิสังสรรค์ทางตรงหรือแบบ “เผชิญหน้า” (Face to face interaction) รวมทั้งจุดสนใจในการศึกษาของแนวคิดปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์ที่มุ่งเน้นศึกษาระบบคิด การให้ความหมาย และการตีความสถานการณ์ ซึ่งจะช่วยในการทำความเข้าใจพฤติกรรมของบุคคลได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลจะแสดงพฤติกรรมออกมาแนวทางโดยอ้อมขึ้นอยู่กับการที่พวกเขาให้ความหมายกับสิ่งต่างๆ ในสถานการณ์นั้นๆ

กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมการทำงาน

คิวซ และไรท์แมน (บิงอร์ โสพส. 2538; อ้างอิงจาก Deaux and Wrightman. 1991) ได้แบ่งการอบรมถ่ายทอดสังคมขององค์กร ของกลุ่มหรือองค์กรออกเป็น 9 ชั้น ได้แก่

1. ชั้นแสวงหาและคัดเลือก (Investigation) เป็นระยะก่อนการเป็นสมาชิกขององค์กร (Perspective member) คือเป็นระยะของการสืบเสาะแสวงหาเพื่อารู้จักและเข้าใจกันระหว่างองค์กรและบุคคล เป็นขั้นที่บุคคลแสวงหากลุ่มหรือองค์กรที่ตนปรารถนาจะเข้าเป็นสมาชิกด้วย โดยการพิจารณาจากความรู้ ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรนั้นเท่าที่ตนจะหาได้ จัดเป็นการถ่ายทอดทางสังคมของ

องค์การให้กับบุคคลที่เข้าสมัครรับการคัดเลือกเข้าทำงาน นอกจากนี้กระบวนการของการคัดเลือกซึ่งประกอบด้วย การพิจารณาคูสมบัตินี้ของผู้สมัคร การทดสอบความสามารถ การสัมภาษณ์ ฯลฯ ล้วนมีส่วนในการอบรมถ่ายทอดระบบวัฒนธรรมและสังคมขององค์การให้ผู้สมัครได้เรียนรู้เกี่ยวกับองค์การทั้งสิ้น ซึ่งช่วยให้ผู้สมัครเกิดการเตรียมพร้อมที่จะยอมรับสังคมขององค์การอย่างเข้มข้นต่อไป

2. **ขั้นบรรจุเข้าทำงาน (Entry)** เป็นช่วงที่อยู่ระหว่างระยะก่อนการเป็นสมาชิกกับการเป็นสมาชิกใหม่ ในขั้นนี้องค์การมักจัดให้มีการปฐมนิเทศ มีงานเลี้ยงต้อนรับน้องใหม่ หรืออาจมีพิธีการสาบานตนก่อนเข้ารับตำแหน่ง ขั้นนี้จะเป็นการอบรมถ่ายทอดทางสังคมแบบเป็นทางการ เพื่อชี้แจงระเบียบ นโยบายสวัสดิการต่างๆ แนะนำบุคคล สถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ รวมไปถึงการสร้างข้อผูกมัดและการแสดงความจริงใจและความพร้อมของสมาชิกใหม่

3. **ขั้นเรียนรู้ (Socialization/Learning)** บุคคลเกิดการเรียนรู้จากคำชี้แนะพร้อมทั้งให้การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับแนวปฏิบัติและปฏิบัติตนในที่ทำงานต่อจากการฝึกอบรมในหน้าที่ซึ่งกระทำต่อเนื่องจากขั้นที่ 2 ในระยะการเรียนรู้นี้ สมาชิกใหม่จะได้รับการอบรมถ่ายทอดทางสังคมขององค์การที่ไม่เป็นทางการจากหัวหน้างาน เพื่อร่วมงานและผู้บังคับบัญชา ขั้นนี้บุคคลจึงได้รับการกระตุ้นให้ซึมซาบวัฒนธรรมและระเบียบประเพณีองค์การจากสื่อหรือบุคคลต่างๆ ที่กล่าวมา และเป็นขั้นของการปรับตัวเข้าสวมบทบาทใหม่ในองค์การด้วย

4. **ขั้นยอมรับ (Acceptance)** เป็นช่วงเปลี่ยนอีกช่วงหนึ่ง ซึ่งบุคคลที่เข้าทำงานในองค์การหรือเป็นสมาชิกของกลุ่มเกิดการยอมรับและเปลี่ยนแปลง ค่านิยม ทศนคติ และจิตลักษณะต่างๆ ให้สอดคล้องกับองค์การ มีความผูกพันแน่นแฟ้นกับองค์การและบุคคลอื่นๆ ในองค์การ โดยผ่านขั้นตอนจากการเป็นสมาชิกใหม่เป็นสมาชิกโดยสมบูรณ์ ความสงสัยในบทบาทและความสามารถของตน รวมทั้งความคลาดแคลงใจที่เพื่อนร่วมงานมีต่อตนได้หมดไป การถ่ายทอดทางสังคมขององค์การที่เด่นชัด คือ การผ่านข้อผูกพันเรื่องการทดลองงาน ถึงขั้นนี้แล้วความผูกพันในองค์การของบุคคลมักจะสูงขึ้นอย่างมาก

5. **ขั้นดำรงรักษา (Maintenance)** เป็นขั้นที่บุคคลมีความรู้สึกเป็นสมาชิกขององค์การอย่างเต็มที่ องค์การพยายามจะรักษาสมาชิกไว้ด้วยค่าตอบแทน การให้การเสริมแรงต่างๆ โดยให้รางวัล โบนัส เลื่อนขั้น หรือผลตอบแทนอื่นๆ เท่าที่จะเป็นไปได้ รวมทั้งส่งเสริมพัฒนาสมาชิกให้ทันความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น ในขั้นนี้บุคคลได้ผ่านการเป็นสมาชิกที่สมบูรณ์ขององค์การ บุคคลมักรู้สึกสบายใจและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างอัตโนมัติด้วยความเชี่ยวชาญและคุ้นเคย

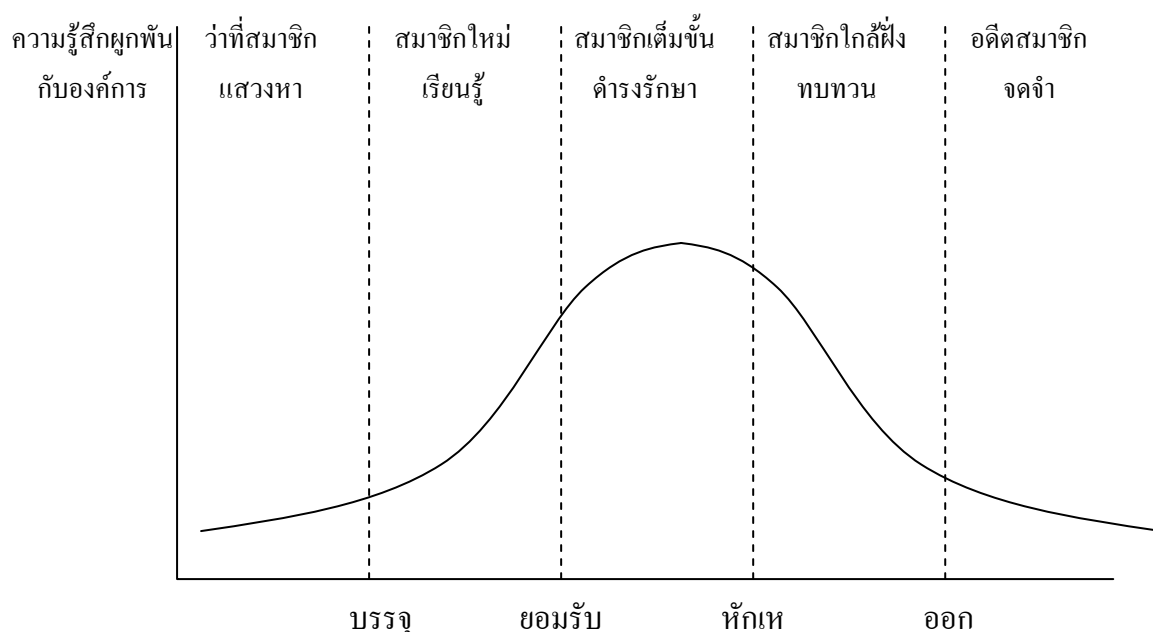
6. **ขั้นหักเห (Divergence)** การเจรจาต่อรองบางครั้งไม่ประสบความสำเร็จ กลุ่มหรือองค์การไม่อาจตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลได้ต่อไป บุคคลจะเริ่มหันหนีมองหาที่ทำงานใหม่ มีปัญหาและข้อคำถามต่างๆ เกิดขึ้นในใจ ความรู้สึกผูกพันกับกลุ่ม หรือองค์การเดิมลดลง ในขณะที่เริ่มหาข้อมูลความรู้เกี่ยวกับกลุ่มหรือองค์การใหม่

7. ขั้นถ่ายถอดทางสังคมอีกครั้ง (Resocialization) เป็นความพยายามของกลุ่มหรือองค์การที่จะเรียกความสำนึกในสมาชิก เรียกความสำนึกในสมาชิกภาพกลับคืนมา องค์การจะต้องพยายามจูงใจหรือให้การแรงเสริมจนเป็นที่พึงพอใจแก่ทั้งฝ่ายบุคคลและองค์การ เช่น การให้รางวัล โบนัส เลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง เป็นต้น

8. ขั้นออกจากการเป็นสมาชิก (Exit) อาจเป็นตามวาระ การเกษียณอายุหรือวาระฉุกเฉิน คือ การลาออกหรือให้ออก ทั้งกลุ่มและองค์การต่างย่อมมีการเตรียมตัวเพื่อวาระนี้ สำหรับการเกษียณอายุ กลุ่ม หรือองค์การมีการโยกย้าย บุคคล ไปอยู่ตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจหรือเกี่ยวข้องกับบุคคลน้อยลง

9. ขั้นจดจำความหลัง (Remembrance) แม้ว่าความผูกพันจะลดลงแต่ความจดจำในความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มกับบุคคลทั้งที่นำพอใจและไม่นำพอใจยังคงอยู่และสะท้อนถึงอนาคตขององค์การด้วย บุคคลรุ่นต่อไปมีการรับรู้ในส่วนนี้และนำมาใช้ประกอบการประเมินกลุ่มหรือองค์การ องค์การหลายๆ องค์การตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้และพยายามกล่าวถึงผู้เกษียณออกไปในทางที่ดีและเป็นตัวแบบแก่คนรุ่นหลังต่อไป

คัวซ และไรท์แมน (Deaux and Wrightman. 1988 : 428-432) ได้เสนอขั้นตอนที่ต่อเนื่องกันของถ่ายถอดทางสังคมในการทำงานไว้อย่างชัดเจน ซึ่งประกอบด้วยการถ่ายถอดทางสังคมในการทำงาน 5 ระยะ และ 4 ช่วงตัด รวมเป็น 9 ขั้นตอน ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กระบวนการอบรมถ่ายถอดสังคมขององค์การ (Deaux and Wrightman. 1988 : 429)

ทฤษฎีพัฒนาการงานอาชีพ

วิลาสถ์กษณ์ ชัววัลลี (2552 : 10-13) กล่าวว่า ทฤษฎีพัฒนาการงานอาชีพตลอดช่วงชีวิตของซูเปอร์ (Developmental Theories: Super's Life-span Approach) ทฤษฎีระยะแรกๆ ของซูเปอร์ได้รับอิทธิพลจากในสาขาจิตวิทยาความแตกต่างระหว่างบุคคล จิตวิทยาพัฒนาการ สังคมวิทยา และทฤษฎีบุคลิกภาพ ซูเปอร์กล่าวว่า ทฤษฎีของเขาประกอบด้วยข้อเสนอทางทฤษฎีหลายๆประการที่เกี่ยวข้องกัน และเขาหวังว่า ในที่สุดจะมีทฤษฎีที่บูรณาการทุกสิ่งเข้าด้วยกัน

ข้อเสนอทางทฤษฎี 14 ประการ ที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็นข้อเสนอของซูเปอร์ในปี 1990 ที่ได้เพิ่มเติมจากของเดิม (Super. 1953, 1957 ;cited in Isaacson & Brown. 1993, p. 32-41)

1. คนเราแตกต่างกันในเรื่องความสามารถและบุคลิกภาพ ความต้องการ ค่านิยม ความสนใจ คุณลักษณะ และอัตมโนทัศน์

2. โดยคุณลักษณะดังที่กล่าวข้างต้น ทำให้แต่ละคนมีคุณสมบัติที่จำเป็นต่อความสำเร็จในอาชีพได้หลายอาชีพ

3. แต่ละอาชีพต้องการแบบแผนของความสามารถและบุคลิกภาพ ที่กว้างพอที่ทำให้แต่ละบุคคลสามารถจะทำอาชีพที่หลากหลายจำนวนหนึ่งได้ และทำให้บุคคลหลายคนที่มีความสามารถและบุคลิกภาพต่างๆ สามารถทำอาชีพเดียวกันได้

4. ความสามารถและความชอบในอาชีพ สถานการณ์ที่บุคคลอาศัยอยู่และทำงาน และอัตมโนทัศน์ จะเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและประสบการณ์ แม้ว่าอัตมโนทัศน์ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้ทางสังคม จะค่อยๆคงที่ขึ้นเรื่อยๆ จากวัยรุ่นตอนปลายจนถึงผู้ใหญ่ตอนปลาย ถ้ายังคงมีการเลือกอาชีพและการปรับตัวอย่างต่อเนื่อง

5. กระบวนการเปลี่ยนแปลงนี้อาจสรุปได้เป็นลำดับขั้น ดังนี้

5.1 ความเจริญงอกงาม (growth) หมายถึง การเจริญงอกงามทางร่างกายและจิตใจ ในช่วงนี้บุคคลจะสร้างเจตคติและกลไกทางพฤติกรรมที่สำคัญต่ออัตมโนทัศน์ ส่วนมากในชีวิตของเขา

5.2 การสำรวจงานอาชีพ (exploration) เริ่มต้นที่บุคคลตระหนักว่า อาชีพเป็นด้านหนึ่งของชีวิต ขั้นนี้แยกย่อยได้เป็น

5.2.1 การเพ้อฝัน (fantasy) การเลือกมักไม่อยู่ในความเป็นจริง

5.2.2 เลือกอาชีพอย่างชั่วคราว (tentative) ช่วงนี้ตัวเลือกจะลดลง

5.2.3 ช่วงที่เป็นจริงของการสำรวจ (realistic phases of the exploratory stage)

5.3 การเข้าสู่งานอาชีพ (establishment) เกี่ยวข้องการที่บุคคลเริ่มแรกเผชิญกับประสบการณ์ทำงานจริง ซึ่งขั้นนี้แยกย่อยเป็น

5.3.1 ช่วงการทดลอง (trial) ในตอนต้นบุคคลพยายามค้นหาว่าการเลือกและการตัดสินใจในช่วงสำรวจมีความถูกต้อง

5.3.2 ช่วงความมั่นคง (stable) เมื่อบุคคลมีประสบการณ์และมีความชำนาญมากขึ้น บุคคลก็จะมีความมั่นคง นั่นคือ งานเข้ามาอยู่ในอ้อมโอบของเขามากขึ้น และงานจะทำให้เขามีโอกาสได้รับความพึงพอใจที่มีความสำคัญ

5.4 การคงอยู่ในงานอาชีพ (maintenance) บุคคลพยายามที่จะยังคงอยู่และปรับปรุงสถานการณ์ในอาชีพของตน บุคคลสนใจที่จะคงรักษาส่วนที่พึงพอใจในงาน และเปลี่ยนแปลงปรับปรุงส่วนที่ไม่พึงพอใจ

5.5 ระยะก่อนออกจากอาชีพ (decline) เป็นช่วงก่อนเกษียณออกจากงาน จุดเน้นอยู่ที่การเก็บรักษางานนั้นไว้ และการทำผลงานให้ถึงมาตรฐานขั้นต่ำ (minimum standard of output)

นอกจากนี้ก็มีวงจรเล็กๆเกิดขึ้น ในช่วงเปลี่ยนผ่านจากขั้นหนึ่งไปสู่ขั้นต่อไป หรือเมื่อบุคคลมีความมั่นคงน้อยลงจากการที่อำนาจลดลง จากการเปลี่ยนแปลงในเรื่องความต้องการบุคลากร จากความเจ็บป่วยหรือการบาดเจ็บ หรือจากเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจสังคมหรือส่วนบุคคลอื่นๆ การที่มีความไม่มั่นคงในงานอาชีพดังที่กล่าวมา หรือการที่มีการทดลองงานอาชีพหลายครั้ง นำมาซึ่งความเจริญงอกงาม (growth) ใหม่ การสำรวจอีกครั้ง (reexploration) และการเข้าสู่งานใหม่ (reestablishment)

1. ธรรมชาติของแบบแผนของงานอาชีพ ซึ่งได้แก่ ระดับอาชีพที่บรรลุ ขั้นตอน ความถี่ และช่วงเวลาของการทดลองและความคงที่ในงาน ถูกกำหนดโดย ระดับเศรษฐกิจสังคมของบิดามารดา ความสามารถทางสติปัญญา การศึกษา ทักษะ คุณลักษณะทางบุคลิกภาพ (ความต้องการ ค่านิยม ความสนใจ จิตลักษณะ และอ้อมโอบ) วุฒิภาวะด้านงานอาชีพ (career maturity) และโอกาสในงานอาชีพ

2. ความสำเร็จในการจัดการกับข้อเรียกร้องทางสิ่งแวดล้อมและบุคคลอื่นๆ ในบริบทของงานอาชีพในขั้นใดก็ตาม ขึ้นกับความพร้อมของบุคคลที่จะจัดการกับข้อเรียกร้องเหล่านี้ (นั่นคือขึ้นกับวุฒิภาวะทางงานอาชีพ) วุฒิภาวะทางงานอาชีพ (career maturity) เป็นกลุ่มของคุณลักษณะทางร่างกาย จิตใจ และสังคม ที่แสดงถึงความพร้อมและความสามารถของบุคคลในการจัดการกับปัญหาทางพัฒนาการ และความท้าทายที่เขาเผชิญ คุณลักษณะเหล่านี้มีองค์ประกอบทั้งทางอารมณ์และสติปัญญาที่ทำให้บุคคลพร้อมที่จะตอบสนองต่อสถานการณ์ต่างๆ ถ้าระดับวุฒิภาวะพอๆ กับปัญหา บุคคลก็แก้ปัญหาได้โดยไม่ยากเย็น แต่ถ้าวุฒิภาวะไม่เพียงพอกับงานนั้น ก็เกิดการตอบสนองที่ไม่เพียงพอ หรือเกิดความล้มเหลว

3. วุฒิภาวะทางงานอาชีพเป็นภาวะสันนิษฐาน (hypothetical construct) นิยามปฏิบัติการของวุฒิภาวะทางงานอาชีพนั้นยากพอๆกับคำว่าสติปัญญา แต่ประวัติของมันสั้นกว่า และความสัมฤทธิ์ผลของมันแน่นอนน้อยกว่า

4. บุคคลสามารถได้รับการช่วยเหลือให้เลือกอาชีพได้อย่างพึงพอใจโดย การส่งเสริมความสามารถ ความสนใจ และโดยการให้บุคคลเข้าใจจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง

5. ในขณะที่บุคคลพัฒนาและมีวุฒิภาวะ เขาก็จะมีภาพที่เกี่ยวกับตัวเอง หรืออัตมโนทัศน์ (self-concept) บุคคลพยายามรักษาหรือเพิ่มพูนอัตมโนทัศน์ที่ตนต้องการ ในขณะที่มีแรงผลักดันจากภายในที่ต้องการมีอัตมโนทัศน์ในอุดมคติ เขาก็อาจเผชิญกับข้อจำกัดส่วนบุคคลและสภาพแวดล้อมทำให้บุคคลต้องประนีประนอมหรือยอมรับอัตมโนทัศน์ที่อุดมคติน้อยกว่า

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)

ทฤษฎีปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory) ของแบนดูรา (Bandura, 1986) ได้กล่าวถึง การเรียนรู้จากการสังเกต ซึ่งเป็นการที่บุคคลเรียนรู้จากการแสดงพฤติกรรมของผู้อื่น ซึ่งมักเกิดขึ้น เมื่อมีการสั่งสอนหรือการถ่ายทอดทางสังคมอย่างไม่เป็นทางการ หรือโดยไม่ได้ตั้งใจ เช่น การที่เด็กสังเกตวิธีการทำงานของพ่อแม่

การเป็นแบบอย่าง การเรียนรู้จากการสังเกต จะถูกควบคุม โดยกระบวนการที่เป็นองค์ประกอบ 4 อย่าง ดังต่อไปนี้ (Bandura, 1977, 1986)

1. กระบวนการตั้งใจ (Attentional Processes) กระบวนการนี้บุคคลจะมีการสำรวจและรับรู้กิจกรรมของตัวแบบ โดยบุคคลจะต้องมีความตั้งใจ จึงจะรับรู้อย่างแม่นยำ นอกจากนี้มีปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการนี้ เช่น ความสามารถทางการรู้ การคิด และลักษณะอื่น ๆ ของผู้สังเกต และคุณสมบัติของกิจกรรมที่เป็นแบบอย่าง
2. กระบวนการเก็บจำ (Retention Processes) เป็นการเปลี่ยนประสบการณ์ที่ผ่านเข้ามาให้เป็นความจำ ซึ่งจะอยู่ในรูปความหมายที่เป็นสัญลักษณ์ เพื่อผู้สังเกตจะสามารถสร้างพฤติกรรมออกมาได้ และเพื่อการตรวจสอบความถูกต้องของพฤติกรรมที่ผู้สังเกตแสดง
3. กระบวนการกระทำ (Production Processes) เป็นการเปลี่ยนความหมายในเชิงสัญลักษณ์ ที่เก็บจำไว้มาเป็นการกระทำ ซึ่งบุคคลจะกระทำได้ดีเพียงไรขึ้นกับการได้รับข้อมูลป้อนกลับจากตัวเอง และการเทียบการกระทำของตนกับสิ่งที่เก็บจำไว้และยังขึ้นกับทักษะย่อยที่ประกอบเป็นการกระทำนั้น
4. กระบวนการจูงใจ (Motivational Processes) บุคคลจะแสดงพฤติกรรมที่ตนเรียนรู้มาเมื่อมีสิ่งจูงใจให้กระทำ สิ่งจูงใจมาจาก 3 แหล่ง คือ 1) สิ่งจูงใจโดยตรง คือทำแล้วได้รางวัลหรือสนุก หรือรู้สึกว่าคุณมีความสามารถจากการกระทำนั้น 2) สิ่งจูงใจทางอ้อม คือจากการสังเกต ผลการกระทำที่ผู้อื่นได้รับ บุคคลจะมีแนวโน้มการกระทำพฤติกรรมที่เห็นว่าผู้อื่นกระทำแล้วได้รับรางวัล มากกว่าการถูกลงโทษ และ 3) สิ่งจูงใจที่ตนเองสร้างขึ้น โดยการเชื่อมโยง ระหว่างการกระทำตามแบบอย่างของตนกับความรู้สึกพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจที่เกิดขึ้น ซึ่งในที่สุดบุคคลจะแสดงพฤติกรรมที่เชื่อมโยงกับความรู้สึกทางบวก

อัตลักษณ์

“อัตลักษณ์” มีรากศัพท์ในภาษาละติน “Idem” = “the same” เริ่มเข้ามามีบทบาทในสาขาสังคมศาสตร์ แต่ใช้คำว่า the self แทน identity ซึ่งได้ศึกษาการกระทำของมนุษย์ในชีวิตประจำวัน ทำให้อัตลักษณ์ คือ การที่คนเราหรือทุกสิ่งจะแสดงออกที่เป็นอยู่ในลักษณะที่เหมือนกันในทุกที่ทุกเวลา ไม่มีความต่อเนื่อง อัตลักษณ์จึงไม่ได้สนับบริบทในเรื่องของเวลาและสถานที่ใดๆ มโนทัศน์อัตลักษณ์เริ่มแรกนั้นจึงมีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า เอกลักษณ์ ซึ่งหมายถึงความเป็นหนึ่งเดียว ซึ่งวิธีคิดเช่นนี้ทำให้เกิดวิกฤตการณ์ของอัตลักษณ์ (Gleason. 1983)

มโนทัศน์อัตลักษณ์ได้ถูกอธิบายในมุมมองของนักสังคมวิทยา เช่น ออกุสต์ ก็องต์ และเอมิล เดอร์ไคม์ อธิบายให้เห็นว่าอัตลักษณ์นั้นมี 2 ระดับ คือ อัตลักษณ์ที่เป็นปัจเจก และอัตลักษณ์ร่วม ซึ่งอัตลักษณ์ร่วมจะเป็นตัวกำหนดให้ปัจเจกนิยมอัตลักษณ์ของตนเองอย่างไร แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าปัจเจกจะเป็นหนึ่งเดียวกับอัตลักษณ์ร่วมนั้น ส่วนในทัศนะของคาร์ล มาร์กซ นั้นให้ความสำคัญกับเรื่องของชนชั้นว่าเป็นสิ่งที่กำหนดอัตลักษณ์ปัจเจก โดยมองว่าตัวตนนั้นขึ้นอยู่กับตำแหน่งแห่งที่ในกระบวนการการผลิตและจัดสำนึกทางชนชั้นของตน อีกแนวคิดแนวนี้เชื่อว่ามนุษย์มีลักษณะที่ตื่นตัวอยู่เสมอ การกระทำและตัวตนของมนุษย์จะเกิดขึ้นจากกระบวนการที่ต่อเนื่องทางสังคม โดยมีการกระทำระหว่างกันของบุคคล ผ่านการใช้ความหมายในเชิงสัญลักษณ์หรือการนิยามสถานการณ์ สำหรับลักษณะที่สำคัญของการกระทำระหว่างกันของมนุษย์ซึ่งเกี่ยวข้องกับหารให้ความหมายนั้น การกระทำของบุคคลขึ้นอยู่กับความหมายที่บุคคลมีต่อวัตถุ ความหมายของสิ่งต่างๆ ได้มาจากการปฏิสังสรรค์ทางสังคม และความหมายนั้นมีระดับความเฉพาะตัวเนื่องมาจากการตีความของแต่ละบุคคล

เช่นเดียวกับอภิญา ได้ให้ทัศนะในการศึกษาอัตลักษณ์ไว้ว่าการอธิบายอัตลักษณ์โดยเชื่อมโยงกับการศึกษาชาติพันธุ์ และเรื่องเพศจะสามารถเข้าใจถึงการถูกเบียดขับให้กลายเป็นคนชายขอบของสังคมให้เห็นถึงกระบวนการของวิธีคิดและการอธิบายที่สังคมมองความแตกต่างทางเพศ ในการศึกษาอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์นั้น Geertz (1963) เป็นการให้ความหมายต่อชนกลุ่มน้อย เชื้อชาติ สัญชาติ ที่นำศาสนา ประเพณี ภาษา มาเป็นวาทกรรมที่แบ่งแยกและสร้างการให้ความสำคัญอันเป็นต้นกำเนิดของการนิยามความไม่เหมือนกัน โดยมีความรู้ถูกสร้างขึ้นเพื่อสร้างความจริงนั้นให้มีอำนาจเหนือกว่าความจริงชุดอื่นๆ คนจึงถูกแบ่งออกเป็นกลุ่มเป็นก้อนจากการที่พูดภาษาเดียวกัน นับถือศาสนาเดียวกัน สืบทอดประเพณีที่เหมือนกัน อาศัยอยู่ในภูมิศาสตร์เดียวกัน หรือเป็นญาติสืบสายเลือดกันมาเหล่านี้เป็นตัวกำหนดให้เกิดความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ของมนุษย์ที่หลากหลายมากมาย

Geertz ยังได้เสนอทัศนะในการยอมรับความจริงของความหลายทางชาติพันธุ์ไปแบ่งแยกว่าชาติพันธุ์กลุ่มใดที่ดีที่สุด ไม่มองว่าชาติพันธุ์อื่นนั้นล้าหลังเพราะข้อดีของเขานั้นเราอาจไม่มี ชาติพันธุ์นั้นมีความสากล ไม่มีช่องว่างระหว่างพรมแดนที่จะมาถักความสัมพันธ์ทางชาติพันธุ์ และแต่ละกลุ่ม

ชาติพันธุ์อื่นนั้นล้มล้างเพราะข้อดีของเขานั้นเราอาจไม่มีชาติพันธุ์ล้วนสามารถเปลี่ยนแปลงอย่างมีพลวัตที่สำคัญต้องยอมรับคำนิยามที่มาจากกรมของคนใน

อัตลักษณ์ทางเพศ

ในช่วง ค.ศ.1890-1980 เป็นช่วงของการศึกษาทางเพศ ซึ่งฮาร์ดดิง (Harding, 1998) ชี้ให้เห็นว่านักเพศศึกษาถือกำเนิดในช่วงนี้ และเชื่อว่าเรื่องเพศนั้นเป็นเรื่องธรรมชาติ ไม่ได้เป็นเรื่องของวัฒนธรรมและสังคมจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทางเพศ ยกเว้นเป็นสิ่งที่ตอบสนองต่อพฤติกรรมเท่านั้น พฤติกรรมทางเพศที่เป็นไปในทางลบจำเป็นต้องถูกควบคุม ความรู้ทางเพศศึกษาจึงเป็นความรู้ที่เน้นความเชื่อที่ว่าชายหญิงเท่านั้นที่อยู่คู่โลก และมีความแตกต่างในคุณสมบัติ พฤติกรรม และบทบาททางเพศบนเงื่อนไขทางชีววิทยา เช่น เพศชายเป็นผู้ที่มีความก้าวหน้า มีพลัง ส่วนเพศหญิงเป็นผู้ที่อ่อนแอต้องเลี้ยงดูบุตร

ปัญหาของวิธีคิดดังกล่าว Harding อธิบายว่าถูกปฏิรูปและโต้แย้งจากกลุ่มเฟมินิสต์ที่เริ่มมีความคิดนอกเหนือจากแนวทางชีววิทยา ซึ่งไม่สามารถไปได้ไกลกว่าการแบ่งแยกหญิงชายทางกายภาพ ซึ่งได้ข้อสรุปเหมือนเดิมทุกครั้งที่ว่าชายต้องอยู่เหนือกว่าหญิง จึงเกิดข้อถกเถียงที่หลากหลายจากเดิมออกไปเพื่อความเท่าเทียมกันของชายหญิง แต่ในทางปฏิบัติแล้วไม่ได้เท่าเทียมกัน เนื่องจากในทางปฏิบัติคุณค่าทางสังคมยังคงให้ชายเหนือกว่าหญิงเช่นเดิม เพราะคนเกิดมาก็ตกอยู่ในสังคม สังคมจึงเป็นตัวกำหนดอัตลักษณ์ของคนคนนั้นเป็นส่วนใหญ่ การแก้ปัญหาให้ได้จึงต้องแก้ไขปัญหาทางโครงสร้างทางสังคม ไม่ใช่เฉพาะกฎหมายและปัจเจกเท่านั้น

อัตลักษณ์ทางเพศจึงเป็นความเกี่ยวเนื่องกันของความเป็นเพศที่ถูกกำหนดจากลักษณะทางกายภาพ เพศสภาพที่ถูกกำหนดจากสังคมและวัฒนธรรม เห็นได้จากการพยายามอธิบายเรื่องเพศของเฟมินิสต์ พอสรุปได้ว่าร่างกายของชายหญิงนั้นเป็นเพียงวัตถุที่ไม่มีความหมายใดๆ เรื่องเพศจึงเป็นกระบวนการทางวัฒนธรรมเงื่อนไขทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ร่างกายธรรมชาติถูกนำมาสร้างความหมายให้กับความเป็นชายและความเป็นหญิง ซึ่งมักกล่าวถึงความหมายในมุมที่ด้อยกว่าความเป็นผู้ชาย เช่น การไร้อำนาจ ความอ่อนแอ ไร้เหตุผล ด้วยความพยายามนิยามอัตลักษณ์ทางเพศของผู้หญิงให้ผู้หญิงหลุดออกมาจากกรงขังของสังคมชายเป็นใหญ่ แต่ในสังคมเองก็ไม่ได้มีเพียงชายหญิงเท่านั้น

อัตลักษณ์กะเทย

แม้ว่าสังคมจะมีพัฒนาการทางความคิดไปอย่างไรก็ตาม แต่สังคมก็ยังคงยอมรับและให้ความสำคัญกับความเป็นชายหญิง ซึ่งข้างต้นชี้ให้เห็นแล้วว่าความแตกต่างทางกายภาพของชายหญิงนั้นเป็นคนละเรื่องกับความหมายของความเป็นชายหญิงที่ถูกสร้างขึ้นจากสมมติฐานที่มีต่อเพศตามชีววิทยาที่มากำกับร่างกาย แต่พบว่าความเป็นชายหญิงที่ถูกสร้างขึ้นนั้นไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับเพศธรรมชาติ วิธีคิดเช่นนี้ความเป็นชายหญิงอาจเกิดขึ้นกับใครก็ได้ การแสดงออกทางเพศจึงเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงสภาพและการเล่นตามบทบาทต่างๆ

การศึกษาในทางมานุษยวิทยาพบว่านอกจากชายหญิงแล้วในบริบทวัฒนธรรมที่แตกต่างหลากหลาย แฮริส (Haris. 1995) พบว่า “รักร่วมเพศในกลุ่มผู้ชาย” เป็นพฤติกรรมที่ยอมรับเชิดชูเกียรติจากสังคม และพิสูจน์ความเป็นชาย แต่การศึกษาของนักมานุษยวิทยานั้นมักจะเป็นการศึกษาในชนเผ่าต่างๆ ซึ่งถูกมองว่าเป็นสังคมที่ไม่มีอารยธรรม แต่การค้นพบความจริงเรื่องเพศที่ไม่ใช่จะมีเฉพาะชายหญิง ได้ถูกนำมาใช้ท้าทายต่อชุดความรู้ความสัมพันธ์ทางเพศแบบปกติที่ยอมรับการแบ่งเพศเป็นสองเพศ คือ ชายหญิงเท่านั้น ซึ่งรักร่วมเพศเติบโตตั้งแต่ปลายทศวรรษที่ 1960s และพัฒนาไปสู่การรวบรวมกลุ่มเป็นวัฒนธรรมย่อยของสังคม

สำหรับปรากฏการณ์กะเทยในสังคมไทยที่เห็นได้ชัด กะเทยพยายามกลืนความเป็นหญิงให้กับตนเอง ซึ่งเป็นการอธิบายความหมายทางเพศที่ละเมิดต่ออำนาจการกดขี่ทางเพศ ด้วยภาพของกะเทยที่กล้าเรื่องเพศ ทำให้กะเทยสามารถนิยามเรื่องทางเพศได้ โดยการพูดเรื่องที่น่าละอาย สุขุมลวิภาวิพลกุล (2552 : ออนไลน์) ได้กล่าวไว้ว่า กะเทย เป็นคำที่มีมาแต่ดั้งแต่เดิมใช้มานาน เป็นคำที่เรียกกลุ่มคนผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. ผู้มีอวัยวะเพศทั้งชายและหญิงในร่างกายเดียวกัน (Hermaphrodite)
2. ชายหรือหญิงที่แปลงเพศ (Transsexualism)
3. ชายหรือหญิงที่นิยมแต่งกายในชุดของเพศตรงข้าม (Transvestism)
4. ชายหรือหญิงผู้มีใจรักใคร่เพศเดียวกัน (Homosexuality) ส่วนใหญ่หมายถึงชายรักชาย

และอาจหมายถึงหญิงรักหญิงด้วยกัน

โดยการจำแนกทางการแพทย์แล้ว กะเทยแบ่งเป็น 4 ประเภท ตามลักษณะทางกายภาพ นิสัยรสนิยม และพฤติกรรม ดังนี้

1. กะเทยแท้ (Hermaphrodite) คือ คนสองเพศในร่างกายเดียวกัน (Two in one) เป็นความผิดปกติของธรรมชาติทางร่างกาย มีผลทำให้จิตใจสับสนว่าเราเป็นผู้ชายหรือผู้หญิงกันแน่

2. กะเทยผิดเพศหรือแปลงเพศ (Transsexualism) คือ คนที่ไม่พอใจและไม่ยอมรับเพศที่แท้จริงของตัวเองโดยกำเนิด มีพฤติกรรมแสดงออกแบบเพศตรงข้ามตลอดเวลา รู้สึกว่าตัวเองเกิดผิดเพศและมักอยากแปลงเพศให้เป็นตรงกันข้ามกับต้นฉบับเดิมที่แม่ให้มา อาจแปลงด้วยวิธีการกินยาฮอร์โมน

หรือศัลยกรรมผ่าตัดชะเลย ส่วนใหญ่ที่เจอเจอมักเป็นชาย กลายเป็นชายใจเป็นหญิง จะรู้สึกว้าวที่จริง เธอเป็นผู้หญิง 100% มีแต่ร่างกายหรือเครื่องเพศเท่านั้นที่เป็นผู้ชาย ที่น่าสนใจก็คือเธอหลายคนสวยเด่น เหลือหลาย สะโพกผาย ออกโต หุ่นเพียวลมงดงาม ทำเอาผู้หญิงแท้มากมายรู้สึกขวยหน้ายิ่งนัก ถ้ามีการประกวดประชันกันระหว่างนางสาวไทยกับมิสทิฟฟานีบนเวทีเดียวกัน ยังนึกภาพไม่ออกว่าผลจะเป็นอย่างไร ผมชักอยากถือหางกลุ่มประเภทหลังซะแล้ว คุณเดี๋ยวน่าจะเป็นต่อเล็กน้อย มีการตั้งชื่อเรียกคนกลุ่มนี้ตามสภาพความจริงว่า “สาวประเภทสอง สาวคาบเทียม” หรือถ้าสวยหยาดเยี่ยมบาดตาบาดใจก็เรียกเธอว่า “นางฟ้าจำแลง”

3. กะเทยลักเพศ (Transvestitism) คือ ไปลักเอาเพศอื่นมา กลุ่มนี้ชอบแต่งกายเป็นเพศตรงข้าม แต่งหน้า ทำผม เท่านั้นที่พอใจแล้ว อาจทำโดยเปิดเผยหรือเฉพาะลับตาคนก็ได้ กลุ่มนี้ไม่ต้องการแปลงเพศเหมือนกลุ่มแรก กลุ่มนี้อาจเป็นได้ทั้งรักใคร่เพศตรงข้าม หรือเป็นโฮโมหันมาชอบไม้ป่าเดียวกัน

4. รักร่วมเพศ (Homosexuality) หมายถึง ผู้ที่ต้องการมีความสุขกับเพศเดียวกัน อันได้แก่ ชายรักชาย และหญิงรักหญิง ทั้งสองฝ่ายอยู่ในกลุ่มเดียวกัน แต่มีชื่อเรียกที่แตกต่างกัน คือ ซึ่งสังคมไทยรับรู้ซึ่งภาพต่างๆ ของกะเทยถูกนำไปปรากฏอยู่บนสื่อ ทำให้สังคมเกิดภาพต้นแบบของกะเทยว่าเป็นผู้ชายที่แสดงบทบาททางเพศแบบผู้หญิง เช่น การแต่งตัว แต่งหน้าแบบผู้หญิง ชอบที่จับกลุ่มหรือมีความสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้หญิง มีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้ชายต้องการกินอยู่หลับนอนกับผู้ชายแบบสามีภรรยา และเป้าหมายความสำเร็จที่สำคัญของกะเทยเป็นการทำร่างกายเปลี่ยนไปสู่ความเป็นหญิง คือ การผ่าตัดแปลงเพศ ซึ่งอุษา ศรีพานิช (2541) อธิบายให้เห็นว่าการแปลงเพศนั้นเป็นการสร้างตัวตนเพื่อการดำรงชีวิตได้อย่างเปิดเผยมากขึ้น การแปลงเพศจึงเป็นการสร้างนิยามใหม่ให้กับตนเอง ซึ่งการตัดสินใจในการแปลงเพศนั้นกะเทยมองว่าเป็นการตัดสินใจที่มาจากแรงผลักดันของกลุ่มกะเทย

อย่างไรก็ตามตัวตนของกะเทยที่พยายามเปลี่ยนตัวตนไปสู่ความเสมือนหญิงในความหมาย “สาวประเภทสอง” หรือ “กะเทย” ก็เพื่ออาชีพการงาน เพื่ออยู่รอดได้ ในสังคมของสาวประเภทสอง ส่วนใหญ่นั้นเป็นอาชีพอิสระ จึงกล่าวได้ว่าการแปลงเพศนับเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่ใช้ในการเปิดเผยตัวเพื่อการได้รับการยอมรับจากสังคมไทยในรูปแบบตัวตนความเสมือนผู้หญิง

กรณีศึกษา : เส้นทางชีวิต “นางโชว์”

กล่าวถึงอาชีพในเส้นทางนางโชว์ : ตัวแบบที่ครบเครื่องเรื่องโชว์ (ตลก)

◆----- “นิว” -----◆

นิว เข้ามาทำงานในเส้นทางอาชีพ “นางโชว์” มาเป็นระยะเวลา นานจนรุ่นน้องหลายคน เรียก นิว ว่า “แม่” ถึงแม้ว่าอายุของนิวจะอยู่ที่ 30 ต้นๆ แต่หากว่าประสบการณ์ในการต่อสู้ชีวิต ประสบการณ์บนเวที ที่มีแสงไฟสาดส่อง ก็มีคุณค่ายิ่ง ที่สามารถนำมาหยิบยกสอนใจรุ่นน้องได้เสมอ ซึ่งรุ่นน้องในทีมบอกกันเป็นเสียงเดียวกันว่า “แม่นิว เป็นคนนิสัยดีมาก ” ดังนั้นจุดนี้กระมังที่ทำให้รุ่นน้องมักมองนิวเป็นตัวอย่างทั้งในด้านการใช้ชีวิตบนโลกความเป็นจริง และบนเวที

นิว ถือได้ว่าเป็นนางโชว์รุ่นใหญ่ วัย 33 ปี สูงประมาณ 170 ซม. ผิวสีน้ำตาล ใฝ่ฝันบ๊อบปละบำ มีลีลาการพูดที่แสดงถึงความมั่นใจเปิดเผย มีอารมณ์ขัน นิวเล่าให้ฟังว่า เริ่มเข้าสู่อาชีพนางโชว์เมื่อ 15 ปี ก่อน เมื่ออายุประมาณ 17 – 18 ปี (สองปีหลังจากที่นิวตัดสินใจยุติชีวิตนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3) ด้วยการชักชวนของเพื่อน ด้วยเหตุผลที่ว่า “เป็นช่วงที่ไม่ได้เรียนแล้ว และตอนเด็กๆ ก็เห็นเขาโชว์บ้าง เห็นเขาแต่งตัวสวยๆ กัน ก็อยากแต่งตัวสวยๆ อยากลองทำดูบ้าง ” ผู้ศึกษาจึงถามนิวว่า เพียงแค่เหตุผลว่า “อยากสวย” เท่านั้นเองหรือที่ทำให้ตัดสินใจก้าวสู่ความเป็นนางโชว์ แล้วในชีวิตจริงไม่สามารถสวยได้หรือ นิวมีท่าทีกระตือรือร้น พร้อมทั้งใช้มือไม้ประกอบในการตอบว่า

“ที่ตัดสินใจมาทำ อย่างแรกๆ คือ ได้สวย ได้แต่งตัวสวยๆ ซึ่งกะเทยทุกคนที่อยากมาเป็นนางโชว์ เพราะอยากสวย ชีวิตจริงก็สวยได้ แต่สวยแบบไม่มีประโยชน์ เดินไปเดินมาในซอย เขาก็ชมว่าสวยก็จบแค่นั้น ไม่มีคนดู ไม่มีคนเห็น ผู้เราเอาความสวยของเราไปอยู่หน้าเวที อย่างเราเป็น “รถตู้”¹ เราไปเขาก็เห็นว่า “อีนี่สวย” มันก็เป็นโอกาสให้เราก้าวต่อไป อาจชวนเราไปอยู่ “เซียร์เตอร์”² อยู่บาร์ก็ได้ ได้ไปเมืองนอก หรือถ้าเราไปสายประกวด จากกะเทยธรรมดา จับแต่งตัวก็อาจได้รางวัล ได้เดินสายประกวด มันก็จะก้าวหน้าไปที่ละขั้น ทีละขั้น จากเวทีเล็กๆ ก็ไปประกวดเวทีใหญ่ เช่น ทิฟฟานี อัลคาซาร์ อีกเหตุผลหนึ่ง คือ **ใจรัก** ชอบการแสดง ชอบแสดงออก ก็อาจถือได้ว่าเป็นอาชีพที่ใฝ่ฝัน”

นิวได้เปิดเผยการเริ่มต้นชีวิตนางโชว์ ว่า หลังจากตัดสินใจก้าวเข้าสู่อาชีพนางโชว์ นิวเริ่มจากการได้เดินเป็น “ตัวสเปร์”³ ก่อน ยังไม่ได้เป็น “ตัวร้อง”⁴ เพราะว่ามีตัวร้องอยู่แล้วซึ่งต่อมา “ตลก”⁵ ขาด หัวหน้านางโชว์เห็นถึงคุณสมบัติพิเศษของนิวบางอย่างจึงเสนอให้เล่นตลก ซึ่งนิวต้องแต่ง

¹ การแสดงโชว์ในลักษณะจ้างมาให้แสดงนอกสถานที่แล้วแต่ผู้ว่าจ้าง

² การแสดงโชว์ในสถานสถานบันเทิงที่ได้จัดไว้เพื่อมีการแสดงโชว์โดยเฉพาะ

³ นักเต้นที่ต้องฝึกซ้อมการแสดง และจะได้แสดงเสริมเมื่อนักเต้นตัวจริงขาด

⁴ นักแสดงที่เป็นนักแสดงเด่น เป็นผู้ถ่ายทอดบทเพลง อารมณ์เพลง ด้วยการขยับปากตาม เพลง (Lipsing)

หน้าเป็นตลก ที่ไม่มีความสวยงามหลงเหลืออยู่เลย และดูเหมือนว่าการเข้าสู่อาชีพ และเริ่มต้นด้วย การ เล่นตลก อาจไม่เป็นอย่างที่นิวาดหวังไว้ ว่านิวจะได้แต่งตัวสวยๆ ได้แต่งหน้า ใส่ขนตา ใส่วิกผม อย่าง ที่นิวเคยเห็นกะเทยรุ่นพี่ที่มาก่อน ในตอนนั้น นิวทั้งรู้สึกน้อยใจ เสียใจ และมีคำถามอยู่ในใจมากมายว่า ทำไมตนต้องมาเล่นตลก ทำไมถึงไม่ได้แต่งตัวสวย ๆ และดูเหมือนรุ่นพี่จะเห็นถึงความน้อยใจ ความ ผิดหวังของนิวอย่างแจ่มชัด จึงพูดกับนิวว่า

“มีงะโง่ เล่นตลกแหละดีแล้ว เงินดีกว่า ได้ตีบจากแขกเยอะกว่า”

หลังจากนั้นนิวเริ่มทดลองการเล่นบทบาทตลก ซึ่งในการขึ้นเวทีช่วงแรกนั้นเต็มไปด้วยความ อาย ความไม่มั่นใจ ไม่รู้ว่าจะแสดงอะไรให้คนดูหัวเราะ ซึ่งนิวเล่าให้ฟังว่า

“ช่วงแรก ๆ มันยากมาก เพราะมันเงินๆ อายๆ เราไม่เคยเจอใคร ไม่เคยเจอคนเยอะๆ คนมัน มอง เจอไฟ มันแบบกล้า กลัว ๆ ในช่วงแรก เหมือนแรกๆ เราตื่นคน แรกๆ รุ่นพี่ก็ให้เล่นคู่กับเขาก่อน ให้เล่นตามเขาไปก่อน พี่เขาก็จะสอนว่าให้มองไฟ เพราะเราจะมองไม่เห็นคน แล้วก็เล่นตามเพลงไป ซึ่งการเล่นตามเพลงมันยากมากเลยกว่าเพลงจะจบ รุ่นพี่ก็เลยสอนว่า เราจะต้องเล่นกับแขกด้วย อะไร ด้วย มันทั้งช่วงการแสดง และตอนที่เรารู้เพลงไม่ได้ ก็ช่วยได้ด้วย แล้วพอแขกเล่นกับเรา เราก็ไม่อาย ก็เริ่มชินๆ ขึ้นมา เราต้องหัดรับมุกให้ได้ เขาพูดอะไรมาเราก็ต้องรับมุกเขาให้ได้ พอเล่นไปเล่นมา เริ่ม ได้ตีบจากแขก ก็เริ่มรู้สึกได้ว่า เล่นตลกมันก็ดีเหมือนกัน ก็เล่นตลกมาเรื่อยเลย”

นอกจากการแสดงตลกที่ยากแล้ว การปรับตัวกับพี่ๆ เพื่อนๆ ในอาชีพก็ไม่ใช่ว่าเรื่องง่ายๆ เลย บางทีดูเหมือนจะเป็นเรื่องที่ยากลำบากกว่าด้วยซ้ำ แต่ถ้าตั้งใจจะอยู่ในอาชีพนี้แล้ว คงต้องปรับตัวให้เข้ากับบริบททั้งมีชีวิตและไม่มีชีวิตให้ได้ ซึ่งนิวได้ย้อนเวลากลับไปสืบหำปีและถ่ายทอคภาพในช่วงแรก ของอาชีพว่า “อย่างพวกหนูมันร้อยอารมณ์ เขาอยู่เป็นรุ่นพี่รุ่นน้อง ถ้าเราเป็นรุ่นน้อง เราจะไปปิ่น เกลียวเขาก็ไม่ได้ เขาทำอะไรเรามา เราก็ต้องทน ด่ากลับไม่ได้ เพราะเราเป็นรุ่นน้อง แรกๆ เขาจะจิกคำ เลย แต่พอเข้ากันได้ เขาก็ช่วยเหลือ เรียก “มา..เดี๋ยวแม่สอนให้” จะเห็นได้ว่าด่านแรกที่ทดสอบว่า คนๆ หนึ่งจะสามารถเดินเข้าสู่เส้นทางนางโชว์ได้หรือไม่ นั่นนอกจากความสามารถบนเวทีแล้ว ยังต้องมีจิตใจ ที่มุ่งมั่นและอดทนด้วย ซึ่งความพยายามเหล่านี้ครอบครัวอาจไม่ได้รับรู้มากนัก ครอบครัวของนิวก็ เช่นกัน ครอบครัวรับรู้แต่เพียงว่า นิวมาทำงานคาบาเร่โชว์ และได้ซัดขวางอะไร เพราะเห็นว่านิว เป็นสาวประเภทสอง นิวจึงยึดอาชีพนี้เรื่อยมา

จากชั่วโมงบินบนเวที การตอบรับจากผู้ชม พร้อมกับการสอนวิธีการแสดงตลกจากรุ่นพี่ก็ทำ ให้ นิวเริ่มยอมรับบทบาทตลกเข้ามาเป็นรูปแบบเฉพาะของตน และเริ่มพัฒนาทักษะความ เชี่ยวชาญ แบบมืออาชีพด้านตลก ด้วยการสังเกตการแสดงตลกของรุ่นพี่ การแสดงโชว์ของคณะอื่น ว่าใช้เพลง อะไร มีวิธีการแต่งหน้า แต่งตัว แสดงท่าทาง มีการตอบโต้อย่างไร พร้อมทั้งขึ้นประชัน

⁵ นักแสดงแสดงบทบาทตลก ด้วยการแต่งหน้า การแสดงท่าทาง เพื่อให้ผู้ชมเกิดความสนุกสนาน

การแสดงตกลงกับคณะอื่นซึ่งก็คงเทียบได้กับการเปรียบเทียบทั้งในรุ่นเดียวกัน และเทียบรุ่น สิ่งต่างๆ เหล่านี้ถือเป็นการเก็บเกี่ยวประสบการณ์ให้มีความแหลมคม บวกกับจากพรสวรรค์ส่วนตัวที่เป็นคน ตลก มีปฏิภาณในการโต้ตอบ ซึ่งนอกจากโจวตกลงแล้ว นิวยังสามารถ “โจวสวย”⁶ ได้ด้วย ถ้าเปรียบเป็น อาหารก็คงเป็นอาหารที่ครบรส จึงทำให้ ณ ทุกวันนี้ นิวยถือได้ว่าเป็น “นางโจวตกลงต้นแบบ” สำหรับ น้องๆ รุ่นใหม่ที่กำลังก้าวเข้าสู่อาชีพ หรือที่กำลังไต่เต้าและพัฒนาตนเองอยู่ จึงทำให้ นิวยทุกวันนี้ ไม่ใช่ เพียงแค่ ผู้แสดงลีลาบนเวทีเท่านั้น แต่ยังเป็นเหมือน “ผู้ฝึกสอน (Trainer)” ที่คอยปรับแต่ง เปิดพื้นที่ให้ ฝึกทักษะ ทดลองความสามารถ แนะนำ ชี้แนะข้อบกพร่อง ให้กับผู้ก้าวมาใหม่ และนิวยบอกอีกว่า ถึงแม้อาชีพนางโจวจะเป็นอาชีพที่สาวประเภทสองส่วนใหญ่ใฝ่ฝันจะก้าวเข้ามา แต่ไม่ใช่ว่า ทุกคนจะ ก้าวเข้ามาได้ เพราะผู้ที่สามารถเดินบนเส้นทางนี้ได้ต้อง

“ 1) มีความสามารถ ต้องเดินได้ สวยไม่สวยไม่เป็นไร ขอให้เดินได้ 2) หน้าตา ก็ต้องดูได้ โอเคผ่าน แต่ถ้าหน้าตาไม่ดี แล้วไม่แน่ใจว่าจะแต่งออกมาดูดีมัย แต่ถ้าเดินได้ ก็ฝึกไปก่อน ต้องความจำ ดี จำทำได้ แล้วเรื่องหน้าตาค่อยไปทำอีกทีก็ได้ ถ้าเราสอนไปแล้ว จำทำไม่ได้ เดินไม่ได้ ก็คงต้องบอก ให้ออกไปหาอาชีพอื่นทำ แต่ถ้าสวย แล้วร้องได้อย่างเดียว เดินไม่ได้ ก็ไม่มีความหมาย ไปไหนเขาก็ไม่ รับ อย่างเรียเตอร์ ก็อาจทำได้ ซึ่งคุณต้องสวยจริงๆ ”

ทุกสิ่งทุกอย่างบน โลกมีสองด้านเสมอ อาชีพนางโจวก็เช่นเดียวกัน

อาชีพนางโจวปีนอาชีพที่นิวยรัก เป็นอาชีพที่ทำให้สาวประเภทสองมีที่ยืนในสังคม สร้างความ ภาคภูมิใจ เปิดโอกาสให้ได้พบปะผู้คนมากมาย ได้พัฒนาตนเองในสายอาชีพ และได้เติบโตขึ้น จากอยู่ ในคณะเล็กๆ ไปอยู่คณะใหญ่ ไปอยู่เรียเตอร์ แต่ในอีกแง่มุมหนึ่งอาชีพนี้นิวยกลับมองว่าเป็นอาชีพที่ใส่ หน้ากากเข้าหากัน ยิ่งต่างคณะด้วยแล้ว พบหน้ากันก็พูดคุยดี แต่ลับหลังกลับนินทาว่าร้าย และยังมีแง่มุม ของการลดทอนคุณค่าความเป็นคน โดยนิวยเรียกมันว่า “ขอทานในคราบผู้ดี” ซึ่งในขณะที่เล่าให้ฟัง ดวงตาของนิวยจบไปด้วยน้ำตา แต่พยายามควบคุมไม่ให้มันเอ่อท้นออกมา และพยายามเล่าต่อว่า “อาชีพนี้เป็นอาชีพที่ทำให้เรามีเวทีที่ได้แสดงความเป็นตัวของตัวเอง รู้สึกว่าคุณค่ามากขึ้น แต่มันก็มี ข้อเสียคือ เหมือนพวกหนูเป็น “ขอทานในคราบผู้ดี” ใส่ชุดราตรีสวยๆ ไปนั่งอยู่ข้างโต๊ะ คุณเขาข้างโต๊ะ เขา แล้วไปขอเงินเขา “พี่คะขอน้ำใจหนูหน่อยสิ” แต่งตัวสวย มีมงกุฎ เวลาลงไปหาแขก ไม่มีโต๊ะให้นั่ง เราก็นั่งคุกเข่าไหว้เขา เพราะว่าเงินเราก็อยากได้ เราก็ต้องทำ ถ้าเราขอแล้วได้เยอะ มันก็ดี แต่ถ้าเราไปขอ แล้วเขาทำที่ตำรังเกียจ เรารู้สึกอยู่เหมือนกัน ก็บอกเขาว่า ถ้าไม่ให้ก็ไม่เป็นไร พูดดีๆ กับหนูก็ได้ หนู ขอพี่ดีๆ พี่มาพูดกับหนูอย่างนี้หรือ ไม่ให้ก็บอกดีๆ ก็ได้ ไม่ต้องมาไล่ มาทำกับพวกหนูไม่ใช่คน ดู เหมือนว่าในบางเวลาอาชีพนางโจวจะสร้างคุณค่า บางเวลากลับตรงกันข้าม แต่ด้วยความที่นิวยกล้า หวอดใจในวงการนางโจวมานาน นานเสียจนจะพูดได้ว่ามีความผูกพันกับอาชีพนี้อย่างฝังรากลึกเข้าไปใน

⁶ การแสดงโจวที่เน้นความสวยงามทั้งการเสี้อผ้า การแต่งหน้า และลีลาท่าทาง

จิตวิญญาณ นิวเคยทิ้งอาชีพนี้ไปเป็นช่างแต่งหน้าซึ่งมีรายได้ดีกว่า แต่ก็ต้องหวนกลับมาทำอาชีพนี้อีกครั้ง เพราะทนเสียงเรียกร้องจากหัวใจไม่ได้ เพราะอาชีพนางโชว์ “เป็นอาชีพที่เรารัก เราทำมานาน ถ้าจะทิ้งเลย ก็คิดถึง แล้วเราก้ยังมีความสามารถอยู่ ก็อยากจะแสดงให้เขาเห็น มันสนุก ปัจจุบันก็เหมือนว่า มันยังสนุกอยู่ ยังสนุกไม่พอ เหมือนกับว่ามันมีความสุขอยู่ คาบาร่ ก็ทำไปจนกว่าจะตายแหละ” แต่ความเป็นจริงในอาชีพ ความเป็นจริงในชีวิต ความตั้งใจที่จะทำอาชีพนี้ไปจนตาย อาจไม่เป็นจริงตามนั้น อาชีพนี้มีข้อจำกัดด้านอายุ โดยเฉพาะการ โชว์สวย ยิ่งอายุมากยิ่งไม่อยากมีคนดู แต่ถ้ามีความสามารถทางด้านออกแบบทำเดิน ก็สามารถผันตัวเองไปอยู่เบื้องหลังเป็นครูสอนเดิน แต่ถ้าไม่มีความสามารถพิเศษก็ต้องหาอาชีพรองรับ บางคนออกจากอาชีพเพราะถึงจุดอิ่มตัว คือเบื่อในอาชีพ ป่วยหรือเสียชีวิต 15 ปี กับเส้นทางอาชีพนางโชว์ ทำให้นิวเห็นความเป็น ไปของอาชีพ จากเมื่อ 10 ปีก่อนเป็นยุคคาเฟ่รุ่งเรือง ในคืนหนึ่งคณะของนิวออกแสดงโชว์ 5- 6 ที่ กลับมานอนไม่กี่ชั่วโมงก็ต้องออกแสดงตามงานที่ว่าจ้างมาในช่วงกลางวันอีก แต่มา 5 ปีหลัง คาเฟ่ปิดเร็วขึ้น พืชเศรษฐกิจ ทำให้งานแสดงลดลง ปัจจุบันนี้ คณะของนิวมีงานแสดงประจำ 2 แห่งในย่านนานา และสี่แยกคอกวัว ได้แสดงโชว์ 4 วันต่อสัปดาห์ ค่าตัวของนักแสดงก็ลดลง จาก 250 บาท เหลือ 200 และ 150 บาท ซึ่งภาวะขาลงของอาชีพที่ผูกพันกับภาวะเศรษฐกิจเช่นนี้ มีผลกระทบต่อทุกคน รวมทั้งนิวด้วย ถึงแม้จะได้รับผลกระทบไม่มากเท่าไรเมื่อเทียบกับ นางโชว์แบบโชว์สวย เพราะไม่สามารถลงจากเวทีไปหาแขกได้ ผิดกับนิวที่เป็นโชว์ตลก ที่สามารถเข้าถึงแขกและได้รับเงินพิเศษ (“ต๊ีบ”) ได้มากกว่า แต่กระนั้นนิวคิดว่า การยึดอาชีพนางโชว์โดยไม่หาอาชีพรองรับอาจเป็นทางเลือกที่ไม่ฉลาดนัก ด้วยมีฐานคิดที่ว่า “จะเดินกินรำกินไปจนแก่เป็นไปไม่ได้หรอก ต้องมีอาชีพรองรับ อย่างของนิวก็คิดไว้ อาจจะเป็นร้านเสริมสวย หรือร้านขายของเล็กๆ ซึ่งเราต้องเตรียมไว้ ซึ่งพ่อแม่เขาก็เตรียมให้เราไว้ เพราะนิวเป็นลูกคนสุดท้าย พ่อแม่ก็เตรียมไว้ให้เรา ซึ่งเราก็ต้องเตรียมด้วยตัวเองด้วย ”

อาชีพนางโชว์ เป็นอาชีพที่สร้างความสุขให้กับผู้ชม แต่เบื้องหลังฉากที่สวยงามเต็มไปด้วยความมุมานะพยายามในการสร้างสรรค์การแสดงที่สะท้อนถึงคุณค่าของผู้แสดงผ่านมาทางผลงาน กว่าจะป็นนางโชว์ที่ได้รับการยอมรับจากผู้ชมคงไม่ใช่เรื่องง่าย ต้องผ่านการเกี่ยวกล้าประสบการณ์ทั้งบนเวที และชีวิตจริง ผ่านความอดทนต่อสภาพอากาศที่รายล้อมอยู่รอบกาย และช่วงชิงพื้นที่เพื่อแสดงอัตลักษณ์ให้ปรากฏ ซึ่งเวทีการแสดงเปรียบเสมือนเวทีชีวิตที่มักมีคลื่นลูกใหม่ซัดคลื่นลูกเก่าให้เข้าฝั่งเสมอ และผู้มาใหม่ในวันนี้ ย่อมรอคอยการปลดระวางในเวลาข้างหน้า ด้วยเงื่อนไขของกาลเวลาและอายุ จึงไม่แปลกอะไรเลยที่นางโชว์รุ่นใหญ่อย่างนิว จะเข้าถึงสัจธรรมข้อนี้ และเตรียมอาชีพเล็กๆ ไว้เพื่อรองรับชีวิตในบั้นปลาย

อีกมุมหนึ่งของชีวิต : นางโชว์ผู้ไม่เคยหยุดนิ่ง

----- “แก้ม” -----

ด้วยรูปลักษณ์ภายนอกแล้ว แก้มถือว่าเป็นสาวประเภทสองที่ดูดีเลยทีเดียว ทั้งรูปร่างหน้าตา การแต่งตัว แต่เมื่อได้สัมผัสพูดคุยทำให้เห็นได้ว่าสาวประเภทสองผู้นี้ไม่ได้มีเพียงภาพความสวยงามของรูปลักษณ์ภายนอกเท่านั้น แต่ยังมีภาพความสวยงามในด้านความคิด ความมุ่งมั่นในการแสวงหาโอกาส และพัฒนาตนเอง ซึ่งจากเรื่องราวชีวิตที่ถูกคลีทราออกมาทำให้เราเห็นได้ว่า แก้มทำงานแบบไม่มีวันหยุด จันทร์ถึงศุกร์แก้มเป็นนักศึกษาในหลักสูตรปริญญาตรีศิลปกรรมในสาขานาฏกรรม ซึ่งศึกษาเพิ่มเติม จากปริญญาตรีรัฐศาสตร์ที่ได้จบการศึกษาแล้วในปี พ.ศ. 2545 ส่วนชีวิตภาคกลางคืนยึดพื้นที่นางโชว์ นอกจากนี้ในวันหยุด เสาร์-อาทิตย์ แก้มยังสวมบทบาทหมักคฤเทศก์ที่หลากความสามารถทั้งดูแลลูกทัวร์และเอนเตอร์เทนเนอร์ ที่ได้ใจลูกทัวร์ไม่น้อย และก่อนหน้านั้นแก้มก็ยังเป็นครูฝึกสอนเต้นที่โรงเรียนสอนเต้นอีกด้วย อะไรที่ทำให้แก้มต้องทำอะไรมากมายเหล่านี้ อะไรเป็นแรงผลักดันให้เธอต้องก้าวเข้ามาสู่อาชีพนางโชว์ นั่นเป็นสิ่งที่แก้มเต็มใจที่จะทำและตามล่าฝันของตนให้เป็นจริง

แก้มเริ่มรู้ว่าตัวเองชอบการแสดงโชว์ พร้อมกับ เริ่มเป็นกะเทย⁷ จุดเปลี่ยนผันมาจากการเดินทางจากบ้านที่นครศรีธรรมราช เพื่อมาศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่กรุงเทพฯ เมื่อเริ่มเรียน ก็เลือกอยู่ชมรมศิลปปะการแสดง โดยมีรุ่นพี่แนะนำ ที่ชมรมจะมีกิจกรรมให้ทำหลากหลายมาก แก้มได้เข้าร่วม Workshop ฝึกเต้น ฝึกการแสดงละครเวที และได้ออกแสดงในงานต่างๆ เช่น งานแต่งงาน ซึ่งแก้มในขณะนั้น ยังมีรูปร่างเป็นผู้ชาย ทั้งผิวพรรณ หน้าอกที่ยังไม่ได้เสริม แก้มจึงได้แต่เล่นเป็นลูกคู่เป็นตัวรอง ตามที่รุ่นพี่จัดให้ แต่เมื่อได้แสดงมากขึ้น แก้มเริ่มมีทักษะและรู้สึกว่าการทำได้ดี จึงทำมาเรื่อยๆ รุ่นพี่พาไปออกงานบ่อย ก็ดำเนินไปตามสายอาชีพของมัน เริ่มมีคนรู้จักเห็นความสามารถ ติดต่อให้เป็นอาจารย์ฝึกสอนเต้นที่ศูนย์ฝึกอาชีพแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ เพื่อฝึกให้กับเด็ก เขาชน และบุคคลทั่วไป โดยสอนรอบค่ำตั้งแต่ 5 โมงเย็นถึง 2 ทุ่ม แก้มสอนอยู่ประมาณ 4-5 ปี และแล้ววันหนึ่ง ก็มีเพื่อนมาชักชวน ให้แก้มลองมาทดสอบความสามารถที่สถานบันเทิงแห่งหนึ่งชื่อว่า “DJ station” ซึ่งขาดนางโชว์ในขณะนั้น เมื่อเจ้านายได้เห็นหน้าตา รูปร่าง ความสามารถ จึงได้รับไว้ทำงาน

⁷ การแสดงความเป็นหญิงมากขึ้น เช่น การแต่งหน้า แต่งตัว

การทำงานในช่วงแรก แก้มต้องปรับตัวระยะหนึ่งว่าจะทำได้หรือไม่ ซึ่งต้องปรับทุกอย่าง ทั้งทักษะการแสดง การใช้ชีวิต การปรับตัวกับเพื่อนใหม่ แก้มรู้สึกว่ายาก ตามเขาไม่ทัน ต้องต่อทำให้ เดินตามคนอื่นได้ ก็ต้องใช้เวลาเป็นปี “ในช่วงการปรับตัวก็ไปปรึกษารุ่นพี่ คุยกับเพื่อนเพื่อเป็นกำลังใจ และทำสำคัญตัวเองด้วยที่ต้องอดทน เพราะเราอยากอยู่ตรงนี้ให้ได้ คนอื่นเขาทำได้ เราก็ทำได้” แม้แต่ครอบครัว แก้มก็ต้องพยายามบอกให้เข้าใจ “ตอนแรก ก็ไม่กล้าเปิดตัวกับที่บ้านว่ามาทำงานโชว์ จึงพาพี่สาวมาดูตอนที่ทำงาน เขาไม่ได้ว่าอะไร แม่ก็ไม่ได้ว่าอะไร เขารับได้ เพราะเราทำงานมีเงินเลี้ยงตัวเองได้ แต่เราล้มเพราะไม่ใช่งานประจำ ไม่มีสวัสดิการ ไม่มีประกันสังคม ได้ค่าจ้างเป็นรายวัน” แก้มต้องต่อสู้กับความรู้สึกของตนเองที่ต้องอดทน มีคำถามกับตนเองว่า “ทำไมต้องเป็นอย่างนี้ ทำไมมันยาก” แก้มมีอุปสรรคในเรื่องเวลา เพราะต้องทำงานนางโชว์วันจันทร์-ศุกร์ เสาร์อาทิตย์ต้องออกทัวร์ แล้วก็ต้องไปเรียนด้วย แก้มยังมีงานโชว์ตัวตามงานต่างๆ เช่น งานแต่งงาน งานสังสรรค์ต่างๆ ทำอยู่อย่างนี้ โดยยึดเป็นอาชีพประจำประมาณ 4 ปีมาแล้ว ถึงแม้จะเหนื่อย แต่ด้วยใจสู้ และอดทนที่อยากทำงานที่ตนเองรัก จึงทำงานนางโชว์ต่อไป เพื่อเป็นบันไดขั้นหนึ่ง ที่ทำให้ก้าวไปสู่โอกาสอันดีในวันข้างหน้า

ทุกอาชีพในสังคมมีการแข่งขันกัน อยู่ที่ว่ามันจะรุนแรงมากหรือน้อยเพียงใด อาชีพนางโชว์ก็เช่นเดียวกัน แก้มได้กะเทาะชีวิตการเป็นนางโชว์ให้ฟังว่า คินหนึ่งจะมีการแสดงประมาณ 5-6 โชว์ สลับกันไป ต้องเปลี่ยนการโชว์ตลอด ไม่เหมือนกับอัคราจารย์หรือทิฟฟานี ซึ่งโชว์เดิมๆ ไม่แตกต่าง อาชีพนี้ ต้องใช้รูปร่างหน้าตาเป็นอันดับหนึ่ง สิ่งที่ยากที่สุดในการโชว์ คือ การสื่ออารมณ์ให้ลูกค้าเห็นว่าเรารู้สึกอย่างไร ใช้ acting อารมณ์เพลง เช่น การแสดง lip sing ต้องร้องให้เนื้อเพลงกับปากตรงกัน ต้องแปลงเนื้อเพลงภาษาอังกฤษมาเป็นภาษาของเรา และสื่อให้ลูกค้าเห็นว่าเรารู้สึกอย่างไร การฝึก acting ต้องฝึกเองด้วยการดูและสังเกตจากรุ่นพี่เป็นต้นแบบสังเกตเยอะๆ ยิ่งดูเยอะ ก็ยังมีข้อเปรียบเทียบ มีประสบการณ์ อาจเลียนแบบวิธีการร้อง การแสดงของรุ่นพี่บ้าง แก้มก็อาศัยจุดเด่นของแต่ละคนมาเป็นแบบอย่าง

คิวการแสดง จะมีการแบ่งเป็นโชว์เปิด โชว์โล่ โชว์ตลก โชว์ปิด ขึ้นอยู่กับหัวหน้าการแสดงจะเป็นผู้จัดคิว นางโชว์ต้องรู้ว่าจะใช้เพลงแบบไหน ต้องเลือกเสื้อผ้า แต่งหน้า ทำผมอย่างไร บางที่ต้องแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เช่น กรณีขาดคนแสดง ต้องสับเปลี่ยนคิว ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นบ่อยมาก บางทีจาก 6 โชว์ก็ลดลงเหลือ 5 โชว์ เช่น ถ้าได้แสดงเพลงเปิด ต้องเตรียมเพลงฝึกร้องแบบอลังการ เรียกความสนใจลูกค้าได้ เพลงกราวด์ โชโล ก็เป็นเพลงโชว์ความสามารถที่แสดงคนเดียว ทุกชุดต้องสามารถดึงดูดลูกค้าทั้งร้านได้ ด้วยรูปร่าง ความสามารถและประสบการณ์ เป็นตัว

⁸ ชุดการเต้นที่สามารถปรับเปลี่ยนไปใช้กับเพลงอื่นได้

⁹ ท่าใหม่ที่ออกแบบขึ้นสำหรับการแสดงนั้น โดยเฉพาะ

กำหนดงานแสดงของนางโชว์แต่ละคน แก้มยังมีประสบการณ์ไม่มากนักเมื่อเทียบกับคนอื่นๆ จึงได้เป็นเพียงแดนเซอร์ ลูกคู่ จะได้เป็นตัวเอกเพียงบางวัน บางคนที่เป็นควาด้วยรูปลักษณ์ มีความสามารถ และอายุงานนาน ไม่ต้องเป็นลูกคู่ได้ร้องเพลงเป็นตัวนำอย่างเดียว

นางโชว์ เป็นอาชีพที่ไม่มีหลักสูตร ดำรง กฏระเบียบตายตัว จะทำอะไรก็ได้ ที่ลูกค้าชอบ สร้างความสุขให้ลูกค้า ต้องแสดงให้ดีที่สุด แสดงในเซคที่คั่นด้วยการแสดงโชว์ครึ่งชั่วโมง ถือเป็นภารกิจ กำไรให้ลูกค้า แก้มได้ค่าจ้างเป็นรายวันๆละ 300 บาท เมื่อครบ 15 วันจะได้ครึ่งหนึ่ง ค่าจ้างขึ้นอยู่กับอายุงานของแต่ละคน ถ้าชำนาญขึ้นไป จะได้ 350 บาท แต่ค่าใช้จ่ายแต่ละวันก็เยอะเช่นกัน มีวันหยุด 1 วันต่ออาทิตย์ มีสวัสดิการให้เครื่องต้มวันละ 2 คิม ที่ทำงานจะพาไปเที่ยวปีละครั้ง แต่ก็มีกฏระเบียบ คือ การเข้างานสาย ต้องหักเงิน ทำให้เหนื่อย เมื่อ เกรียคบ้าง แต่ก็คุ้มกับทางบ้าน กับเพื่อนร่วมงานเพื่อเป็นการระบาย แก้มได้สะท้อนความคิดเห็นต่ออาชีพนางโชว์ว่า เป็นอาชีพที่ให้โอกาสในการเข้ามาพัฒนาความสามารถ ให้เห็นตัวเองชัดเจนมากขึ้นว่าชอบหรือถนัดด้านไหน และพัฒนาด้านนั้นต่อไป เพื่อเพิ่มโอกาสให้ตนเองในการประกอบอาชีพหรือสร้างความมั่นคงให้ชีวิตต่อไป คนที่ทำอาชีพนี้ เงินก็เป็นส่วนหนึ่ง แต่สิ่งที่มีค่าที่สุด คือ ความชอบและรักการแสดงมากกว่า รวมถึงโอกาสที่จะทำให้เราเป็นที่รู้จักมากกว่า เมื่อมีคนรู้จักแล้ว เราก็มีโอกาสมากขึ้น มีคนให้ไปแสดงงานต่างๆ แต่เป็นงานที่ไม่มั่นคง ไม่รวย เพราะต้องลงทุนในด้านเสื้อผ้า เครื่องประดับ เครื่องสำอาง หรือสร้างสรรคงานใหม่ๆให้ลูกค้าเห็นตลอด ถ้าอยากจะอยู่ในอาชีพนี้ไปเรื่อยๆ ก็คงต้องมีการเปลี่ยนหน้าที่ มาเป็นการคุมการแสดง สอนเต้น จะให้อยู่หน้าเวทีตลอดก็ไม่ได้ เหมือนเป็นการเปลี่ยนระดับมาอยู่เบื้องหลังแทน อาจจะเรียกอาชีพนี้ว่า “ทำโชว์ ทำการแสดง” เวลาคนอื่นเรียกว่านางโชว์ก็รู้สึกเฉยๆ ประชาชนทั่วไปรู้จักทีฟฟานี่ อัลคาซาร์ แต่เราจะเป็นสโตร์บอร์ดเวย์ แนวสากล เพราะแขกส่วนใหญ่เป็นฝรั่งต่างชาติ

4 ปีในเส้นทางสายอาชีพนี้ ทำให้แก้มเห็นภาพชัดเจนว่า ผู้ที่ก้าวเข้ามาทำอาชีพนี้ “ต้องรักในงานแสดง ต้องเต้นได้ ซึ่งในช่วงแรก อาจมาเต้นเป็นลูกคู่ก่อน และฝึกฝน acting lip sing หน้าตาก็มีส่วนเหมือนกัน แต่ศัลยกรรมช่วยได้หมด” แต่อาชีพนี้เป็นอาชีพที่ไม่ใช่จะทำได้ง่ายๆ ถึงแม้จะเป็นอาชีพแรกๆ ที่สาวประเภทสองอยากก้าวเข้ามา มันขึ้นอยู่กับโอกาสและความสามารถ อีกอย่างอาชีพนี้เป็นอาชีพที่มีเสน่ห์มากสำหรับสาวประเภทสอง เพราะเป็นเวทีที่ทำให้แสดงความเป็นตัวตนได้ชัดเจนที่สุด ที่เวทีในชีวิตจริงไม่สามารถตอบสนองได้ สาวประเภทสองบางคนไม่ได้ทำอาชีพนางโชว์ แต่ก็อยากเข้ามาโชว์ เช่น เป็นสจ๊วต เจ้าหน้าที่ของรัฐ ก็มาขอแสดง “ฉันขอสวยสักที อยากสวย อยากคิดขงตา อยากไต่วิค อยากไต่สันสูงซึ่งในชีวิตจริงอาจไม่มีโอกาส หรือทำไม่ได้ ซึ่งขอโอกาสครั้งนึ่งก็ยังดี เพราะมีความเชื่อมั่นแล้วว่าต้องสวย” และแก้มมองว่าอาชีพนางโชว์ไม่ใช่อาชีพที่ทำแล้วรวย หรือมีฐานะขึ้นมา แต่เป็นอาชีพที่คนก้าวเข้ามาเพราะใจรัก และเป็นเวทีที่เปิดโอกาส รวมถึงเป็นอาชีพที่มีอายุเวลา “ไม่มีใครอยู่เป็นอมตะ” เมื่อถึงเวลาที่ต้องไป เพราะการแสดงโชว์เป็นเรื่องของความสวยงาม “ไม่มี

ใครอยากดูนางโชว์ที่เก่าๆ คุณแล้วไม่สบายหู ไม่สบายตา” ด้วยเหตุผลนี้แก้มจึงเลือกที่จะทำงานในหลายด้าน พร้อมกับการพัฒนาตนเองไปด้วย

การทำงานหลายๆอย่างในเวลาเดียวกัน อาจจะออกมาไม่ดีนัก แก้มรู้สึกกลัวเช่นกัน แต่ที่พยายามอดทนทำเช่นนี้ ก็เพื่อตัวเองจะได้สบายในวันข้างหน้า เพื่อพ่อ แม่และครอบครัว แก้มคิดว่า ถ้ามีอาชีพติดตัว ก็จะทำงานได้หลากหลาย เมื่อถึงวันหนึ่งที่ไม่สามารถทำนางโชว์ได้ ก็จะไปทำอย่างอื่น การมีอาชีพสำรองไว้ก็จะเป็นกำไรให้เรามีทางเลือกที่หลากหลาย แก้มคิดว่าจะทำอาชีพนี้เพียงช่วงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น มันมีเวลาของมัน พอเริ่มมีอายุมากขึ้น หลายคนเบี่ยงเบนไปทำอย่างอื่น เช่น อยู่เบื้องหลังในการจัดเสื้อผ้า ทำเต็นท์ ทำผม หรือออกไปทำกิจการของตัวเอง เช่น ร้านเช่าชุด จัดการแสดงโชว์ ที่เป็นองค์ประกอบของอาชีพนี้ หรืออาชีพที่ถนัดด้านอื่นๆ สำหรับแก้มแล้วแก้มมีความฝันหลายอย่าง แก้มอยากมีกิจการจัดงานแต่งงาน (Wedding Studio) เป็นของตัวเอง อยากเป็นข้าราชการ อยากมีโรงเรียนสอนรำเป็นของตัวเอง และอยากเป็นครูสอนรำ ซึ่งแก้มมองว่า ความฝันทำให้มีพลังในการก้าวเดิน ถ้าไม่สามารถไปถึงฝันใดฝันหนึ่งที่ตั้งไว้ได้ ก็ยังมีฝันอื่นที่มีคุณค่าไม่แพ้กันรองรับอยู่ และความฝันสูงสุดของแก้มคือ การมีอาชีพที่สร้างความภาคภูมิใจให้กับครอบครัว และแน่นอนย่อมไม่ใช่อาชีพนางโชว์

ความไม่หยุดนิ่งในการแสวงหาโอกาส และพัฒนาตนเองของแก้ม ทำให้ผู้ศึกษาเห็นภาพนางโชว์ที่แตกต่างจากภาพนางโชว์ที่ปรากฏในการศึกษาทางวิชาการที่ผ่านมา ที่มักชี้ให้เห็นมุมมองการใช้เวทีโชว์เพียงเพื่อช่วงชิงอัตลักษณ์ แสดงความเป็นตัวตน ดำรงความมีคุณค่าและการยอมรับ แต่แก้มให้มุมมองมากกว่านั้น คือ นอกจากจะใช้เวทีโชว์เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวแล้ว แก้มยังใช้เส้นทางนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ตนเองพัฒนาความสามารถ ค้นหาความถนัด ค้นหาเครือข่าย แหล่งสนับสนุน เพื่อเป็นทุนรอนให้ตนเติบโตต่อไปในทางที่ใฝ่ฝันนอกเส้นทางอาชีพนางโชว์ เพื่อหวนกลับสู่วิถีครอบครัวที่อบอุ่น

โชว์ตลก : หนึ่งฝันของชายหัวใจหญิง

“มีว”

“มีว” คนที่เรียกตัวเองว่า “กะเทย” (ที่ยังไม่แปลงเพศ) พักอาศัยอยู่แถบชานเมือง (นนทบุรี) เกิดมาท่ามกลางครอบครัวที่แตกแยกพร้อมกับแม่แยกทางกันตั้งแต่เกิด ตอนนี้อายุ 20 ปี แล้ว “มีว” อาศัยอยู่กับย่าอายุเกือบ 70 ปี มาตั้งแต่เล็ก ๆ “มีว” รับจ้างทำงานทุกอย่างเท่าที่จะทำได้ ไม่ว่าจะเป็นล้างจาน ทำความสะอาดบ้าน ขายของ ทำกับข้าวขาย รับจ้างทั่วไป โดยค่าจ้างวันละไม่กี่บาท แต่ก็เพียงพอที่จะทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ สักมรอบๆ ตัว “มีว” เป็นสังคมที่ทุกคนต้องดิ้นรนเพื่อจะมีชีวิตอยู่ในหมู่บ้านที่ “มีว” อาศัยอยู่มีคนที่ประกอบอาชีพเป็นนางโชว์เป็นจำนวนมาก ชีวิตของ “มีว” อยู่ท่ามกลางสาวประเภทสอง ที่ปากกัดตีนถีบ นั่นคืออีกความฝันของ “มีว” การได้แต่งตัวสวยๆ ได้แสดงความเป็นตัวเองออกมาให้คนอื่น ได้ยิ้มได้หัวเราะ “มีว” เรียนจบ ม.ปลาย แล้วไม่ได้เรียนต่อเนื่องจากเหตุผลหลายประการ เหตุผลอีกประการหนึ่งที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ คือ “ความยากจน” ที่ได้รับมาอย่างไม่มียางหลีกเลี่ยงได้

“มีว” ได้ขอความช่วยเหลือจากเพื่อนรุ่นพี่ที่อาศัยอยู่ในละแวกเดียวกันเพื่อเข้าสู่อุตสาหกรรมนางโชว์ ความหวังเล็กๆ ของ “มีว” ได้บังเกิดขึ้นจากการให้โอกาสของเพื่อนรุ่นพี่คนนี้ “มีว” รักและนับถือรุ่นพี่คนนี้มากจนเรียกเขาว่า “แม่” ซึ่งแม่ของ “มีว” คนนี้ก็จะเป็นสาวประเภทสองเช่นเดียวกัน

“มีว” ได้รับโอกาสให้แสดงโชว์ประเภทตลก ซึ่งดูจะขัดๆ กับบุคลิกของ “มีว” โดยสิ้นเชิง “มีว” แสดงโชว์ตลกอยู่ 2 ที่ คือ สุขุมวิท ซอย 4 ในวันพฤหัสบดี วันเสาร์และวันอาทิตย์ และที่ตรอกสาเก แยกคอกวัว ถนนราชดำเนิน ในวันอังคาร การแสดงจะเริ่มตอน 5 ทุ่มครึ่งจนถึงตี 1 กว่าๆ โดย “มีว” แสดงโชว์ร่วมกับเพื่อนรุ่นพี่ที่ “มีว” นับถือเป็น “แม่” ถามเหตุผลที่ “มีว” ไม่แสดงโชว์ประเภทสวยงามทั้งๆ ที่หน้าตาของ “มีว” ก่อนข้างหวาน บวกกับที่บุคลิกภายนอกที่ดูขรึมๆ ไม่ค่อยพูด มันตรงกันข้ามกับการแสดงโชว์ประเภทตลกโดยสิ้นเชิง “มีว” บอกว่า “ชอบโชว์ตลกมากกว่า อยากให้คนอื่นยิ้มและหัวเราะกับการแสดงของหนู เวลาได้แต่งหน้าแบบขำๆ ทำตาเหมือนผี ปากห้อย ฟันหลอ ผมยุ่งๆ แล่เดินออกมาเขาก็จำหนูแล้ว บางทีก็ได้ตีบ¹⁰ คะ มากกว่าค่าตัว¹¹ ของหนูซะอีก” ชีวิตที่อาจดูซ้ำซากจำเจน่าเบื่อสำหรับใครหลายๆ คน แต่สำหรับเด็กๆ ชีวิตคนนี้ทุกวันดูมีค่าและมีความหมายมาก กำลังใจของ “มีว” มีมากมายเหลือเกิน ที่สำคัญ “มีว” ไม่รู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจในชีวิตอีกแล้ว

¹⁰ เงินรางวัลพิเศษที่ได้จากการผู้ชมที่ชื่นชมการแสดง

¹¹ เงินที่ได้จากการแสดงในแต่ละคืน

ครั้งแรกกับการแสดงโชว์ตลกสร้างความเครียดและความกดดันให้ “มีว” เป็นอย่างมาก เพราะกลัวว่ามันจะไม่ตลก กลัวว่าเขาจะไม่ขำหรือหัวเราะกับสิ่งที่แสดงออกมา มันก็เกิดความผิดพลาดจนได้ “แม่” กับเพื่อนๆ เข้ามารับใจและให้กำลังใจ กับการเริ่มต้นที่ดูไม่ค่อยดีเท่าไรก็แลกมาด้วยมิตรภาพ และความรู้สึกดีๆ ที่คนรอบข้างมีให้ ซึ่งสิ่งนั้นสำคัญยิ่งกว่า แต่สิ่งนั้นก็ไม่ได้ทำให้ “มีว” รู้สึกท้อแท้และหมดหวังแต่อย่างใด “มีว” พยายามศึกษาวิธีการสร้างความสุขจากการแสดงเพื่อให้คนดูชื่นชอบ โดยการดูการแสดงของรุ่นพี่ คูวิดีโอ และอ่านหนังสือเพื่อเพิ่มเติมความรู้อยู่เสมอ “มีว” มุ่งมั่นในการทำงานมาก จนกระทั่งถึงวันนี้ 2 ปีเต็ม “มีว” รู้สึกมั่นใจกับการสร้างสรรค์ผลงานให้คนดูมากขึ้น ทุกครั้งที่แสดงจะได้รับการตอบรับที่ดีจากผู้ชม เสียงหัวเราะรอยยิ้ม รวมทั้งเสียงปรบมือจากคนดู สร้างกำลังใจให้ “มีว” เป็นอย่างมาก

น้ำเสียงของ “มีว” ที่เล่าถึงอาชีพที่ตนเองรักที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจและความสุขที่ได้ทำในสิ่งที่ตนเองรัก ซึ่งสร้างแรงผลักดันในการสร้างสรรค์การทำงานอย่างไม่มีที่สิ้นสุด การแสดงในสัปดาห์ละไม่กี่วัน กับรายได้ที่น้อยนิด คำถามที่ใครหลายๆ คนต้องการคำตอบก็คือ “ทำไปเพื่ออะไร” แต่สำหรับ “มีว” คำตอบเดียวที่ได้ และเป็นคำพูดที่ออกมาจากใจของเด็กผู้ชายคนหนึ่ง “หนูรักและชอบที่จะทำอาชีพนี้ค่ะ หนูมีความสุขเวลาทำให้คนอื่นได้หัวเราะและได้รับเสียงปรบมือจากคนดู หนูอยากแต่งตัวสวยๆ และได้แสดงให้สิ่งที่หนูอยากแสดงออกมา หนูไม่เคยเหนื่อยหรือรู้สึกท้อเลย หนูรักอาชีพนี้ค่ะ และหนูก็จะทำมันตลอดไป”

สิ่งที่ได้รับจากอาชีพนางโชว์ “มีว” บอกว่าคุณค่าของตนเองคือการได้แสดงโชว์ การได้เป็นที่ยอมรับจากเพื่อนๆ และคนรอบข้าง ในเรื่องของความสามารถที่ตนเองมีอยู่ สุดท้ายสิ่งที่ได้รับคือความภาคภูมิใจในการก้าวเข้ามาสู่การทำงานในอาชีพนี้ “มีว” ได้รับค่าตัวจากการแสดงวันละ 150 บาท ถามว่าคุณค่าไหมกับการต้องเตรียมตัว เตรียมการแสดง การนั่งแต่งหน้าจากเครื่องสำอางของตนเอง และเวลาที่หมดไปกับการแต่งหน้าเกือบ 3 ชั่วโมง การคิดและออกแบบการแสดง รวมทั้งอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการแสดง กับคนอื่นคงบอกว่าไม่คุ้มเลย 150 บาทจะไปทำอะไร กับ “มีว” มันไม่ได้สำคัญเลย ความสุขของมีว คือ การได้แสดงมากกว่า สำหรับ “มีว” สิ่งที่ดีที่สุดกับอาชีพนี้ คือ การได้แต่งหน้า แต่งตัว การแสดง เสียงหัวเราะ และรอยยิ้มจากคนดู เรื่องการจะเลิกอาชีพนี้แล้วไปประกอบอาชีพอื่นไม่ได้อยู่ในความคิดของ “มีว” เลย อาจเป็นเพราะยังเด็กยังมีโอกาสโลดแล่นอยู่ในวงการนี้ได้อีกนาน กับจุดยืนในการแสดงโชว์ตลกของ “มีว” ทำให้ได้ทราบถึงความมุ่งมั่นและความรับผิดชอบต่องานที่ดูจะสูงเกินอายุของตัวเอง “มีว” เอง

คุณสมบัติที่ “มีว” คิดว่า นางโชว์ควรจะมีก็คือ ความรักและศรัทธาในอาชีพนี้ ความสามารถในการแสดงซึ่งสามารถเรียนรู้และฝึกฝนได้ ถ้ายังมีพรสวรรค์ในเรื่องนี้ ยิ่งทำให้การทำอาชีพนี้ประสบความสำเร็จได้อย่างแน่นอน ส่วนลักษณะที่สำคัญของคนที่จะมาเป็นนางโชว์ คือ “ความกล้าแสดงออก” และเหตุผลสำคัญที่ทำให้สาวประเภทสองต้องการเข้ามาสู่อาชีพนี้ ก็คงไม่ต่างกันเท่าไร

“การได้แสดงออก และการแต่งตัวสวยๆ” เป็นสิ่งที่ดึงดูดใจให้สาวประเภทสองมาต้องการมาประกอบอาชีพนี้มากที่สุด และหลายคนก็ไม่มีโอกาส วันนี้ “มีว” ใช้ชีวิตกับอาชีพนี้อย่างมีความสุข ส่วนอนาคตในวันข้างหน้า “มีว” ยังไม่ได้คาดหวังอะไรมากมาย แต่สิ่งหนึ่งที่เขาหวังไว้ คือ การได้แสดงโชว์ เช่นนี้ตลอดไป

เดินตามฝัน : มายไอดอล (Idle)

◆ ----- “จูน” -----

จูน สาวประเภทสองวัยสิบเก้า ก้าวสู่อาชีพด้วยความฝัน ฝันว่าสักวันจะเป็นให้ได้เหมือนพี่ผึ้งทิฟฟานี่ ประกอบกับเสียงเรียกร้องจากหัวใจที่มันบอกตลอดเวลาว่า “นางโชว์คืออาชีพที่ใช่...ที่ชอบ” จูนจึงตัดสินใจขจัดใจพ่อเดินตามทางที่ตัวเองต้องการ ถึงแม้จะรู้อยู่เต็มอกว่า พ่อไม่ยอมรับ แต่อย่างน้อยก็ยังมีแม่ที่เป็นกำลังใจและยอมรับจูนเสมอไม่ว่าจูนจะมีเพศ หรืออาชีพตามที่สังคมยอมรับหรือไม่

จูนเติบโตในครอบครัวฐานะปานกลาง ที่ไม่เดือดร้อนเรื่องการเงิน แต่มีความเคียดแค้นร้อนใจ ในความเป็นสาวประเภทสองของจูน โดยเฉพาะพ่อ พ่อคาดหวังว่าจูนจะเป็นลูกชายที่พ่อภูมิใจ แต่จูนรู้สึกว่ามันคงสามารถทำได้เพียงแค่อุป และเป็น “ลูกสาว” ที่ยังไม่แน่ใจว่าจะทำให้พ่อยอมรับหรือภูมิใจได้หรือไม่ ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับจูนจึงมีช่องว่าง และดูเหมือนช่องว่างนั้นจะขยายวงกว้างออกไปทุกที ทุกที จึงไม่น่าแปลกใจเลยที่จูนมักรู้สึกเสมอว่าครอบครัวของตนไม่อบอุ่น และยังจูนตัดสินใจก้าวสู่อาชีพ “นางโชว์” ด้วยแล้ว ยิ่งเป็นการขยายวงให้มันกว้างขึ้นไปอีก ซึ่งจูนทราบดี แต่ชีวิตต้องเลือกเลือกระหว่างการทำตามความฝันของตัวเอง หรือทำตามความฝันของพ่อ เลือกระหว่างการแสดงตัวตนที่แท้จริง หรือการแสดงบทบาทตามที่สังคมขีดเส้นกำหนดจากกรอบไว้ และจูนก็เลือก เลือกชีวิตที่เดินตามฝันของตัวเอง ชีวิตที่เปิดทางให้จูนได้แสดงความเป็นตัวของตัวเอง โดยจูนมีพี่ผึ้งเป็นต้นแบบในดวงใจ

พี่ผึ้งเป็นสาวประเภทสองที่สวยงาม หุ่นดี แสดงอยู่ที่ทิฟฟานี่โชว์ ซึ่งเป็นสถานที่ที่ถือว่าเป็นสุดยอดของการโชว์ของสาวประเภทสอง ซึ่งการก้าวเข้าไปยืนบนเวทีทิฟฟานี่โชว์ไม่ใช่เรื่องง่ายเลย ต้องมีทั้งหน้าตาเป็นไบเบิ้ลทาง ต้องมากความสามารถ และมีช่องทางการสนับสนุนที่ดีด้วย แต่พี่ผึ้งสามารถทำได้ จูนจึงยึดพี่ผึ้งนางโชว์รุ่นพี่ไว้เป็นแบบอย่างในการก้าวเดิน และวาดฝันไว้ว่า สักวันหนึ่งตนจะไปเหยียบเวทีระดับชาติอย่างทิฟฟานี่ หรืออัลคาซ่าให้ได้ ซึ่งความฝันที่ยิ่งใหญ่ของจูนครั้งนี้มันถูกเก็บสะสมไว้มานานหลายปีตั้งแต่เมื่อครั้งจูนยังเป็นเด็กนักเรียนขาสั้น ซึ่งมันได้ต่อยอดความฝันการเป็นนางโชว์ที่มันได้ก่อรูปมาตั้งแต่จูนยังเด็ก และเมื่อเพื่อนมาชักชวนให้จูนเข้าสู่เส้นทางอาชีพนางโชว์ จูนจึงตัดสินใจทิ้งอาชีพพนักงานในร้านโดนัท กระโดดเข้าสู่อาชีพนางโชว์อย่างไม่ลังเล

จูนเริ่มอาชีพนางโชว์ด้วยการมาฝึกเดินก่อน เป็นตัวสเปร์รี่ ซึ่งในช่วงแรกๆ จูนเดินไม่ทันเพื่อน จำทำไม่ได้ ทุกอย่างมันยากไปหมด แต่พี่ๆ คอยให้กำลังใจ และความอดทนตั้งใจ ก็ทำให้จูนอยู่ในอาชีพนี้มา 2 ปีแล้ว ในช่วงแรกๆ จูนเริ่มจากการเดิมตำแหน่งที่พี่เขาไม่มา ค่อยเหยียบมาเดินแถวหลัง และตอนนี้ก็ก้าวหน้าขึ้นมาเดินแถวที่สองแล้ว โดยจูนพยายามพัฒนาความสามารถของคนด้วยการซ้อม

✧ ----- นางโชว์ : เวทีแห่งฝันชาวหัวใจสีม่วง ----- ✧

เดินจากซีดี และพัฒนาทักษะการแสดงเรื่อยมา ทุกวันนี้ฉันทแสดงโชว์แบบสวยงาม มีงานแสดงประจำอยู่ 4 วัน และรับงานนอกไปกับพี่ๆ ตามงานบวช งานแต่ง แล้วแต่มีผู้ว่าจ้างให้ไปแสดง รายได้ที่ได้ก็ไม่มากนัก ได้ค่าตัววันละ 150 บาท และได้รับเพิ่มเติมจากผู้ชมบ้างเป็นสินน้ำใจ ซึ่งถ้าวันไหนได้ “ดีบ” เยอะหน่อย ก็จะรู้สึกดี แต่ถ้าวันไหนไม่ได้เลยก็รู้สึกเฉยๆ ไม่ได้คิดอะไรมาก เพราะการได้แสดง แต่งตัวสวยๆ ก็ทำให้มีความสุขมากพอแล้ว ตลอดระยะเวลา 2 ปีในอาชีพนางโชว์ ฉันทรู้สึกภูมิใจ และมีความสุขมาก เพราะได้ทำในสิ่งที่ตนเองรัก ได้แสดงออก และได้อยู่กับเพื่อนๆ พี่ๆ ในทีมการแสดง ที่มีความจริงใจให้ความช่วยเหลือกันและกัน จนทำให้ฉันทแทบจะไม่เห็นอีกมุมมองของอาชีพนี้เลย และอาจจะพูดได้ว่า โลกแห่งอาชีพนางโชว์สำหรับฉันทแล้วช่างสวยงามและเต็มไปด้วยความสุขจริงๆ

แม้จะมีเสียงทางลบจากสังคมภายนอกมาให้ฉันทได้ยินบ้างว่าอาชีพนางโชว์เป็นอาชีพหนึ่งที่เป็นแหล่งมั่วสุมของสาวประเภทสอง ฉันทก็เพียงแต่รับฟังแต่ไม่เก็บมาคิด เพราะรู้สึกว่าผู้พูดไม่ได้เข้ามาสัมผัสความจริงอย่างถ่องแท้ รวมถึงเคยมีเสียงคัดค้านจากคนรอบข้างว่าไม่ให้ฉันทมาทำอาชีพนี้ หรือให้ออกจากอาชีพ เพราะเป็นอาชีพเดินกิน รำกิน รายได้ก็น้อย แต่สำหรับฉันทแล้ว “เงินไม่ใช่เรื่องใหญ่ ขอให้ได้แสดงก็พอแล้ว” โดยคิดว่าคงจะอยู่ในอาชีพนี้ไปอีกนานเพราะอายุตนยังน้อย ยังมีเวลามากพอที่จะเดินทางตามฝัน และสิ่งที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ฉันทไม่จากอาชีพนี้ไปไหน คือ ความชอบและใจรัก แต่ขณะเดียวกันสาวประเภทสองหลายคนก็ก้าวเข้ามาในอาชีพนี้แล้ว แต่ต้องออกไปเพราะเขาอาจจะไม่มีความอดทนพอ ปรับตัวเข้ากับเพื่อนๆ พี่ๆ ไม่ได้ ไม่มีความสามารถทางด้านนี้ บางคนก็ออกจากทีมนี้ไปเข้าทีมโน้น ไปเรื่อยๆ เพราะเข้ากับคนในทีมไม่ได้ก็มี หรือไปอยู่ในทีมขณะที่ดีกว่า ดังกว่าก็มี สำหรับฉันทแล้วฉันทขอพัฒนาความสามารถของตนไปก่อน พยายามจะเล่นให้ได้ในทุกบทบาททั้ง โชว์สากล¹² โชว์สวย โชว์ตลก ซึ่งคงต้องอาศัยความอดทน ระยะเวลา เพื่อหล่อหลอมความเป็นนางโชว์อาชีพตามที่วาดฝันไว้

ความฝันที่ยิ่งใหญ่ สวยงาม ยังคงต้องรอเวลาในการพิสูจน์ ว่าสาวประเภทสองวัยสิบเก้าผู้นี้จะสามารถเดินก้าวผ่านความไม่ยอมรับจากคนรอบข้าง เดินตามรอยรุ่นพี่ ก้าวขึ้นสู่เวทีที่เป็นเหมือนเครื่องรับประกันคุณภาพ ฉายประกายความเป็นตัวตนของสาวประเภทสอง ได้มากน้อยเพียงใด ความรักในอาชีพ ความชอบส่วนตัว คงเป็นพื้นฐานสำคัญ แต่ยังคงต้องมีความอดทน การฝึกฝนตนเอง ความไม่ย่อท้อ เป็นอีกอาวุธสำคัญที่ใช้กรุยทางที่ทำให้ถึงความฝันนั้น

¹² การแสดงที่มีลักษณะการใช้ดนตรี การแสดง เสื้อผ้า เป็นรูปแบบต่างประเทศ เช่น การแสดงรูปแบบญี่ปุ่น จีน รูปแบบภาพยนตร์ต่างชาติ ฮอลลีวูด เป็นต้น

ส่วนที่ 3

การพัฒนากรอบแนวทางในการศึกษาเส้นทางอาชีพนางโซว์

เนื่องด้วยอาชีพนางโซว์เป็นอาชีพที่มีความเฉพาะเจาะจงในเรื่องเพศสภาพ (Gender) ที่ไม่ได้มองว่าเพศบน โลกมีเพียงเพศหญิงหรือชายเท่านั้น อาชีพนี้จึงถือกำเนิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการในหลายๆ ด้านของกลุ่มเพศที่สามทั้งสาวประเภทสองหรือเกย์ โดยในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งประเด็นความสนใจไปที่กลุ่มสาวประเภทสองที่ประกอบอาชีพนางโซว์ และเพื่อช่วยให้การศึกษาเส้นทางอาชีพนี้มีแง่มุมในเชิงกว้าง และเชิงลึก ผู้ศึกษาจึงพยายามบูรณาการมุมมองจากหลายทฤษฎีเพื่อช่วยในการศึกษาดังนี้

1. ศึกษาการพัฒนาอัตลักษณ์ ก่อนการเข้าสู่วิชาชีพ เพื่อทำความเข้าใจปัจจัยที่ผลต่อการรับรู้หรือยอมรับว่าตนเป็นสาวประเภทสองที่มีความเกี่ยวข้องกับการเลือกเข้าสู่เส้นทางอาชีพนางโซว์ ตามองค์ความรู้ทางด้านจิตสังคม และการแพทย์¹³ และแนวคิดของทฤษฎีปฏิสัมพันธ์สัญลักษณ์นิยม (Symbolic Interactionism) ซึ่งทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านชีววิทยา เช่น พันธุกรรม สมอง ที่มีผลต่อการเลือกรับรู้ เลือกมีปฏิสัมพันธ์ เพื่อการเปลี่ยนแปลงอัตตะของตนเอง ในกระบวนการการถ่ายทอดทางสังคม เช่น เลือกพัฒนาตนเองจากบุคคลนัยสำคัญ (significant other) ที่เป็นบุคคลที่ตนรู้จักคุ้นเคยและทำอาชีพนางโซว์ หรือบุคคลนัยสำคัญ คนอื่นๆ (generalized other) ซึ่งอาจเป็นสาวประเภทสองที่ประสบความสำเร็จในเส้นทางอาชีพนี้ หรือการพาตนเองเข้าไปอยู่ในวัฒนธรรมย่อยของสาวประเภทสองที่ทำอาชีพนางโซว์

2. ศึกษากระบวนการเรียนรู้ขณะอยู่ในอาชีพ จากแนวความคิดทฤษฎีปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory) ของแบนดูรา (Bandura) เพื่อช่วยอธิบายถึงกระบวนการ หรือวิธีการที่กรณีศึกษาใช้ในการเรียนรู้ พัฒนาทักษะทางอาชีพ และการปรับตัว

3. ศึกษาการถ่ายทอดทางสังคมในการทำงาน โดยศึกษาจากทฤษฎีพัฒนาการงานอาชีพตลอดช่วงชีวิตของซูเปอร์ (Developmental Theories: Super's Life – span Approach) เทียบเคียงกับทฤษฎีการถ่ายทอดทางสังคมในองค์การของ คิวซ์ และไรท์แมน (Deaux and Wrightsman)

¹³ นักวิเคราะห์ทางจิตสังคม บอกว่า เด็กชายเติบโตโดยห่างพ่อ หรือใกล้ชิดทางจิตใจกับมารดาอย่างมาก ทำให้เด็กชายสวมบทบาทของหญิงแทนที่จะเป็นชาย จึงกลายเป็น “ว่าที่กะเทย” ตั้งแต่บัดนั้นมา ส่วนนักวิจัยทางกายภาพ พบว่ากะเทยกลุ่มชายรักชายมีฮอร์โมนเพศชายน้อยกว่าชายทั่วไป ผ่าแผ่ไข่ไปเดียวกันมีโอกาสเป็นกะเทยเหมือนกันมากกว่าคนทั่วไป จากข้อมูลดังกล่าวจึงเชื่อกันว่า กะเทยหรือสาวประเภทสองเกิดจากสาเหตุผสมผสานกันอย่างลงตัว ตั้งแต่พันธุกรรม สมอง การเลี้ยงดู และสภาพแวดล้อม (อ้างอิงจากนายแพทย์สุกมล วิชาวิพลกุล)

เพื่อศึกษากระบวนการเส้นทางอาชีพทั้งในช่วงก่อนเข้าสู่อาชีพ การเข้าสู่อาชีพ ความคงทนในอาชีพ และออกจากอาชีพ ซึ่งการเทียบเคียงทฤษฎีพัฒนาการงานอาชีพตลอดช่วงชีวิตของซูเปอร์กับทฤษฎีการถ่ายทอดทางสังคมในองค์การของ คิวซ์ และไรท์แมน ซึ่งสามารถเทียบเคียงได้ดังนี้

ทฤษฎีพัฒนาการงานอาชีพตลอดช่วงชีวิต ของซูเปอร์	ทฤษฎีการถ่ายทอดทางสังคมในองค์การ ของ คิวซ์ และไรท์แมน
1. ระยะเติบโต (ตั้งแต่เกิดจนถึง 14 ปี) ขั้นการพัฒนาอัตมโนทัศน์ด้วยการเลียนแบบ บุคคล สำคัญในครอบครัวและโรงเรียน (อ้อมเคือน สดมณี. 2543 : 18)	
2. ระยะสำรวจ (15 - 24 ปี) ขั้นการสำรวจตนเองและอาชีพเพื่อหาข้อมูล ประสบการณ์	1. ขั้นแสวงหาและคัดเลือก ขั้นก่อนเข้าเป็นสมาชิกขององค์การ มีการ แสวงหาข้อมูลขององค์การ การคัดเลือกเข้าทำงาน
3. ระยะเริ่มต้นประกอบอาชีพ (25 – 44 ปี) บุคคลเริ่มทำงานที่ถาวร แต่อาจมีการ เปลี่ยนแปลงในระยะต้นๆ แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ย่อย คือ ระยะทดลองปฏิบัติงาน และระยะ ประกอบอาชีพ	2. ขั้นบรรจุเข้าทำงาน การถ่ายทอดทางสังคมแบบเป็นทางการ เพื่อ ชี้แจงกฎระเบียบ นโยบาย แนะนำบุคลากร เป็น ต้น มักเป็นรูปแบบการปฐมนิเทศน์
	3. ขั้นเรียนรู้ เป็นขั้นการปรับตัว ที่บุคคลเรียนรู้จากการ ถ่ายทอดทางสังคมแบบไม่เป็นทางการ เพื่อซึมซับ วัฒนธรรม ระเบียบประเพณีขององค์การ
4. ระยะความมั่นคงในอาชีพ (45 – 64 ปี) ชีวิตมีความมั่นคงและแสวงหาความก้าวหน้า ในการทำงาน ยึดมั่นในอาชีพ	4. ขั้นยอมรับ บุคคลเกิดการยอมรับและเปลี่ยนแปลงค่านิยม ทัศนคติ และจิตลักษณะต่างๆ ให้สอดคล้องกับ องค์การ เริ่มมีความยึดมั่นผูกพันกับองค์การ
	5. ขั้นดำรงรักษา บุคคลผ่านการเป็นสมาชิกอย่างสมบูรณ์แล้ว ปฏิบัติงานได้อย่างอัตโนมัติ เชี่ยวชาญ มีการ เจรจาต่อรองในด้านตำแหน่ง เงินเดือน บทบาท ซึ่งองค์การจะพยายามรักษาสมาชิกไว้ แต่องค์การ

ทฤษฎีพัฒนาการงานอาชีพตลอดช่วงชีวิต ของซูเปอร์	ทฤษฎีการถ่ายทอดทางสังคมในองค์กร ของ ดั๊วช และไรท์แมน
	มักละเลยการจัดฝึกอบรมหรือการถ่ายทอดทางสังคมในรูปแบบอื่น
	6. ขั้นหันเห มองหางานใหม่ ความผูกพันลดลง เนื่องจากเจรจาต่อรองไม่สำเร็จ เริ่มหาข้อมูลขององค์กรใหม่
	7. ขั้นถ่ายทอดทางสังคมอีกครั้ง องค์กรพยายามเรียกความเป็นสมาชิกภาพกลับคืนมา ด้วยการให้แรงเสริม เป็นต้น
5. ระยะประสิทธิภาพ (65 ปีเป็นต้นไป) ระยะเป็นช่วงที่มีส่วนร่วมในงานลดลง	
	8. ขั้นออกจากการเป็นสมาชิก ความผูกพันกับองค์กรสิ้นสุดลง อาจจะเป็นการโยกย้าย ลาออก ปลดเกษียณ
	9. ขั้นตอนการจดจำความหลัง
	ใน 4 ขั้นตอนแรกจะช่วยเสริมสร้างลักษณะต่างๆ ที่ทำให้เกิดความผูกพันกับองค์กรมากขึ้น ส่วนในขั้นตอนหลังๆ เป็นการรักษา และบรรเทา ระดับของการลดความผูกพันในองค์กร

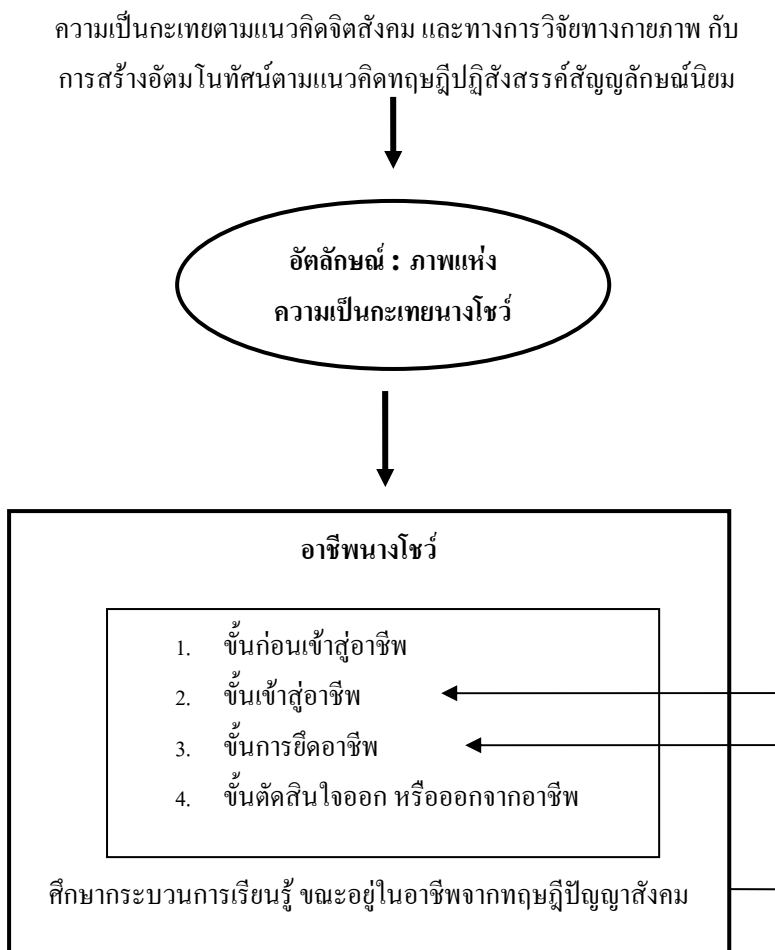
จากการเทียบเคียงทั้ง 2 ทฤษฎี สามารถสรุปขั้นตอนการศึกษาเส้นทางอาชีพนางไขว่ ดังนี้

1. ขั้นก่อนเข้าสู่อาชีพ
 - ใช้ประเด็นเนื้อหาในระยยะเจริญเติบโต และระยยะสำรวจ ของซูเปอร์
 - ใช้ประเด็นเนื้อหาในแสวงหาและคัดเลือกของดั๊วช และไรท์แมน
2. ขั้นการเข้าสู่อาชีพ
 - ใช้ประเด็นเนื้อหาในระยยะเข้าสู่งานอาชีพของ ซูเปอร์
 - ใช้ประเด็นเนื้อหาในขั้นบรรจุเข้าทำงาน ขั้นเรียนรู้ ของดั๊วช และไรท์แมน
3. ขั้นการยึดอาชีพ
 - ใช้ประเด็นเนื้อหาในระยยะความคงอยู่ในอาชีพของซูเปอร์

- ใช้ประเด็นเนื้อหาในชั้นการยอมรับ คำกรักรักษาของ และชั้นการถ่ายทอดทางสังคม
อีกครั้งของตัวช และไรท์แมน
- 4. ชั้นการตัดสินใจออก หรือออกจากอาชีพ
 - ใช้ประเด็นเนื้อหาในชั้นหันเห ชั้นออกจากสมาชิกของตัวช และไรท์แมน

กรอบแนวทางในการศึกษาเส้นทางอาชีพนางโชว์

จากฐานแนวความคิดทฤษฎีดังกล่าวสามารถพัฒนากรอบแนวทางในการศึกษาได้ดังนี้

การวิเคราะห์เส้นทางอาชีพ กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมของอาชีพนางโชว์

ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1. ข้อมูลทั่วไป
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเส้นทางอาชีพ
 - 2.1 การพัฒนาอัตมโนทัศน์ภาพแห่งความเป็นกะเทยนางโชว์
 - 2.2 พัฒนาการและการถ่ายทอดทางสังคมในอาชีพนางโชว์
 - 2.2.1 ขั้นตอนการเข้าสู่อาชีพ
 - 2.2.2 ขั้นเข้าสู่อาชีพ
 - 2.2.3 ขั้นการยึดอาชีพ
 - 2.2.4 ขั้นเตรียมตัวก่อนออกจากอาชีพ
 - 2.2.5 ขั้นการตัดสินใจออก หรือออกจากอาชีพ

1. ข้อมูลทั่วไป

กรณีศึกษา	อายุ (ปี)	อายุงาน (ปี)	การศึกษา	ประเภทการแสดง	รายได้ต่อวัน (บาท) (ไม่รวมเงินพิเศษที่ได้รับจากผู้ชม)
นิว	33	15	ไม่จบ ม. 3	โชว์ตลก แต่สามารถโชว์สวยได้	200
แก้ม	28	4	ปริญญาตรี	โชว์สวย	300
มีว	20	2	ม.6	โชว์ตลก	150
จูน	19	2	ม. 3	โชว์สวย	150

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเส้นทางอาชีพ

2.1 การพัฒนาอัตมโนทัศน์ : ภาพแห่งความเป็นกะเทยนางโชว์

กรณีศึกษา	เนื้อความ
นิว	“กะเทยทุกคนอยากสวย อยากแต่งตัวสวยๆ ใจรักชอบการแสดงเป็นพื้นฐาน เห็นรุ่นพี่แต่งตัวสวยกัน ก็อยากแต่งตัวสวยบ้าง เป็นอาชีพที่ใฝ่ฝัน”
แก้ม	กรณีศึกษาเริ่มรู้ว่าตัวเองชอบการแสดงโชว์ พร้อมกับ เริ่มเป็นกะเทย และพยายามแสวงหาโอกาสเพื่อให้ตนได้ปฏิบัติสังสรรค์ ได้รับโอกาสเรียนรู้จากการเข้าร่วมชมรมศิลปะการแสดง

✘ ----- นางโชว์ : เวทีแห่งฝันสาวหัวใจสีม่วง ----- ✘

กรณีศึกษา	เนื้อหาความ
มีว	กรณีศึกษาเคียบโตท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่มีคนที่ประกอบอาชีพเป็นนางโชว์เป็นจำนวนมาก และมีความฝันถึงการได้แต่งตัวสวยๆ ได้แสดงความเป็นตัวเองออกมาให้ผู้อื่นได้เห็น
จูน	อาชีพนางโชว์เป็นอาชีพที่ใฝ่ฝัน “นางโชว์คืออาชีพที่ใฝ่...ที่ชอบ” บวกกับมีนางโชว์รุ่นพี่ที่ทั้งสวยและประสบความสำเร็จในสายอาชีพเป็นต้นแบบให้เดินตามฝัน

กรณีศึกษาพัฒนาอัตลักษณ์จากความเป็นธรรมชาติของกะเทยสาวประเภทสองที่มีความเป็นหญิงอยู่ในตัว ชอบการแสดงออก ชอบความสวยงาม ประกอบกับได้ปฏิสังสรรค์กับกลุ่มเพื่อน รุ่นพี่ที่เป็นสาวประเภทสองด้วยกันที่ประกอบอาชีพนางโชว์ ซึ่งถือเป็นบุคคลนัยสำคัญ (significant other) ที่กรณีศึกษาได้รับอิทธิพลในด้านความคิด พฤติกรรม ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ส่งผลให้มีอัตลักษณ์ทางเพศ ที่แสดงบทบาทตามความปรารถนาภายในที่ไม่ได้เป็นไปตามเพศทางกายภาพ รวมถึงการถ่ายทอดทางสังคมหล่อหลอมให้มีทัศนคติว่า อาชีพนางโชว์เป็นอาชีพที่ใฝ่ฝัน และมีความพยายามพัฒนาตนเองตามแบบอย่างที่เขาเห็น ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้ตัดสินใจให้ก้าวสู่อาชีพนางโชว์

2.2 พัฒนาการและการถ่ายทอดทางสังคมในอาชีพนางโชว์

2.2.1 ขั้นตอนเข้าสู่อาชีพ

กรณีศึกษา	เนื้อหาความ
นิว	“เห็นรุ่นพี่แต่งตัวสวยๆ อยากลองทำดูบ้าง เมื่อเพื่อนมาชวนจึงตอบตกลงโดยไม่ลังเล และที่ตัดสินใจมาทำ อย่างแรกๆ ก็คือได้สวย ได้แต่งตัวสวยๆ ซึ่งกะเทยทุกคนที่อยากมาเป็นนางโชว์เพราะว่าอยากสวย ชีวิตจริงก็สวยได้ แต่สวยแบบไม่มีประโยชน์ เดินไปเดินมาในซอย เขาก็ชมว่าสวยก็จบแค่นั้น ไม่มีคนดู ไม่มีคนเห็น สู้อาหาความสวยของเราไปอยู่หน้าเวที อย่างเราเป็น “รถตู้” เราไปเขาก็เห็นว่า “อีนี่สวย” มันก็เป็นโอกาสให้เราก้าวต่อไป อาจชวนเราไปอยู่ “เชียร์เตอร์” อยู่บาร์ก็ได้ ได้ไปเมืองนอก หรือถ้าเราไปสายประกวด จากกะเทยธรรมดา จับแต่งตัวก็อาจได้รางวัล ได้เดินสายประกวด มันก็จะก้าวหน้าไปทีละขั้นๆ จากเวทีเล็กๆ ก็ไปประกวดเวทีใหญ่ เช่น ทิฟฟานี่ อัลคาซาร์ อีกเหตุผลหนึ่งคือ ใจรัก ชอบการแสดง ชอบแสดงออก ก็อาจถือได้ว่าเป็นอาชีพที่ใฝ่ฝัน”
แก้ม	กรณีศึกษาเลือกเข้าอยู่ชมรมศิลปะการแสดง โดยมีรุ่นพี่แนะนำ และได้รับการฝึกฝนทักษะการแสดงที่หลากหลาย เช่น ฝึกเต้น ฝึกการแสดงละครเวที และรุ่นพี่ได้ชักชวนให้ออกแสดงในงานต่างๆ เช่น งานแต่งงาน ซึ่งในขณะนั้นกรณีศึกษายังมีรูปร่างเป็นผู้ชาย ยังไม่ได้เสริมหน้าอก จึงได้แต่เล่นเป็นลูกคู่ เป็นตัวรอง ตามที่รุ่นพี่จัดให้ และระยะเวลาทำให้กรณีศึกษามีความมั่นใจในความสามารถของตนมากขึ้น จนได้นำทักษะการเต้น

กรณีศึกษา	เนื้อหาความ
	<p>ของตนไปเป็นอาจารย์ฝึกสอนเด็กที่ศูนย์ฝึกอาชีพ เพื่อเป็นการส่งเสริมประสบการณ์ในสายอาชีพ และเมื่อมีเพื่อนมาชักชวนให้ทำอาชีพนางโชว์จึงตัดสินใจมาทำด้วยเหตุผลที่สำคัญคือ เป็นอาชีพที่รัก ชอบการแสดงออก และทำให้มีโอกาสเป็นที่รู้จัก และก้าวหน้าต่อไป</p>
<p>มีว</p>	<p>กรณีศึกษาเกิดมาท่ามกลางครอบครัวที่แตกแยกพ่อกับแม่แยกทางกันตั้งแต่เกิด อาศัยอยู่กับย่า รับจ้างทำงานทุกอย่าง ฐานะครอบครัวยากจน ประกอบกับมีความฝันตั้งแต่เด็กถึงการทำอาชีพโชว์ จึงขอความช่วยเหลือจากเพื่อนรุ่นพี่ที่อาศัยอยู่ในละแวกเดียวกันเพื่อเข้าสู่อาชีพนางโชว์</p>
<p>จูน</p>	<p>กรณีศึกษามีความฝันว่าจะเดินตามรอยนางโชว์รุ่นพี่ จะก้าวไปสู่เวทีทีฟฟ้า หรือเวทีระดับชาติให้ได้ จึงตัดสินใจทำอาชีพพนักงานในร้านโดนัท กระโดดเข้าสู่อาชีพนางโชว์อย่างไม่ลังเล</p>

ก่อนการเข้าสู่อาชีพกรณีศึกษาทั้งหมดมีภาพอาชีพนางโชว์อยู่ในใจอยู่แล้ว ซึ่งภาพดังกล่าวได้ถูกสร้างขึ้นผ่านขั้นตอนการสำรวจตนเองถึงอัตลักษณ์ของการเป็นสาวประเภทสองมาอย่างยาวนาน และใช้การปฏิบัติสังสรรค์ การสังเกต การเข้าไปอยู่ในวัฒนธรรมกลุ่มย่อย เพื่อค้นหาภาวะแห่งตน และอาชีพที่เหมาะสม ด้วยการหาข้อมูลจากการได้รับรู้จากการเห็น การบอกเล่า ทั้งเห็นตัวแบบได้รับการยอมรับจากกลุ่ม ได้แต่งตัวสวยงาม เห็นโอกาสในการก้าวหน้า และการได้ตอบสนองความต้องการตามความชอบส่วนตัว สิ่งเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการมีปฏิสัมพันธ์ การถ่ายทอดทางสังคมในกลุ่มย่อย ที่ทำให้อาชีพนางโชว์เป็นอาชีพที่ทรงคุณค่า มีความหมายในสายตาของสาวประเภทสอง มากกว่าเป็นเพียงแค่อาชีพหนึ่งในการเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง โดยเหตุผลหลักสำคัญที่ทำให้สาวประเภทสองตัดสินใจก้าวเข้าสู่อาชีพนางโชว์ คือ อาชีพนางโชว์เป็นอาชีพที่เปิดโอกาสให้ได้ทำในสิ่งที่ชอบ ได้แสดงความสามารถให้สังคมได้รับรู้ ได้แต่งตัวสวยงาม และเป็นบันไดที่ช่วยส่งต่อให้มีโอกาสก้าวหน้ามากขึ้น เปิดโอกาสให้รู้จักผู้คน เมื่อพัฒนาความสามารถมากขึ้นจนเป็นที่รู้จัก อาจได้รับการติดต่อให้ทำงานในองค์กร หรือคณะที่ใหญ่หรือมีชื่อเสียงมากขึ้น

2.2.2 ขั้นเข้าสู่อาชีพ

กรณีศึกษา	เนื้อหา
นิว	<p>เริ่มจากการฝึกเดิน เดินเป็นตัวประกอบเสริมตัวแสดงที่ขาดก่อน และค่อยขยับขึ้นไปเรื่อยๆ ชีวิตการแสดงพลิกผันเมื่อนักแสดงโชว์ตกลงขาด และหัวหน้านางโชว์เห็นถึงความสามารถพิเศษจึงชักชวนและมอบหมายหน้าที่ให้ กรณีศึกษาจึงต้องจำใจรับบทบาทตกอย่างขาดเสียไม่ได้ทั้งที่ขัดกับความปรารถนาแต่เดิมที่ต้องการแสดงออกในเชิงสวยงามมากกว่า</p> <p>ในช่วงแรกของการเริ่มต้นอาชีพเป็นช่วงเวลาแห่งการปรับตัวทั้งในด้านการแสดงบนเวที และการใช้ชีวิต ในด้านการแสดงนั้นเป็นช่วงเวลาที่ยากที่สุด เพราะต้องเอาชนะความอาย สายตาของผู้ชม และสรรหาเรื่องราว ทำทางให้ผู้ชมได้ผ่อนคลาย หัวเราะ การสอนอย่างใกล้ชิด เอาใจใส่ จากรุ่นพี่ ร่วมกับการฝึกฝน การสังเกตบริบทรอบข้างของกรณีศึกษาเองด้วยกันทำให้การปรับตัวด้านงานผ่านไปได้อย่างสวยงาม ส่วนการปรับตัวในด้านการใช้ชีวิต กรณีศึกษาต้องใช้ความอดทนอย่างมหาศาลกับภาวะอารมณ์พื้นฐานของสาวประเภทสอง ที่กรณีศึกษาใช้คำว่า “อย่างพวกหนูมันร้อยอารมณ์ ” โดยต้องยอมให้เขาได้ว่า ไม่ได้ตอบ เพื่อแลกกับการได้ยืนบนเวที และความอดทนอย่างต่อเนื่องของกรณีศึกษาก้เป็นผล กรณีศึกษาสามารถเข้าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม และได้รับความเอื้ออาทรช่วยเหลือ</p>
แก้ม	<p>กรณีศึกษาเข้าสู่อาชีพนางโชว์ด้วยการชักชวนของเพื่อน และด้วยรูปร่างหน้าตาและความสามารถในการเต้น การแสดง ซึ่งในช่วงแรกของอาชีพต้องปรับตัวในทุกด้านทั้งทักษะการแสดง การใช้ชีวิต การปรับตัวกับเพื่อนใหม่ ในระหว่างนี้กรณีศึกษามีความสับสน และกดดัน มักมีคำถามกับตัวเองเสมอๆ ว่า “ทำไมต้องเป็นอย่างนี้ ทำไมมันยากเต้นก็ไม่ทันเขา” กรณีศึกษาใช้เวลาถึง 1 ปีในการปรับตัวเพื่อเข้ากับบริบททั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ด้วยการขอคำปรึกษาจากรุ่นพี่ คุยกับเพื่อนเพื่อเป็นกำลังใจ และด้วยความอดทนของตนเองที่อยากทำงานที่ตนเองรัก จนทำให้กรณีศึกษาปรับตัว เรียนรู้วัฒนธรรมกลุ่มย่อยของนางโชว์ และสามารถยืนอยู่บนเส้นทางอาชีพนี้ได้</p>
มีว	<p>กรณีศึกษาก้าวเข้าสู่อาชีพด้วยการได้รับโอกาสให้แสดงโชว์ประเภทตก ครั้งแรกกับการแสดงโชว์ตกลงสร้างความเครียดและความกดดันเป็นอย่างมาก และการแสดงก็เกิดความผิดพลาดขึ้น แต่รุ่นพี่กับเพื่อนๆ เข้ามาปลอบใจและให้กำลังใจ กับการเริ่มต้นที่ดูไม่ค่อยดีเท่าไรก็แลกมาด้วยมิตรภาพและความรู้สึกดีๆ ที่คนรอบข้างมีให้ ทำให้กรณีศึกษาพยายามศึกษาวิธีแสดงเพื่อสร้างความสุขให้กับผู้ชม ด้วยการเก็บเกี่ยวคำแนะนำ</p>

กรณีศึกษา	เนื้อความ
	นำ สังเกตการแสดงจากรุ่นพี่ วิธีการแต่งหน้า มาพัฒนาความสามารถทางอาชีพของตน
จูน	กรณีศึกษาเริ่มจากการเดินเต็มตำแหน่งที่ขาด ค่อยเขยิบมาเดินแถวหลัง และตอนนี้ก็ก้าวหน้าขึ้นมาเดินแถวที่สองแล้ว ซึ่งในช่วงแรกๆ กรณีศึกษาเดินไม่ทันเพื่อน จำทำไม่ได้ ทุกอย่างมันยากไปหมด เกิดความรู้สึกท้อแท้ จะล้มเลิกหลายครั้ง แต่มีพี่ๆ คอยให้กำลังใจ และความอดทนตั้งใจ จึงทำให้ผ่านขั้นตอนทดลองงานในช่วงแรกมาได้

การเข้าสู่อาชีพนางโชว์ของกรณีศึกษา ในช่วงแรกหรือช่วงทดลองงาน สมาชิกที่เพิ่งบรรจุเข้าทำงาน หรือขั้นการเรียนรู้ ซึ่งถือว่าเป็นช่วงเวลาแห่งการปรับตัวทั้งด้านอาชีพ และด้านสังคม

การปรับตัวด้านอาชีพนั้นกรณีศึกษาต้องฝึกฝนความสามารถในด้านการแสดง โดยในการแสดงโชว์แบบสวยต้องฝึกทักษะการเดิน ซึ่งในการแสดงแต่ละชุดมักมีท่าเดินที่แตกต่างกัน จึงต้องมีความสามารถในการเรียนรู้ จดจำท่าเดินได้ ส่วนการแสดงโชว์แบบตลก ต้องกล้าแสดงออก มีไหวพริบปฏิภาณในการแสดง มีทักษะความสามารถในการแต่งหน้า แต่งตัวเพื่อเรียกเสียงหัวเราะจากผู้ชม ซึ่งในระยะนี้กรณีศึกษาจะได้รับบทบาทหน้าที่การแสดงจากบทเล็กๆ ก่อน เช่น เป็นนักเดินตัวเดิมตัวเดินที่ขาดไป แล้วค่อยพัฒนามาเดินเป็นตัวจริง จากแถวหลัง มาสู่แถวที่สอง และแถวหน้าตามลำดับ แล้วพัฒนาขึ้นมาเป็นตัวร้องนำต่อไปถ้าความสามารถและหน้าตาไปถึง หรือเล่นตลกคู่กับรุ่นพี่ก่อน เมื่อมีทักษะ สร้างสรรค์มุมการแสดงของตนได้มากขึ้น ก็เริ่มแสดงเดี่ยวได้ ซึ่งการในระยะนี้กรณีศึกษาทุกคนประสบปัญหาในการฝึกทักษะการแสดง มีปัญหาติดขัดที่ไม่สามารถแสดงตามมาตรฐานที่ควรจะเป็นหรือไม่เป็นไปตามความคาดหวังของทั้งตนเองและทีม จึงนำมาซึ่งความกดดัน ท้อแท้ แต่กรณีศึกษาทุกคนใช้ความอดทน เรียนรู้จากการสังเกตพฤติกรรม แนวคิด การแสดงของตัวเองที่อาจเป็นรุ่นพี่หรือเพื่อนรอบตัว ด้วยกระบวนการตั้งใจ (Attentional Processes) เก็บจำประสบการณ์เข้ามาเป็นความจำที่ อยู่ในรูปความหมายที่เป็นสัญลักษณ์ (Retention Processes) และเปลี่ยนความหมายในเชิงสัญลักษณ์มาเป็นการกระทำ การเดิน การแสดงโชว์ตลก(Production Process) รวมถึงมีแรงจูงใจ (Motivation Processes) ทั้งทางตรง ที่จะได้สัมผัสกับความรู้สึกว่าตนมีความสามารถ แรงจูงใจทางอ้อม ที่ได้สังเกตเห็นรุ่นพี่ได้รับการยอมรับ หรือมีโอกาสที่มากขึ้นในสายอาชีพ รวมถึงมีแรงจูงใจที่กรณีศึกษาได้สร้างขึ้น โดยตั้งใจว่าตนต้องอยู่ในอาชีพที่ใฝ่ฝันให้ได้ดังเช่นสาวประเภทสองคนอื่น จึงทำให้กรณีศึกษาทุกคนมีความมุ่งมั่น พยายาม และอดทนในการฝึกฝนทักษะการแสดง ซึ่งกระบวนการเหล่านี้กรณีศึกษาได้รับการถ่ายทอดทางสังคมอย่างไม่เป็นทางการ โดยไม่มีหลักสูตรอบรมการแสดงอย่างเป็นทางการเลย มีเพียงการสอนการเดินจากรุ่นพี่ คนออกแบบท่าเดิน การสอนการแสดงตลกจากรุ่นพี่ แต่ส่วนมากจะเรียนรู้จากการสังเกตเอา หรือแบบครูพักลักจำซะมากกว่า

การปรับตัวด้านสังคม มีกรณีศึกษา 2 รายที่พูดถึงความยากลำบากในการปรับตัวด้านสังคมกับกลุ่มรุ่นพี่หรือเพื่อนสาวประเภทสองร่วมอาชีพ แต่การเรียนรู้จากการสังเกต การได้รับการถ่ายทอดทางสังคมอย่างไม่เป็นทางการ เช่น การได้รับการถ่ายทอดแนวคิด “เป็นรุ่นน้อง ปีนเกลียวรุ่นพี่ไม่ได้” การสนับสนุนให้อดทน รวมถึงการได้รับการสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากบุคคลรอบข้าง เช่น การได้รับคำปรึกษา การให้กำลังใจจากพี่หรือเพื่อน ทำให้กรณีศึกษาปรับตัวเข้ากับบริบท ชีววัณธรรมของกลุ่มได้ ยังได้รับการสนับสนุนทางอารมณ์เชิงบวกมาก ก็ทำให้สามารถปรับตัวเข้ากับอาชีพได้ดีขึ้น ดังที่พบในกรณีศึกษามิว และจูน ที่ได้รับการสนับสนุนเชิงบวกจากกลุ่มอาชีพ ทำให้กรณีศึกษาทั้งสองไม่พบปัญหาการปรับตัวทางด้านสังคม

2.2.3 ชั้นการยี่อาชีพ

กรณีศึกษา	เนื้อหา
นิว	จากชั่วโมงบินบนเวที การตอบรับและเงินรางวัลจากผู้ชม พร้อมกับการสอนวิธีการแสดงตลกจากรุ่นพี่ที่ทำให้กรณีศึกษาเริ่มยอมรับบทบาทตลกเข้ามาเป็นรูปแบบเฉพาะของตน โดยมองว่าเป็นอาชีพที่รัก ไม่สามารถทิ้งไปได้ ถ้ายังมีความสามารถอยู่ ก็อยากจะแสดงให้เห็นความสามารถ มันสนุก ปัจจุบันก็เหมือนว่ามันยังสนุกอยู่ ยังสนุกไม่พอ เหมือนกับว่ามันมีความสุขอยู่ คาบาร่า ก็ทำไปจนกว่าจะตายแหละ และได้เริ่มพัฒนาทักษะความ เชี่ยวชาญแบบมีอาชีพด้านตลก ด้วยการสังเกตการแสดงตลกของรุ่นพี่ การแสดงโชว์ของคนอื่น พร้อมทั้งขึ้นประชันการแสดงตลกกับคนอื่นเพื่อเก็บเกี่ยวประสบการณ์ให้มีความแหลมคม บวกกับจากพรสวรรค์ส่วนตัวที่เป็นคนตลก มีปฏิภาณในการโต้ตอบ ซึ่งนอกจากโชว์ตลกแล้ว กรณีศึกษายังสามารถ “โชว์สวย” ได้ด้วย ในทุกวันนี้ กรณีศึกษาถือได้ว่าเป็น “นางโชว์ตลกต้นแบบ” สำหรับน้องๆ รุ่นใหม่ที่กำลังก้าวเข้าสู่อาชีพ หรือที่ก้าวเข้ามาแล้วและอยู่ระหว่างการพัฒนาตนเองกรณีศึกษาได้พัฒนาบทบาทจากผู้แสดงมาเป็นผู้ฝึกสอน (Trainer) ที่คอยสอน แนะนำน้องนางโชว์ที่ก้าวเข้ามาใหม่ด้วย
แก้ม	หลังจากกรณีศึกษาก้าวเข้าสู่อาชีพได้พยายามปรับตัวและฝึกทักษะทางอาชีพด้วยการฝึก acting ดูแบบจากรุ่นพี่ สังเกตเยอะๆ ยิ่งดูเยอะ ก็ยิ่งมีข้อเปรียบเทียบ มีประสบการณ์ อาจเลียนแบบวิธีการร้อง การแสดงของรุ่นพี่บ้าง อาศัยจุดเด่นของแต่ละคนมาเป็นแบบอย่าง และพัฒนาความสามารถของตนเองมาเรื่อยๆ อาชีพนี้เป็นอาชีพที่ไม่ให้รายได้ที่มากมายอะไร แต่เป็นอาชีพที่ผู้ก้าวเข้ามาทำด้วยความรักในอาชีพ เมื่อได้ก้าวเข้ามาแล้ว ก็ยากที่จะถอนตัว เหมือนมัน “ฝังเข้าไปอยู่ในเส้นเลือดแล้ว”

กรณีศึกษา	เนื้อหาความ
มีว	รอยยิ้ม เสียงหัวเราะ เสียงปรบมือจากผู้ชม เป็นเหมือนรางวัลชิ้นเยี่ยมที่มันมีค่ามากกว่าเงินทอง ที่ทำให้กรณีศึกษายึดมั่นผูกพันกับอาชีพนี้ จึงทำให้กรณีศึกษาพยายามหาวิธีการสร้างความสุขจากการแสดงเพื่อให้คนดูชื่นชอบ ด้วยการดูการแสดงของรุ่นพี่คู่วิดีโอ และอ่านหนังสือเพื่อเพิ่มเติมความรู้อยู่เสมอ
จูน	กรณีศึกษาคิดว่า “เงินไม่ใช่เรื่องใหญ่ ขอให้ได้แสดงก็พอแล้ว” โดยคิดว่าคงจะอยู่ในอาชีพนี้ไปอีกนานเพราะอายุตนยังน้อย ยังมีเวลามากพอที่จะเดินทางตามฝัน และสิ่งที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ไม่จากอาชีพนี้ไปไหน คือ ความชอบและใจรัก และพยายามพัฒนาความสามารถของตนจากการซ้อมเต้นจากซีดี สังเกตการแสดงของรุ่นพี่ และการแสดงของคณะอื่น

กรณีศึกษาทุกคนมีความยึดมั่นผูกพันกับอาชีพนางโชว์ และยอมรับเอาอาชีพนางโชว์เป็นส่วนเติมเต็มความฝัน ความสุข ซึ่งสิ่งที่ยึดมั่นกรณีศึกษาให้คงอยู่ในอาชีพไม่ใช่ “เงิน” แต่เป็น “ความรักในอาชีพ ความรักในการได้แสดงออก ได้มีโอกาสแสดงความสามารถให้เป็นที่ปรากฏ” และด้วยความต้องการที่จะคงอยู่ในอาชีพ กรณีศึกษาทุกคนได้พยายามพัฒนาทักษะความสามารถในการแสดงของตนอย่างไม่หยุดยั้ง ด้วยการใช้กระบวนการเรียนรู้จากการสังเกตตัวเอง การเรียนรู้จากสื่อ การเรียนรู้จากการแสดงประชันกับคณะอื่น เพื่อให้ตนสามารถคงอยู่ในอาชีพและมีโอกาสเติบโตก้าวหน้าในอาชีพหรือเดินทางตามฝันของตนได้

2.2.4 ขั้นตอนการตัดสินใจออก หรือออกจากอาชีพ

กรณีศึกษา	เนื้อหาความ
นิว	กรณีศึกษา ยังไม่ได้ตัดสินใจอย่างชัดเจนว่าตนจะออกจากอาชีพนี้เมื่อไร แต่คิดว่าเมื่อถึงเวลาที่เหมาะสมคงต้องอำลาวงการโชว์ และเตรียมอาชีพเล็กๆ ไว้รองรับปันปลายชีวิต เนื่องจากคงไม่สามารถเดินกินรำกินไปจนแก่ได้
แก้ม	กรณีศึกษาวางแผนไว้ว่าหากตนศึกษาจบปริญญาตรีด้านนาฏกรรมไทย คงมีโอกาสได้ผันตัวออกจากอาชีพไปทำงานด้านการสอนที่ตนชอบ และสร้างความภาคภูมิใจให้กับครอบครัวได้มากกว่า เพราะอาชีพนางโชว์เป็นอาชีพที่มีอายุจำกัด เมื่อแก่ตัวลงก็ไม่มีใครอยากดู
มีว	กรณีศึกษา ยังไม่มีความคิดในการออกจากอาชีพ เนื่องจากเพิ่งก้าวเข้าสู่อาชีพได้เพียง 2 ปี และภาพเส้นทางอาชีพเต็มไปด้วยความสวยงาม

กรณีศึกษา	เนื้อหาความ
จูน	กรณีศึกษายังไม่มีความคิดในการออกจากอาชีพ เนื่องจากเพิ่งก้าวเข้าสู่อาชีพได้เพียง 2 ปี และมองอาชีพนางโชว์ในด้านบวก และยังไม่เห็นมุมมองในด้านลบ

กรณีศึกษาที่มีอายุงาน 15 ปี และ 4 ปี ดังเช่นนิวและแก้ม มีแนวความคิดในการตัดสินใจออกจากอาชีพเมื่อถึงเวลาที่เหมาะสมที่มีความพร้อมด้านเงินทุน หรือความรู้ เพียงพอในการผันตัวเองไปสู่อาชีพอื่น โดยสาเหตุที่ทำให้ตัดสินใจออกมีความแตกต่างกัน เช่น นิวออกเพราะเหตุผลด้านอายุ ส่วนแก้มออกเพราะต้องการทำอาชีพที่มีความมั่นคง และสร้างความภาคภูมิใจให้กับครอบครัวได้มากกว่า ส่วนกรณีศึกษา มีว และจูน ที่ก้าวเข้าสู่อาชีพเพียง 2 ปี ยังไม่มีความคิดเรื่องการออกจากอาชีพ เนื่องจากกรณีศึกษาทั้งสองยังมีอายุน้อย สามารถเดินในเส้นทางอาชีพนี้ได้อีกยาวไกล และมุมมองต่ออาชีพในเชิงบวกบริสุทธิ์

ประเด็นที่พบเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกรณีศึกษา

1. ชั้นเตรียมตัวก่อนออกจากอาชีพ

กรณีศึกษา	เนื้อหาความ
นิว	กรณีศึกษาคิดว่าการยึดอาชีพนางโชว์โดยไม่หาอาชีพรองรับอาจเป็นทางเลือกที่ไม่ฉลาดนัก เพราะ “จะเดินกินรำกินไปจนแก่เป็นไปไม่ได้หรอก กรณีศึกษาวางแผนในอนาคตว่าอาจเปิดร้านเสริมสวย หรือร้านขายของเล็ก ๆ เป็นของตนเอง ซึ่งกรณีศึกษาได้เก็บหอมรอมริบ และบิดามารดาก็ได้เตรียมเงินทุนก้อนหนึ่งไว้ให้กรณีศึกษาไว้ด้วย
แก้ม	กรณีศึกษามีความเห็นว่าอาชีพนางโชว์เป็นอาชีพที่มีอายุเวลา “ไม่มีใครอยู่เป็นอมตะ” เมื่อถึงเวลาที่ต้องไป เพราะการแสดงโชว์เป็นเรื่องของความสวยงาม “ไม่มีใครอยากดูนางโชว์ที่แก่ๆ คุณแล้วไม่สบายหู ไม่สบายตา” ด้วยเหตุผลนี้กรณีศึกษาจึงเลือกที่จะทำงานในหลายด้าน พร้อมกับการพัฒนาตนเองในด้านอื่นไปด้วย เช่น การศึกษาต่อด้านนาฏกรรมไทย การเป็นมัคคุเทศก์
มีว	ยังไม่มีเตรียมตัว
จูน	ยังไม่มีเตรียมตัว

กรณีศึกษาที่มีอายุงาน 15 ปี และ 4 ปี ดังเช่นนิวและแก้ม มีการเตรียมความพร้อมก่อนออกจากอาชีพ โดยนิวได้เก็บออมเงิน พร้อมทั้งได้ปรึกษากับครอบครัว และบิดามารดาได้เตรียมเงินทุนก้อนหนึ่งไว้ทำธุรกิจเล็กๆ ส่วนตัว ส่วนแก้มเตรียมพร้อมด้วยการศึกษาปริญญาตรีอีกใบในสาขานาฏกรรมไทยเพื่อสร้างฐานความรู้ ความเชี่ยวชาญในการเป็นครูสอนรำ หรือเปิดโรงเรียนสอนรำเล็กๆ เป็นของตนเอง ส่วนมีวและจูนที่ยังไม่มีความคิดในการออกจากอาชีพยังไม่มีเตรียมความพร้อมใดๆ

2. ความรู้สึกที่มีต่ออาชีพ

กรณีศึกษา	เนื้อความ
นิว	เป็นอาชีพที่รัก ทำให้มีที่ยืนในสังคม สร้างความภูมิใจ เปิดโอกาสให้ได้พบปะผู้คนมากมาย ได้พัฒนาตนเองในสายอาชีพ แต่ในอีกแง่มุมหนึ่งเป็นอาชีพที่ใฝ่หน้าหากเข้าหากัน ยิ่งต่างคณะด้วยแล้ว พบหน้ากันก็พูดคุยดี แต่ลับหลังกลับนิทาว่าร้าย และยังมีแง่มุมของการลดทอนคุณค่าความเป็นคน โดยกรณีศึกษาเรียกมันว่า “ขอทานในคราบผู้ดี” ที่ต้องยอมลดศักดิ์ศรีความเป็นคนเพื่อให้ได้เงินมาเพื่อเลี้ยงปากท้อง
แก้ม	นางโชว์ เป็นอาชีพที่ไม่มีหลักสูตร ตำรา กฎระเบียบตายตัว จะทำอะไรก็ได้ ที่ลูกค้าชอบ สร้างความสุขให้ลูกค้า ต้องแสดงให้ดีที่สุด เป็นอาชีพที่ไม่ใช่จะทำได้ง่ายๆ ถึงแม้จะเป็นอาชีพแรกๆ ที่สาวประเภทสองอยากก้าวเข้ามา มันขึ้นอยู่กับ โอกาสและความสามารถ อีกอย่างอาชีพนี้เป็นอาชีพที่มีเสน่ห์มากสำหรับสาวประเภทสอง เพราะเป็นเวทีที่ทำให้แสดงความเป็นตัวตนได้ชัดเจนที่สุด ที่เวทีในชีวิตจริงไม่สามารถตอบสนองได้ รวมถึงให้โอกาสในการเข้ามาพัฒนาความสามารถ ให้เห็นตัวเองชัดเจนมากขึ้นว่าชอบหรือถนัดด้านไหน เพื่อเพิ่มโอกาสให้ตนเองในการประกอบอาชีพหรือสร้างความมั่นคงให้ชีวิตต่อไป คนที่ทำอาชีพนี้ เงินก็เป็นส่วนหนึ่ง แต่สิ่งที่มีค่าที่สุด คือ ความชอบและรักการแสดงมากกว่า
มีว	“หนูรักและชอบที่จะทำอาชีพนี้ค่ะ หนูมีความสุขเวลาทำให้คนอื่นได้หัวเราะและได้รับเสียงปรบมือจากคนดู หนูอยากแต่งตัวสวยๆ และได้แสดงให้สิ่งที่หนูอยากแสดงออกมา หนูไม่เคยเหนื่อยหรือรู้สึกท้อเลย หนูรักอาชีพนี้ค่ะ และหนูก็จะทำมันตลอดไป” และอาชีพนางโชว์ยังให้กรณีศึกษาได้สัมผัสถึงคุณค่าในตนเอง การได้เป็นที่ยอมรับจากเพื่อนๆ และคนรอบข้าง และได้รับความภาคภูมิใจในการก้าวเข้ามาสู่การทำงานในอาชีพนี้
จูน	กรณีศึกษารู้สึกภาคภูมิใจในบทบาทนางโชว์ และมีความสุขมาก เพราะได้ทำในสิ่งที่ตนเองรัก ได้แสดงออก และได้อยู่กับเพื่อนๆ พี่ๆ ในทีมการแสดง ที่มีความจริงใจให้ความช่วยเหลือกันและกัน เงินไม่ใช่เรื่องสำคัญ เพียงแค่ได้แต่งตัวสวยๆ ได้ทำสิ่งที่ชอบก็พอแล้ว

กรณีศึกษาทุกคนมีความรู้สึกเชิงบวกต่ออาชีพนางโชว์ โดยมีความรู้สึกต่ออาชีพนางโชว์ เป็นอาชีพที่รัก ได้ทำในสิ่งที่ชอบ ทำให้มีที่ยืนในการแสดงความเป็นตัวตน แสดงความสามารถ เป็นอาชีพที่สร้างความภาคภูมิใจ และให้โอกาส และเป็นที่น่าสังเกตว่ากรณีศึกษา 3 ใน 4 รายให้แต่มุมมองต่อ

อาชีพในเชิงบวกเท่านั้น มีเพียงนิวที่มีอายุงาน 15 ปี ให้มุมมองเชิงลบต่ออาชีพนางโชว์ โดยมองว่าอาชีพนางโชว์เป็นอาชีพที่หาความจริงใจได้น้อย ต้องใส่หน้ากากเข้าหากัน โดยเฉพาะนางโชว์ที่มาจากต่างคณะกัน และยังให้มุมมองว่านอกจากอาชีพนี้จะส่งเสริมคุณค่าของนางโชว์แล้ว ยังสามารถลดทอนคุณค่าลงได้ด้วยเมื่อต้องแสดงบทบาทการขอเงินในกระเป๋าของผู้ชมเพื่อเลี้ยงปากท้อง

3. คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพนางโชว์

กรณีศึกษา	เนื้อหา
นิว	ถึงแม้อาชีพนางโชว์จะเป็นอาชีพที่สาวประเภทสองส่วนใหญ่ใฝ่ฝันจะก้าวเข้ามา แต่เชื่อว่า ทุกคนจะก้าวเข้ามาได้ เพราะผู้ที่สามารถเดินบนเส้นทางนี้ได้ต้อง 1) มีความสามารถ ต้อง เดินได้ สวยไม่สวยไม่เป็นไร ขอให้เดินได้ 2) หน้าตา ก็ต้องดูดี โอเคผ่าน แต่ถ้าหน้าตาไม่ดี แล้วไม่แน่ใจว่าจะแต่งออกมาดูดีมัย แต่ถ้าเดินได้ ก็ฝึกไปก่อน ต้องความจำดี จำทำได้ แล้วเรื่องหน้าตาค่อยไปทำอีกทีก็ได้ ถ้าเราสอนไปแล้ว จำทำไม่ได้ เดินไม่ได้ ก็คงต้องบอกให้ออกไปหาอาชีพอื่นทำ แต่ถ้าสวย แล้วร้องได้อย่างเดียว เดินไม่ได้ ก็ไม่มีความหมาย ไปไหนเขาก็ไม่รับ อย่างเชียร์เตอร์ ก็อาจทำได้ ซึ่งคุณต้องสวยจริงๆ ”
แก้ม	ผู้ที่ก้าวเข้ามาทำอาชีพนี้ “ ต้องรักในงานแสดง ต้องเดินได้ อาจเริ่มด้วยการหัดเดินก่อน หน้าตาก็มีส่วนเหมือนกัน แต่ศัลยกรรมช่วยได้หมด ”
มีว	นางโชว์ควรจะมีก็คือ ความรักและศรัทธาในอาชีพนี้ ความสามารถในการแสดงซึ่งสามารถเรียนรู้และฝึกฝนได้ ถ้ายังมีพรสวรรค์ในเรื่องนี้ ยิ่งทำให้การทำอาชีพนี้ประสบความสำเร็จได้อย่างแน่นอน ส่วนลักษณะที่สำคัญของคนที่จะมาเป็นนางโชว์คือ “ความกล้าแสดงออก”
จูน	กรณีศึกษาคิดว่า ผู้ที่จะก้าวเข้ามาสู่อาชีพ และสามารถคงอยู่ในอาชีพนี้ได้ต้องมี ความอดทนพอ ปรับตัวเข้ากับเพื่อนๆ ฝึกได้ มีความสามารถทางด้านการแสดง

คงไม่ใช่สาวประเภทสองทุกคนที่สามารถก้าวสู่อาชีพนี้ได้ เนื่องจากผู้ที่ก้าวสู่อาชีพนางโชว์ได้ต้องมีคุณสมบัติที่สำคัญ คือ ต้องมีใจรัก ศรัทธาในอาชีพเป็นหัวใจสำคัญ และสิ่งที่ไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน คือ ความสามารถด้านการแสดง ต้องสามารถเดินได้ หรือแสดงตลกได้ ส่วนเรื่องรูปร่างหน้าตาเป็นประเด็นสำคัญรองๆ ลงมา เนื่องจากศัลยกรรมสามารถช่วยปรับปรุงข้อด้อยด้านนี้ได้ ซึ่งถ้าสาวประเภทสองผู้ใดขาดคุณสมบัติด้านใจรัก ความสามารถ ถึงแม้จะมีรูปร่างหน้าตาที่ดีเพียงใด ก็คงไม่สามารถฝ่าฟันเบียดขิ้นมายืนอยู่บนเส้นทางอาชีพนางโชว์ได้

สรุปการถ่ายทอดทางสังคมในการทำงานของกรณีศึกษา

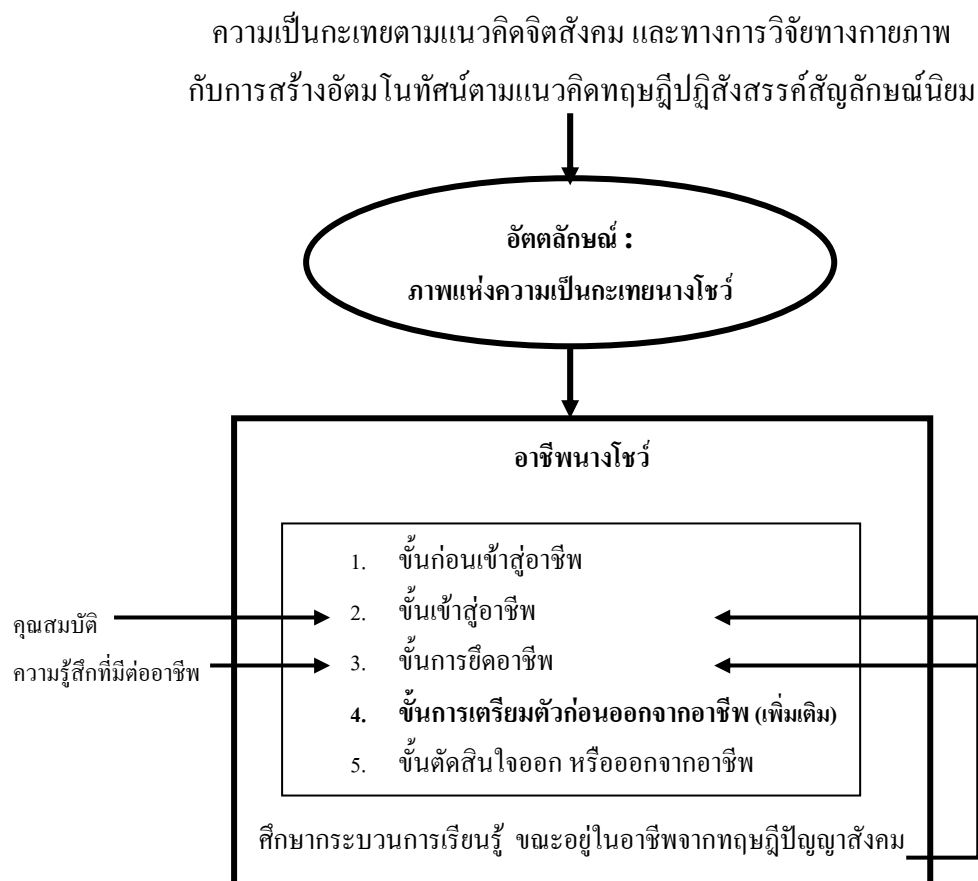
การถ่ายทอด	นิว	แก้ม	มีว	จุน
ก่อนเข้าสู่อาชีพ -ระยะเจริญเติบโต -ระยะสำรวจ/ แสวงหาคัดเลือก	-กะเทยทุกคนอยากสวย ใจรัก การแสดง อาชีพที่ใฝ่ฝันเห็นรุ่น พี่แต่งตัวสวย -ไปดูรุ่นพี่แสดง	-เริ่มรู้ตัวว่าชอบแสดง เมื่อรู้ตัวว่า เป็นกะเทย -เข้าชมรมศิลปะการแสดง ฝึกการ แสดง และออกแสดงกับชมรม	-มีความใฝ่อยากแต่งตัวสวยๆ -สังเกตเห็นรุ่นพี่แต่งตัวสวย มีเงิน ใช้ ขอให้รุ่นพี่พาเข้าทำงาน	-นางโชว์เป็นอาชีพที่ใฝ่ฝัน เห็นรุ่น พี่ประสบความสำเร็จในอาชีพ อยากเป็นแบบนั้นบ้าง -ติดตาม สังเกต ความสำเร็จ ความ สวยงามของรุ่นพี่
กระบวนการ ถ่ายทอด/การเรียนรู้ ในระยะก่อนเข้าสู่ อาชีพ	-ก่อนเข้าสู่อาชีพ กรณีศึกษาจะอยู่ในแวดวง และอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีรุ่นพี่ประกอบอาชีพ ซึ่งรุ่นพี่ถือว่าเป็น บุคคลนัยสำคัญ (significant others) โดยมีการถ่ายทอดจากรุ่นพี่ ด้วยการถ่ายทอดแบบสองทางระหว่างกรณีศึกษา กับตัวรุ่นพี่อย่างต่อเนื่องและไม่มีรูปแบบตายตัวแน่นอนอน ซึ่งเป็นการถ่ายทอดทางสังคมในกลุ่มวัฒนธรรมย่อย (socialization into various subculture) มีการเห็นสัญลักษณ์โดยไม่รู้ตัว เช่น ได้เห็นการแต่งตัวสวยๆ ของรุ่นพี่ ได้เห็นความเปลี่ยนแปลงในด้านรูปร่างหน้าตา จากรูปร่างแบบผู้ชายเป็นผู้หญิงมากขึ้น - ผ่านกระบวนการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบที่ตนพึงพอใจ สังเกตด้วยความตั้งใจ รับรู้ภาพ ประสบการณ์ และเก็บจำเป็นสัญลักษณ์ เช่น เก็บจำเป็นภาพอาชีพที่สวยงาม ใฝ่ฝัน และทำให้มีแรงจูงใจที่จะเป็นเหมือนตัวแบบ เนื่องจากเห็นตัวแบบได้สิ่งที่ตนพึงพอใจ			
เข้าสู่อาชีพ -ระยะเข้าสู่งาน อาชีพ -การบรรจุเข้า ทำงาน	-จากการชักชวนของเพื่อน -เริ่มจากทดลองเดิน มาเป็นตัว ประกอบ และตามด้วยเป็นตัว จริง	-จากการชักชวนของเพื่อน -เริ่มจากเดินประกอบ และพัฒนา มาเดินเป็นตัวจริง	-จากการขอให้รุ่นพี่พามาทำงาน -แสดงตลกประกอบ ช่วงแรกก็ทำ ได้ไม่ดี เครียด และพัฒนาการแสดง ดีขึ้นเรื่อยๆ จากการสอน การสังเกต	-เดินมาขอแสดงด้วยตนเอง -เริ่มจากทดลองเดิน มาเป็นตัว ประกอบ

การถ่ายทอด	นิ่ว	แก้ม	มீว	จูน
-ชั้นการเรียนรู้	-ปรับตัวกับสภาพสังคม นิสัยใจคอกของพี่และเพื่อนร่วมงาน -รุ่นพี่ถ่ายทอดทักษะการแสดง ตลกจากรุ่นพี่ และสังเกตวิธีการแสดง	-ปรับตัวกับเพื่อน มีเพื่อนคอยให้กำลังใจ -คณะฝึกเดิน ถ่ายทอด สอนการเดินและสังเกตการแสดงของคนอื่นๆ	การดู วิชุดี จากรุ่นพี่ และเพื่อนๆ -ได้กำลังใจจากรุ่นพี่ และเพื่อน ในการปรับตัวกับอาชีพ	-ท้อแท้ เพราะเดินไม่ทันเพื่อน จะล้มเลิกหลายครั้งแต่ได้กำลังใจจากพี่ๆ เพื่อนๆ และพยายามอดทนตั้งใจในการฝึกฝน -เรียนรู้การใช้ชีวิต และการแสดง
กระบวนการถ่ายทอด / การเรียนรู้ในระยะเข้าสู่อาชีพ	- การถ่ายทอดผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ การสื่อสารสองทาง ระหว่างกรณีศึกษา และพี่หรือเพื่อนร่วมงาน ทั้งเป็นแบบตั้งใจ ไม่ตั้งใจ และแบบทางการ และไม่เป็นทางการ (จากสอนโดยตรง จากการสังเกต) และเรียนรู้วัฒนธรรมย่อยของวิชาชีพ และพัฒนาทักษะความสามารถในการแสดงจากการสังเกตมากกว่า เป็นการเรียนรู้แบบ “ครูพัก ลักจำ” เป็นส่วนใหญ่ โดยเนื้อหาการถ่ายทอดส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องการปรับตัวในระยะแรกการเข้าสู่อาชีพ ทักษะความสามารถในการแสดง			
ชั้นการยึดอาชีพ -ความคงอยู่ในอาชีพ -การยอมรับ -ดำรงรักษา -การถ่ายทอดทางสังคมอีกครั้ง	-เป็นอาชีพที่รัก ผูกพันในอาชีพ -ยอมรับบทบาทการแสดงตกเป็นบทบาทเด่นของตน -พัฒนาฝีมือการแสดงด้วยการประชันการแสดงกับวงอื่น การสังเกต -มีบทบาทเป็นผู้ถ่ายทอดการแสดง เป็นตัวแบบให้รุ่นน้องได้เรียนรู้	-เป็นอาชีพที่รัก เข้ามาทำแล้วถอนตัวไม่ขึ้น เพราะฝังเข้าไปอยู่ในสายเลือดแล้ว ผูกพันในอาชีพ -พัฒนาความสามารถในการแสดงด้วยการสังเกต	-เป็นอาชีพที่รัก เสียงหัวเราะ เสียงปรบมือเป็นรางวัลมากกว่าเงินทอง -ผูกพันในอาชีพ -พัฒนาความสามารถในการแสดงด้วยการสังเกต การดูการแสดงจากวิชุดี	-คงอยู่ในอาชีพนี้ตลอดไป เพราะเป็นอาชีพที่ชอบและใจรัก -พัฒนาความสามารถในการเดินด้วยการได้รับการสอนจากรุ่นพี่ การสังเกต การดูการแสดงจากวิชุดี

การถ่ายทอด	นิว	แก้ม	มีว	จูน
กระบวนการถ่ายทอด/การเรียนรู้ในระยะขั้นการยึดอาชีพ	<p>การถ่ายทอดทางสังคม และกระบวนการเรียนรู้ในระยะนี้ เป็นการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับรุ่นพี่ เพื่อนๆ ทั้งในทีมเดียวกัน ต่างทีม ซึ่งเป็นการถ่ายทอดแบบไม่เป็นทางการ เป็นส่วนใหญ่ โดยมักเลือกสังเกตวิธีการแสดงของตัวแบบอย่างตั้งใจ และเก็บเป็นประสบการณ์ เป็นความจำ ซึ่งอยู่ในรูปความหมายที่เป็นสัญลักษณ์ ว่าการแสดงไคแบบมืออาชีพเป็นอย่างไร และนำภาพที่ตนสังเกตและเก็บภาพไว้ มาช่วยในการแสดงจริง ซึ่งผลการแสดงออกมาเป็นที่พอใจ ทำให้เกิดความรู้สึกมั่นใจในความสามารถของตนขึ้น มีความสุขและความพอใจในอาชีพ จึงรับเอาอาชีพนางโชว์เข้าเป็นอัตลักษณ์ของตน ยอมรับในบทบาท และพยายามดำรงรักษาด้วยการพัฒนาตนเอง มีความก้าวหน้าในอาชีพ จากการเดินเป็นตัวแทน มาเป็นตัวเสริม และเป็นตัวจริงในที่สุด และเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับการถ่ายทอด สังเกตตัวแบบ มาเป็นผู้ฝึกสอน และเป็นต้นแบบแทน</p>			
<p>ขั้นตัดสินใจออก / หรือออกจากอาชีพ</p> <p>-ขั้นหันเห</p> <p>-ขั้นออกจากสมาชิก</p>	<p>-ยังไม่ตัดสินใจ</p> <p>-ไม่มีใครเดินกินรำกินได้จนแก่</p> <p>-เตรียมอาชีพไว้รองรับ</p>	<p>-เรียนจบ จะผันตัวเองไปทำงานด้านการสอน ที่สร้างความภูมิใจมากกว่า</p>	---	---

การตีความเส้นทางอาชีพนางโชว์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเส้นทางอาชีพนางโชว์ ผู้ศึกษาพบประเด็นที่ข้องเกี่ยวกับเส้นทางอาชีพที่เพิ่มเติมจากกรอบแนวทางการศึกษา คือ พบขั้นตอนการเตรียมตัวก่อนออกจากอาชีพ และพบประเด็นที่น่าสนใจในเรื่องความรู้สึกที่มีต่ออาชีพ คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพนางโชว์ จึงนำมาวิเคราะห์เพิ่มเติม เพื่อให้สามารถตีความเส้นทางอาชีพนางโชว์ได้แง่มุมที่แจ่มชัดขึ้น โดยสามารถอธิบายได้ตามแผนภาพดังนี้

เส้นทางอาชีพนางโชว์ เริ่มจากการพัฒนาอัตลักษณ์จากความเป็นธรรมชาติของกะเทยสาวประเภทสองที่มีความเป็นหญิงอยู่ในตัว ชอบการแสดงออก ชอบความสวยงาม ประกอบกับได้ปฏิสังสรรค์กับกลุ่มสังคมสาวประเภทสองที่ประกอบอาชีพนางโชว์ ซึ่งถือเป็นบุคคลนัยสำคัญ (significant other) ที่กรณีศึกษาได้รับอิทธิพลในด้านความคิด พฤติกรรม ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ส่งผลให้มีอัตลักษณ์ทางเพศ ที่แสดงบทบาทตามความปรารถนาภายในที่ไม่ได้เป็นไปตามเพศทางกายภาพ รวมถึงการถ่ายทอดทางสังคมหล่อหลอมให้มีทัศนคติว่า อาชีพนางโชว์เป็นอาชีพที่ใฝ่ฝัน และมีความพยายามพัฒนาตนเองตามแบบอย่างที่เขาเห็น ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้ตัดสินใจให้ก้าวสู่อาชีพนางโชว์

ซึ่งปัจจัยดังกล่าวข้างต้น นำสู่ขั้นตอนนี้ก่อนเข้าสู่อาชีพ โดยสาวประเภทสองจะค้นหาภาวะแห่งตน และอาชีพที่เหมาะสม ด้วยการหาข้อมูลจากการได้รับรู้จากการเห็น การบอกเล่า สังเกตตัวแบบ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการมีปฏิสังสรรค์ การถ่ายทอดทางสังคมในกลุ่มย่อย ที่ทำให้อาชีพนางโชว์เป็นอาชีพที่ทรงคุณค่า มีความหมาย โดยเหตุผลหลักสำคัญที่ทำให้สาวประเภทสองตัดสินใจก้าวเข้าสู่อาชีพนางโชว์ คือ อาชีพนางโชว์เป็นอาชีพที่เปิดโอกาสให้ได้ทำในสิ่งที่ชอบ ได้แสดงความสามารถให้สังคมได้รับรู้ ได้แต่งตัวสวยงาม และเป็นบันไดที่ช่วยส่งต่อให้มีโอกาสก้าวหน้ามากขึ้น

การเข้าสู่อาชีพนางโชว์ เป็นช่วงเวลาแห่งการปรับตัวทั้งด้านอาชีพ และด้านสังคม โดยมีคุณสมบัติเฉพาะของผู้ประกอบอาชีพนี้ที่ต้องมีใจรัก มีความสามารถ เป็นตัวคัดกรองอีกชั้นว่าผู้เข้าสู่อาชีพจะมีความเหมาะสมในอาชีพนี้หรือไม่ โดยการปรับตัวด้านอาชีพนั้น ต้องมีการฝึกฝนความสามารถในด้านการแสดงอย่างเข้มข้นให้เป็นที่ไปตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ของคณะกรรมการแสดง หรือโรงโชว์แต่ละที่ โดยมีไต่ระดับจากการแสดงจากตัวแสดงที่มีความสำคัญน้อยไปสู่ความสำคัญมาก ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ต้องอาศัยความอดทนอย่างยิ่งยวด ควบคู่กับการพัฒนาทักษะความสามารถจากกระบวนการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ แบบครูพักลักจำ ขณะเดียวกันยังต้องปรับตัวทางสังคมให้เข้ากับวัฒนธรรมของกลุ่มอาชีพให้ได้ด้วย ซึ่งต้องใช้ความอดทน การถ่ายทอดทางสังคมในแง่ความคิด การเห็นตัวแบบการวางตัว รวมถึงการได้รับการสนับสนุนทางอารมณ์ การให้กำลังใจเป็นแรงผลักดันที่สำคัญด้วย ซึ่งสาวประเภทสองบางคนอาจไม่มีความสามารถมากพอ หรือไม่มีความอดทนมากพอจึงไม่สามารถผ่านขั้นตอนการเข้าสู่อาชีพ เพื่อดำเนินต่อไปยังการยึดอาชีพนางโชว์เป็นอาชีพหลักได้

ขั้นการยึดอาชีพ ความรู้สึกที่มีต่ออาชีพเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้เกิดความยึดมั่นผูกพันกับอาชีพ ซึ่งสิ่งที่ยึดให้คงอยู่ในอาชีพไม่ใช่ “เงิน” แต่เป็น “ความรักในอาชีพ ความรักในการได้แสดงออก ได้มีโอกาสแสดงความสามารถให้เป็นที่ปรากฏ” และความต้องการยึดระยะเวลาการคงอยู่ในอาชีพให้ยาวนาน นางโชว์จึงต้องพยายามพัฒนาทักษะความสามารถในการแสดงของตนเองอย่างไม่หยุดยั้ง ด้วยการใช้กระบวนการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบ การเรียนรู้จากสื่อ การเรียนรู้จากการแสดงประชันกับคณะอื่น

ขั้นการเตรียมตัวก่อนออกจากอาชีพ และขั้นตอนการออกจากอาชีพ เป็นขั้นตอนที่มีความคาบเกี่ยวกัน แต่อาจไม่ต่อเนื่องกันในช่วงเวลาอันใกล้ก็ได้ เนื่องจากขั้นการเตรียมพร้อมก่อนออกจากอาชีพ ป็นขั้นตอนที่เกิดขึ้นเมื่อนางโชว์ได้เข้าสู่อาชีพเป็นระยะเวลาที่มากพอที่ได้เห็นสังขรณ์ของอาชีพ ว่าอาชีพนางโชว์เป็นอาชีพที่ขายความสวยงาม ความอสังการ ความสนุกสนานที่ต้องใช้พลังในการแสดงมาก ดังนั้นจึงปฏิเสธไม่ได้เลยว่า คนที่ยืนอยู่บนเวทีต้องมีความสวยงาม หรือมีกำลังวังชาในการถ่ายทอดความสนุกสนาน ด้วยเหตุผลนี้จึงข้อจำกัดในเรื่องของอายุ นางโชว์ที่ได้เห็นความจริงในข้อนี้จึงมีความพยายามเตรียมความพร้อมของตนไม่ว่าจะเป็นด้านเงินทุน ความรู้ความสามารถ เพื่อเป็นต้นทุนในการสร้างอาชีพหลังจากออกจากอาชีพนี้แล้ว แต่การที่นางโชว์คนหนึ่งต้องตัดสินใจออกจาก

อาชีพที่ตนรัก คงไม่ใช่เรื่องง่าย อีกทั้งถ้ายังไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจนและมีความเป็นไปได้มากพอ สาวประเภทสองที่ยืนอยู่บนอาชีพนี้ก็คงจะมีความปรารถนาจะยึดอาชีพที่ตนรักให้ยาวนานที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งนั่นหมายถึงว่า ระยะเวลานับจากเริ่มมีแนวความคิดในการเตรียมตัวก่อนออกจากอาชีพ อาจถึงระยะเวลาห่างจากการออกจากอาชีพจริงเป็นระยะเวลานานนับ 5 ปี 10 ปี หรือระยะเวลาสั้นเช่น 2 ปี ก็ได้ขึ้นอยู่กับความพร้อมในหลายๆ ด้าน ทั้งความพร้อมด้านจิตใจ เงินทุน ความรู้ ความสามารถ และการยอมรับของบริบทแวดล้อมในอาชีพใหม่ด้วย

บรรณานุกรม

- เทียมเทพ ทั้งศิริ (2546). **อัตลักษณ์ของนักเรียน “กะเทย” : กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่**. ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม. (วิจัยและสถิติการศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- เปรมปรีดา ปราโมช ณ อุชยา. (2546). **การช่วงชิงอัตลักษณ์ “กะเทย” ในงานคาบaret ไซว์**. ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม.(การพัฒนาสังคม). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- เรืองฟ้า บุราคร. (2550). **การสื่อสารกับการสร้างอัตลักษณ์ “กะเทย” ในพื้นที่คาบaret ไซว์**. ปรินญาณิพนธ์ วศ.ม.(สื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- อ้อมเดือน สดมณี และคณะ. (2543). “ค่านิยมเกี่ยวกับการทำงาน การถ่ายทอดการทำงานและลักษณะทางจิตใจของประชาชน”; รายงานการวิจัย. ฉบับที่ 78. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุกมล วิภาวีพลกุล. (2552). **ความแตกต่างระหว่างเกย์ กะเทย ประเทือง**. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ.2552. แหล่งที่มา : <http://www.lady2boy.com/b1.html>.
- สุวพงศ์ จันฟังเพชร. (2552). “รุ่มร้อนในเงาคิด”; **มติชนสุดสัปดาห์**. วันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2549 ปีที่ 26 ฉบับที่ 1362. สืบค้นเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2552. แหล่งที่มา : <http://www.matichonbook.com/newsdetail.php?gd=44786>.